KONCEPCJA ROZWOJU GMIN POWIATU ŻYWIECKIEGO

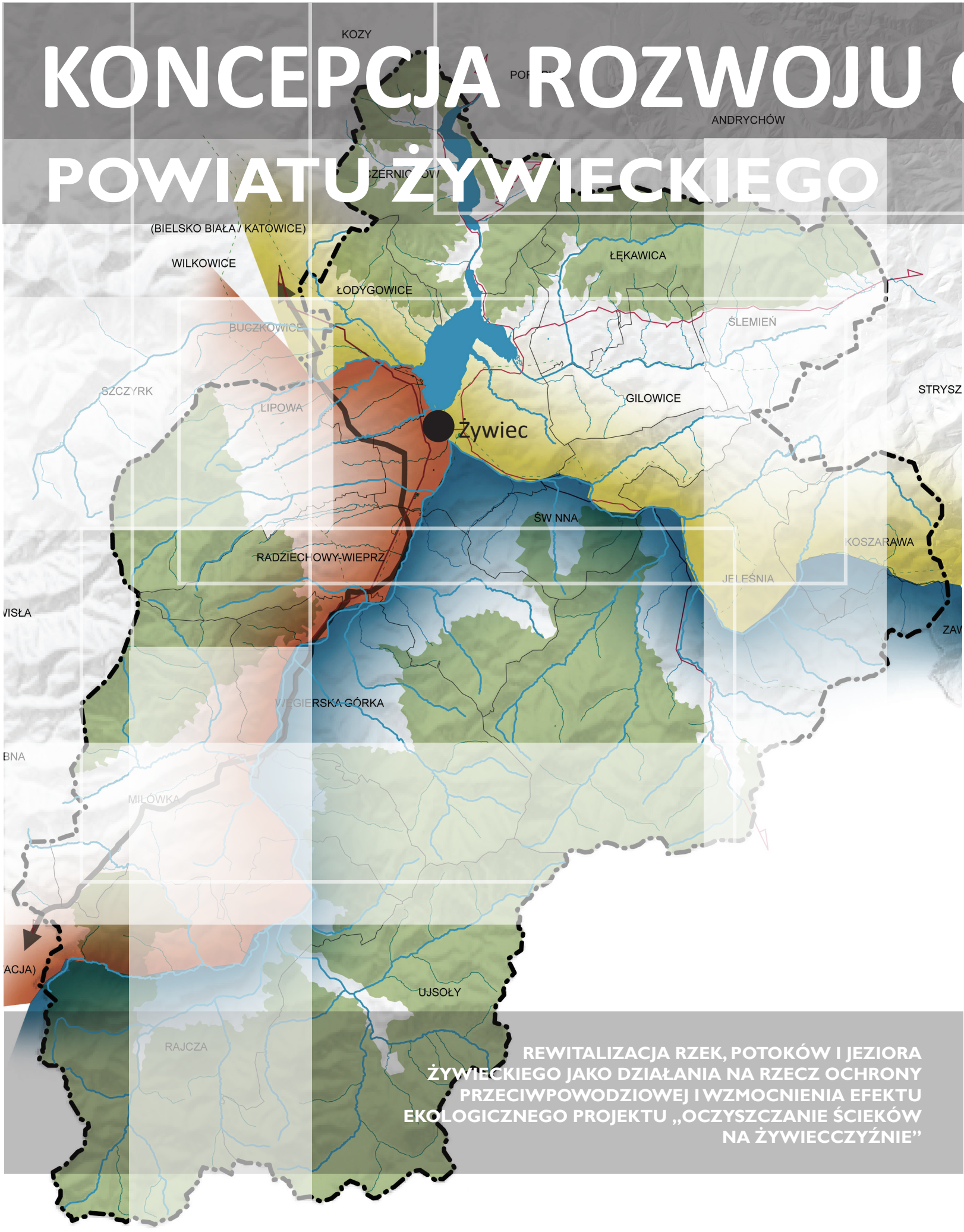

ZMGE ŻYWIEC

RDH

Żywieczyzna

E K A

REWITALIZACJA RZEK, POTOKÓW I JEZIORA ŻYWIECKIEGO JAKO DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I WZMOCNIENIA EFEKTU EKOLOGICZNEGO PROJEKTU „OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW NA ŻYWIECCZYŹNIE"

PL 1503
Listopad 2015

fot. archiwum RZGW Kraków

zlecający

ZMGE ŻYWIEC

ZWIĄZEK MIĘDZYGMINNY DS. EKOLOGII
ul. Ks. Prałata St. Słonki 22
34 – 300 Żywiec
tel. +48 33 861 28 98

wykonawca

RDH ARCHITEKCI URBANIŚCI

RDH ARCHITEKCI URBANIŚCI sp.z o.o
ul. Chwaliszewo 68/6
61-105 Poznań
tel. +48 61 852 46 83

partnerzy Listu Intencyjnego z dnia 06.11.2014 r.

STAROSTWO POWIATOWE W ŻYWCU
ul. Krasińskiego 13
34-300 Żywiec
tel. +48 33 861 24 24

URZĄD MIEJSKI
Rynek 2
34-300 Żywiec,
tel. +48 33 475 42 00

RZGW

REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ
W KRAKOWIE
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 22
31-109 Kraków
tel. +48 12 62 84 130

RGV
Lekker aan het water!

LEISURELANDS
Postbus 2108
6802 CC Arnhem
tel. +31 026-3848800

Deltares
Enabling Delta Life

DELTARES
P.O. Box 177
2600 MH Delft
tel. +31 (0)88 335 8273

ROZDZIAŁ I Koncepcja rozwoju. Wprowadzenie 4
- Wspólna wizja dla obszaru 9
- O czym warto pamiętać zapoznając się z koncepcją? 9
- Zdefiniowanie profilu inwestycyjnego obszaru 11
- Uwarunkowania prawne i polityczne 13
- Trzy filary rozwoju obszaru 15
- Projekty w Holandii 17

ROZDZIAŁ II Obraz gmin powiatu żywieckiego. Kluczowe uwarunkowania rozwoju 18
- Podejście do prac inwentaryzacyjnych 19
- Kontekst prac w ramach inwentaryzacji i analiz z obszaru gmin 19
- Inwestycje 19
- Indeks wybranych map w ramach inwentaryzacji i analiz 20
- Uwarunkowania rozwoju 23

ROZDZIAŁ III Wizja, koncepcja, kierunki projektów rozwojowych 52
- Obszar powiatu jako jeden wspólny obszar prac projektowych 53
- Strategia stref 55
- Strategia stref - woda łącząca różne oblicza przestrzeni powiatu 57
- Opis i kierunki działań rozwojowych stref 59
- Strefa pośrednia (połączenia, dostępność). Wykorzystanie walorów lokalizacyjnych 61
- Edukacja wodna 61
- Grupy projektów 63
- Grupa projektów „Ochrona poprzez rozwój” 63
- Grupa projektów „Potencjał lokalny” 63
- Kierunek działań projektowych 65
  - Strefa zurbanizowana 65
  - Strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa 67
  - Strefa natury i aktywności: 69
- Zintegrowany system informacji i oznakowania szlaków turystycznych - przykłady projektów dla powiatu żywieckiego 70
- Rozwiązania koncepcyjne - strefa zurbanizowana 72
- Rozwiązania koncepcyjne - strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa 74
- Rozwiązania koncepcyjne - strefa natury i aktywności 76

ROZDZIAŁ IV Wnioski i spostrzeżenia ogólne do projektów 78
- Doświadczenia Holandii 79

BIBLIOGRAFIA 80

I.

Koncepcja rozwoju. Wprowadzenie

fot. archiwum RDH AU

Idea powstania koncepcji ma swój początek w liście intencyjnym podpisanym 6 listopada 2014r. w Żywcu[1]. Jego partnerzy wybrali współpracę na rzecz zintegrowanego podejścia dla rozwoju obszaru Żywiecczyzny. Jej długofalowy cel wyraża się w tworzeniu warunków do rozwoju konkurencyjnych, przyjaznych do zamieszkania, dostępnych i bezpiecznych regionów. Główne punkty współpracy zainicjowane w ramach listu intencyjnego koncentrują się wokół trzech sektorów:

1) woda, środowisko, rozwój przestrzenny;

2) rozwój turystki, wypoczynek, rekreacja;

3) zarządzanie i realizacja projektów.

Sektory te skupiają najważniejszą problematykę przyszłego rozwoju całego obszaru, w tym m.in.:

- przestrzenną, ekonomiczną i społeczną spójność,
- procesy urbanizacyjne i demograficzne,
- program dla turystyki, wypoczynku i rekreacji,
- rozwiązania i narzędzia dla systemu wodnego,
- bezpieczne i zdrowe środowisko,
- mobilność, infrastruktura,
- utrzymanie dziedzictwa kulturowego,
- komunikacja społeczna

Podjęte w ramach umowy prace nad koncepcją, wyznaczają początek procesu przygotowującego obszar powiatu żywieckiego i wchodzące w jego skład gminy do realizacji projektów rewitalizacyjnych. Proces ten stanowi kolejny, po przedsięwzięciach inwestycyjnych w gospodarce wodno-ściekowej etap prac, który koncentruje się na przyszłym, zrównoważonym rozwoju całego obszaru.

W toku analiz obszarowych, uwzględniających uwarunkowania przestrzenne, gospodarcze i społeczne, rozważone zostały możliwe warianty dla kierunków rozwoju i budowania współpracy lokalnej. Kluczowe przy ich wyborze było, które z nich scalać będą szereg różnych inicjatyw w ramach jednego, wspólnego podejścia. W zaproponowanych wariantach pod uwagę wzięte zostały także wnioski z ankiety wypełnionej przez lokalnych włodarzy (podczas wyjazdu studyjno-szkoleniowego do Holandii w maju 2015r.) oraz wizji lokalnych jakie miały miejsce na obszarze prac. Zaproponowane warianty stanowiły swego rodzaju postulat, którego rozwinięcie następuje w ramach niniejszej koncepcji i proponowanych referencji dla projektów.

[1] - List intencyjny w dniu 06.11.2014 r. podpisali: Burmistrz Żywca, Przewodniczący Zarządu Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, Starosta Powiatu Żywieckiego, Zastępca Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Dyrektor do spraw zmian klimatycznych i zarządzania ryzykiem Instytutu Deltares w Holandii, Dyrektor/ Prokurent RGV Holding BV, Dyrektor/Prokurent RDH Architekci Urbaniści Polska

Zaproponowano następujące warianty:

1. Wariant pierwszy pn. „BYĆ ROZPOZNAWALNYM" koncentrujący się na optymalizacji działań i realizacji projektów o charakterze głownie informacyjno-promocyjnym, w powiązaniu z lokalnymi, już istniejącymi inicjatywami. Tym samym na wytworzeniu jednolitego wizerunku obszaru, rozpoznawalnego z uwagi na produkt, który oferuje.

2. Wariant drugi pn. „WZMOCNIĆ ORGANIZACJĘ" obejmujący kwestie budowania i wzmacniania zasad współpracy organizacji pozarządowych i władz samorządowych dla kluczowych projektów na obszarze powiatu.

3. Wariant trzeci pn. „OBSZAR POWIATU, JAKO JEDEN WSPÓLNY OBSZAR PRAC PROJEKTOWYCH" obejmuje najszersze spektrum działań. Począwszy od strategicznych i organizacyjnych, po inwestycyjne i promocyjne, wraz ze wskazaniem na możliwe formy współpracy kluczowych dla tych projektów partnerów.

Do dalszych prac nad koncepcją wybrany został wariant trzeci. Wybór ten otwiera drogę do szeregu projektów aktywnie angażujących różne podmioty sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego z całego obszaru.

Wpisując się w paradygmat polityki regionalnej dalsze działania zmierzać powinny do budowania zintegrowanych projektów, bardziej aniżeli sektorowych, ze szczególnym uwzględnieniem integracji przestrzennej, społecznej, gospodarczej i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Obszar powiatu żywieckiego chcąc określić swój wkład w subregionie południowym oraz planując działania prorozwojowe, musi wyjść poza skalę wyznaczoną wewnętrznymi granicami administracyjnymi. Na bazie tego, co już posiada, wykorzystując kapitał i zaangażowanie ostatnich lat w obszarze infrastruktury, powinien wypracować koncepcje nowych projektów. Na tyle silne i atrakcyjne by połączyły wszystko to, co ma najlepszego do zaoferowania swoim mieszkańcom i odwiedzającym.

rys. RDH AU

Według danych z 1 stycznia 2014 r. powierzchnia województwa wynosiła 12 333,09 km², co stanowi 3,9% powierzchni Polski. W wymiarze północ-południe województwo rozciąga się na długości 189 km, w wymiarze wschód-zachód rozpiętość województwa wynosi 138 km. Województwo śląskie jest podzielone na 19 miast na prawach powiatów oraz 17 powiatów.

W województwie mieszka 4,635 mln osób, co stanowi 12,14% ludności kraju. W 2010 roku gęstość zaludnienia wynosiła 376 osób/km2 i była najwyższa spośród wszystkich województw.

Głównymi gałęziami gospodarki województwa są usługi i przemysł. Najmniej ludności pracuje w rolnictwie i leśnictwie. W 2012 r. produkt krajowy brutto województwa śląskiego wynosił 205,0 mld zł, co stanowiło 12,7% PKB Polski. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca wynosił 44,3 tys. zł (105,8% średniej krajowej), co plasowało śląskie na 4. miejscu względem innych województw .

http://www.slaskie.pl/strona_n.php?jezyk=pl&grupa=3&dzi=1422948543&id_menu=45; https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_%C5%9Bl%C4%85skie

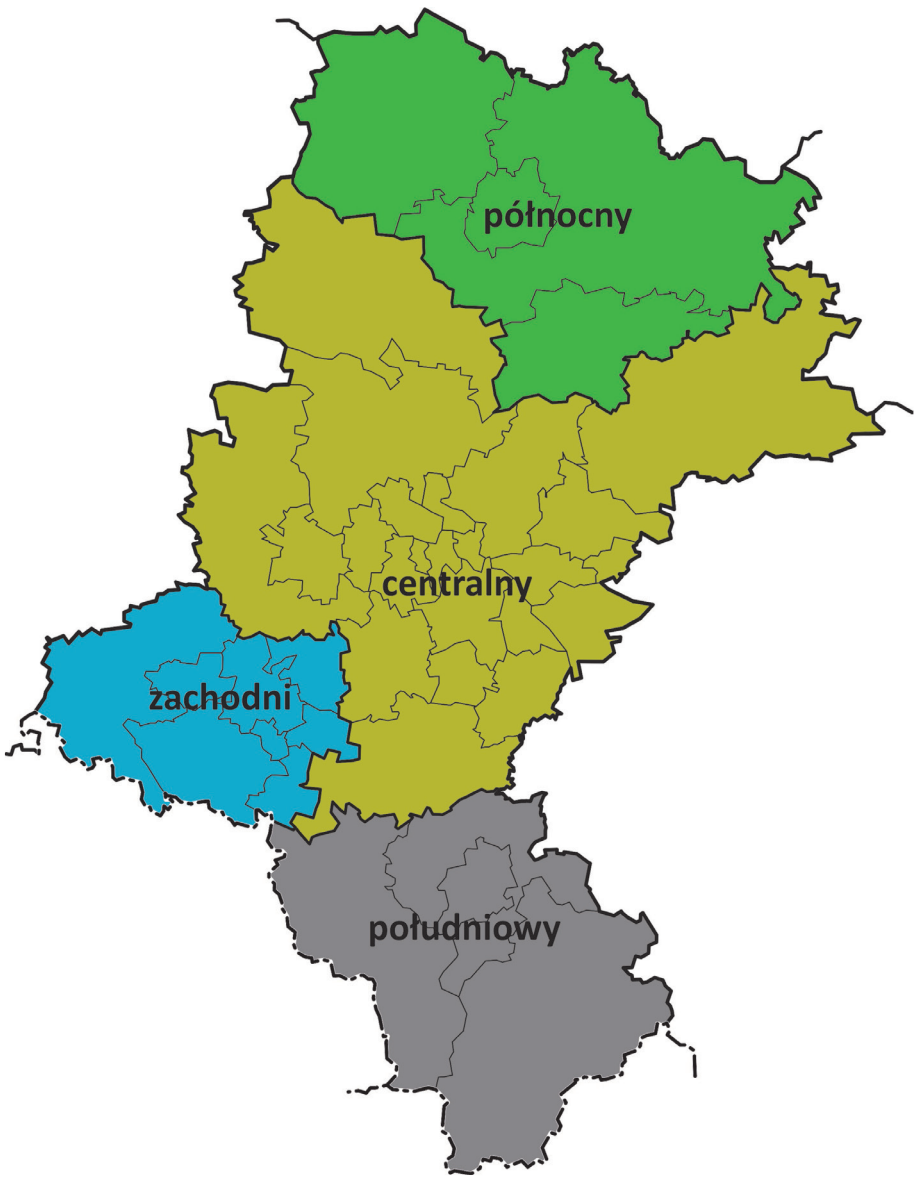

rys. http://ibrbs.pl/mediawiki/index.php/Podregiony_wojew%C3%B3dztwa_%C5%9Bl%C4%85skiego

Subregion Północny obejmuje trzy powiaty ziemskie: częstochowski, kłobucki i myszkowski oraz miasto na prawach powiatu - Częstochowę. Jego obszar - 3050 km2 odpowiada 1/4 powierzchni województwa śląskiego (24,7%).
Subregion zamieszkuje prawie 525 494 osób, czyli blisko 1/8 ogółu mieszkańców województwa. Gęstość jego zaludnienia (173 osoby/km2) jest o połowę niższa niż średnia dla województwa śląskiego (375 osób/km2), ale znacznie wyższa niż średnia krajowa (123 osoby/km2). Struktura administracyjna subregionu obejmuje 31 gmin, w tym 2 miejskie, 6 miejsko-wiejskich i 23 gminy wiejskie. Największe miasto subregionu - Częstochowa liczy 232 318 mieszkańców.

Na podstawie: Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych

Subregion Centralny to obszar o powierzchni 5577 km2, położony w środkowej części województwa śląskiego.
W obrębie Subregionu Centralnego znajduje się 14 miast na prawach powiatu oraz 8 powiatów ziemskich.
Subregion Centralny, pod względem powierzchni, jest najwiekszą spośród tego typu jednostek w województwie śląskim, a jego powierzchnia stanowi ok. 45% powierzchni całego województwa.
W 2012 roku obszar Subregionu Centralnego zamieszkiwało 2 784 951 mieszkańców, co stanowiło ok. 60,3% ogółu mieszkańców województwa śląskiego. Gęstość zaludnienia subregionu to 499 os./km2. Największym miastem są Katowice liczące ponad 300 tys. mieszkańców.

Na podstawie: Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 z perspektywą do 2030 r.,

Subregion Zachodni jest położony w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Jego powierzchnia to około 1356 km2, a gęstość zaludnienia wynosi 473 osoby na km2.
W jego skład wchodzi 28 jednostek administracyjnych województwa śląskiego tj. 3 powiaty ziemskie, 3 miast a na prawach powiatu oraz 22 gminy. Według danych z 31 grudnia 2007 roku obszar gmin należących do związku zamieszkiwało 617 466 osób.
Subregion Zachodni wykazuje tendencje do rozwoju policentrycznego z ośrodkiem w Rybniku i do rozwoju osadnictwa w korytarzach transportowych łączących Subregion Zachodni z Republiką Czeską.

Na podstawie: https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Subregionu_Zachodniego

http://www.subregion.pl/

rys. Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020.

Przynależność do subregionu południowego

Subregion Południowy województwa śląskiego zajmuje obszar 2 352 km2, a liczba ludności wynosi około 647 522 mieszkańców, co stanowi 14% ludności województwa śląskiego. Strukturę administracyjną subregionu południowego stanowią trzy powiaty (bielski, cieszyński i żywiecki), 37 gmin oraz 1 miasto na prawach powiatu (Bielsko-Biała). Obszar ten zorganizowany jest wokół aglomeracji bielskiej, którą współtworzą Bielsko-Biała i Czechowice-Dziedzice, powiązanej z innymi miastami obszaru (Cieszyn, Żywiec, Skoczów, Ustroń, Szczyrk, Wisła i Wilamowice) międzyregionalną i regionalną siecią transportową. Subregion południowy stanowi południowy obszar polityki rozwoju, zorganizowany wokół aglomeracji bielskiej, która z innymi miastami obszaru powiązana jest międzyregionalną i regionalną siecią transportową. Dokumenty strategiczne, jak np. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, wyróżniają aglomerację bielską i jej obszar funkcjonalny.

Na podstawie: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020.

Obszar **powiatu bielskiego** wynosi 457 km2, co stanowi 3,7% powierzchni województwa śląskiego. Liczba ludności powiatu wynosi 159 241 mieszkańców, co stanowi 3,5% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Czechowice-Dziedzice oraz Jasienica. Najsłabiej zaludnione gminy to Jaworze i Szczyrk. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 10 gmin, w tym 1 gmina miejska, 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich. Powiat bielski należy do grupy powiatów ziemskich.

Powiat bielski jest obszarem charakteryzującym się dominacją funkcji turystyczno-usługowej.

Obszar **powiatu cieszyńskiego** wynosi 730 km², co stanowi około 6% całości powierzchni województwa śląskiego. Liczba ludności powiatu wynosi 177 124 mieszkańców, czyli 3,8% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należy Cieszyn oraz Skoczów. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 12 gmin, w tym 3 gminy miejskie, 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich.

Obszar **powiatu żywieckiego** wynosi 1 040 km², co stanowi 8,4% całości powierzchni województwa śląskiego. Jest to drugi co do wielkości powiat województwa. Liczba ludności powiatu wynosi 153 119 mieszkańców, co stanowi 3,2% ludności województwa. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 15 gmin, w tym 1 gmina miejska oraz 14 gmin wiejskich.

Powiat żywiecki, zaliczany do obszarów o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych, położony jest w obrębie pasm Beskidów: Śląskiego i Żywieckiego.

Bielsko-Biała jest miastem w subregionie południowym, usytuowanym w północno-wschodniej jego części, u stóp Beskidu Śląskiego oraz Małego, nad rzeką Białą. Stanowi centrum administracyjne, przemysłowe i kulturalne regionu zwanego Podbeskidziem, obejmujące tereny Beskidów: Śląskiego, Małego, Żywieckiego, Makowskiego oraz Pogórza Śląskiego. Zamieszkuje tu 174 370 mieszkańców, co stanowi około 3,7% ogółu mieszkańców województwa śląskiego. Lokalizacja na skrzyæowaniu krajowych i międzynarodowych dróg do przejść granicznych z Czechami w Cieszynie i Słowacją w Zwardoniu.

Na podstawie: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020.

CZERNICHÓW
ŁĘKAWICA
ŚLEMIEŃ
ŁODYGOWICE
GILOWICE
ŻYWIEC
LIPOWA
ŚWINNA
KOSZARAWA
RADZIECHOWY-WIEPRZ
JELEŚNIA
WĘGIERSKA
GÓRKA
MILÓWKA
RAJCZA
UJSOŁY

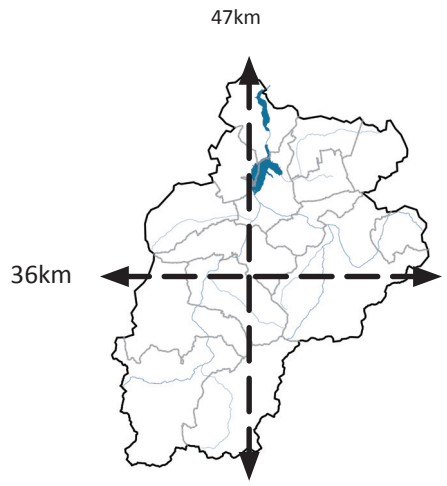
47km
36km

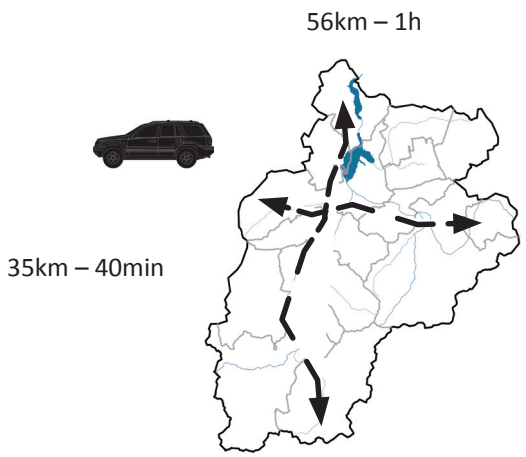
56km – 1h
35km – 40min

rys. RDH AU

Wspólna wizja dla obszaru

Indywidualne opracowania planistyczne i strategiczne bardzo często różnicują gminy. Dla niektórych gmin różnice te wiążą się z ich wielkością, położeniem, funkcjami czy uwarunkowaniami dla społeczno-gospodarczego rozwoju. Dla innych różnice te przejawiają się w ambicjach rozwojowych, celach inwestycyjnych, realiach politycznych czy oczekiwaniach społecznych. Jest to jeden z wniosków z analiz poszczególnych dokumentów strategicznych i planistycznych gmin na obszarze powiatu żywieckiego.

Cel podjętych działań koncentruje się wokół stworzenia fundamentów dla wspólnej wizji - koncepcji rozwoju dla całego obszaru i wyznaczenia kierunków dla projektów, które tą wizję będą realizować.

Wspólna koncepcja ma wspierać i ukierunkowywać współpracę między gminami w najbardziej kluczowych dla ich rozwoju tematach. Odnosi się do tych działań, których realizacja oraz oddziaływanie społeczne, gospodarcze i przestrzenne wykracza poza indywidualne granice administracyjne, a współpraca w tym zakresie leży w interesie każdej z gmin. Często działania te pozostają na styku z kompetencjami innych instytucji państwowych czy regionalnych. Nie powinno to jednak ograniczać aktywnej postawy gmin w inicjowaniu takiej współpracy[2]. Koncepcja wskazuje na te obszary działań projektowych, wokół których koncentrować powinien się wysiłek włodarzy zarówno w perspektywie rozwoju poszczególnych gmin jak i całego powiatu. Jednym z warunków by wysiłek ten przekładał się na przygotowanie i realizację projektów jest świadomość i akceptacja wspólnego celu, korzyści z jego realizacji, odpowiedzialna współpraca i zaangażowanie. Często także w tych w obszarach, dla których przepisy prawne nie zawsze zawierają wystarczające lub jednoznacznie brzmiące uregulowania.

O czym warto pamiętać zapoznając się z koncepcją?

Doświadczenie gmin z dotychczasowej współpracy w obszarze sieciowych projektów infrastrukturalnych powinno przełożyć się na dalsze decyzje i działania dotyczące ich społeczno-gospodarczego rozwoju. Zwłaszcza w powiązaniu z uwarunkowaniami przestrzennymi, środowiskowymi i wodnymi. Koncepcja otwiera nowy etap w tym złożonym procesie.

Siła przebicia i trwałość wszelkich inicjatyw oraz projektów zależeć będzie od tego, na ile będą one rezultatem akceptacji wspólnych celów, a ich realizacja podstawą konsekwentnie podejmowanych decyzji przez poszczególne gminy. To również kwestia zorganizowania całego procesu i jego prowadzenia. Od tego zależy również kontynuacja raz podjętych działań, także w zmieniających się uwarunkowaniach politycznych. W szczególności dla tych działań, które koncentrują się na rozwoju społeczno-gospodarczym powiązanym rozwiązaniem pilnych problemów gospodarki wodnej, bezpieczeństwa czy ochrony wartości zasobów środowiska przyrodniczego.

[1] - Współpraca m.in. z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych, Dyrekcją Parków Krajobrazowych, Lasami Państwowymi (Nadleśnictwami).

Powiat żywiecki

powierzchnia całkowita: 104 000 ha
populacja: 153 108
gęstość zaludnienia: 147 osób/km^2
średnia wieku mieszkańców: 39,8 lat
ludność w wieku:
- przedprodukcyjnym: 29 402
- produkcyjnym: 96 558
- poprodukcyjnym: 27 148

powierzchnia gruntów w powiecie:
- rolne: 22 224 ha
- leśne: 53 033 ha
- pozostałe: 28 743 ha

podmioty gospodarki narodowej ogółem: 13 296
stopa bezrobocia: 15,9 %
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto: 3 845 pln
dochody budżetu powiatu na mieszkańca: 883 pln

Na podstawie: dane GUS na 12.2014

Pogórze Karpackie / *Carpathian Foothills*
Beskidy zachodnie / *Western Beskidy*
Podhale
Bieszczady
Tatry
Powiat Żywiec / *Żywiec County*

Makroregiony Karpat Polskich

rys. RDH AU na podst. Warszyńska, 1995, http://www.iop.krakow.pl/karpaty/Regiony_fizycznogeograficzne_Karpat,14,wyswietl.html

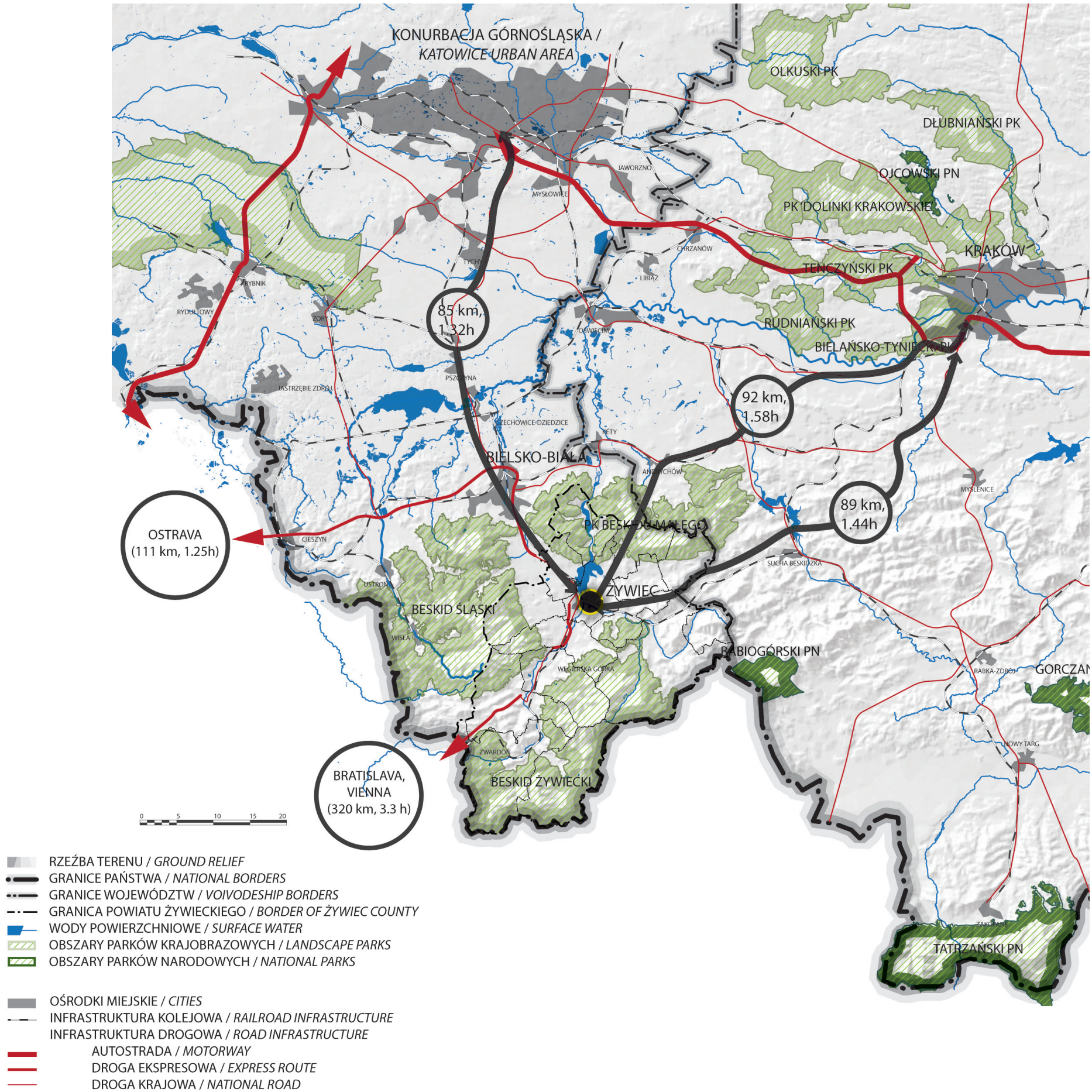
KONURBACJA GÓRNOŚLĄSKA /
KATOWICE URBAN AREA
OLKUSKI PK
DŁUBNIAŃSKI PK
OJCOWSKI PN
PK DOLINKI KRAKOWSKIE
KRAKÓW
TENCZYŃSKI PK
RUDNIAŃSKI PK
BIELAŃSKO-TYNIECKI PK
JAWORZNO
MYSŁOWICE
CHRZANÓW
TYCHY
LIBIĄŻ
RYBNIK
RYDUŁTOWY
ŻORY
OŚWIĘCIM
PSZCZYNA
JASTRZĘBIE ZDRÓJ
CZECHOWICE-DZIEDZICE
RĘTY
BIELSKO-BIAŁA
ANDRYCHÓW
MYSLENICE
PK BESKIDU MAŁEGO
SUCHA BESKIDZKA
CIESZYN
USTROŃ
ŻYWIEC
BESKID ŚLĄSKI
WISŁA
WĘGIERSKA GÓRKA
BABIOGÓRSKI PN
RABKA-ZDRÓJ
GORCZAŃ
NOWY TARG
ZWARDOŃ
BESKID ŻYWIECKI
ZAKOPANE
TATRZAŃSKI PN
85 km,
1.32h
92 km,
1.58h
89 km,
1.44h
OSTRAVA
(111 km, 1.25h)
BRATISLAVA,
VIENNA
(320 km, 3.3 h)
0 5 10 15 20
RZEŹBA TERENU / GROUND RELIEF
GRANICE PAŃSTWA / NATIONAL BORDERS
GRANICE WOJEWÓDZTW / VOIVODESHIP BORDERS
GRANICA POWIATU ŻYWIECKIEGO / BORDER OF ŻYWIEC COUNTY
WODY POWIERZCHNIOWE / SURFACE WATER
OBSZARY PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH / LANDSCAPE PARKS
OBSZARY PARKÓW NARODOWYCH / NATIONAL PARKS
OŚRODKI MIEJSKIE / CITIES
INFRASTRUKTURA KOLEJOWA / RAILROAD INFRASTRUCTURE
INFRASTRUKTURA DROGOWA / ROAD INFRASTRUCTURE
AUTOSTRADA / MOTORWAY
DROGA EKSPRESOWA / EXPRESS ROUTE
DROGA KRAJOWA / NATIONAL ROAD

rys. RDH AU

Jedne z kluczowych pytań dla gmin w procesie budowania współpracy, dla której możliwe obszary wskazuje niniejsza koncepcja brzmią następująco:

Jak wykorzystać już zrealizowane inwestycje infrastrukturalne oraz planować następne by miały one rzeczywisty wpływ na zrównoważony rozwój ich własnej gminy, odczuwalny przez mieszkańców i wzmacniający pozycję całego obszaru?

Czy obszar spełnia na dzień dzisiejszy podstawowe kryteria konkurencyjności? Czy ma zdolność przyciągania kapitału? Czy stwarza zlokalizowanym na jego obszarze przedsiębiorcom warunki do rozwoju i konkurowania? Czy dysponuje kapitałem i potencjałem społecznym, odpowiednim poziomem i profilem kształcenia, odpowiadającym potrzebom regionu?

Dlatego też przedkładanej koncepcji nie należy postrzegać i oceniać w wyłącznie w kategoriach dokumentu. Koncepcja jako dokument nie jest celem samym w sobie. Istotą jest sposób myślenia i podejście do działania w formule, którą koncepcja proponuje i graficznie nakreśla.

Jeden z warunków powodzenia w realizacji koncepcji wyraża się w kontynuacji wspólnie podjętych działań w ramach konsekwentnie prowadzonego procesu. Dla potencjalnych partnerów współpracy, inwestorów, przedsiębiorców oznacza to bowiem poważne potraktowanie tych działań przez samorządy. Stanowi to dla nich bazę formułowania ich własnych strategii działania i oferty współpracy na rzecz wsparcia i włączenia się w ten proces.

Zdefiniowanie profilu rozwojowego obszaru

Obszaru powiatu żywieckiego nie stać na przypadkowe inwestycje. Nadzieja, że pojawi się inwestor, który rozwiąże wszystkie problemy, jest zawsze złudna i niebezpieczna. Podobnie jak przekonanie, że środki finansowe są głównym warunkiem by zrealizować potrzebne, stabilnie osadzone i procentujące na przyszłość inwestycje. Przyciągnięcie dobrego partnera inwestycyjnego wymaga stworzenia, wiarygodnego klimatu dla rozwoju inwestycji. Podstawowe narzędzia w rękach samorządów, w tym: realna, czytelna i społecznie akceptowalna strategia, przemyślane planowanie przestrzenne, umiejętność współpracy z ważnymi instytucjami i partnerami społecznymi, zaplecze edukacyjne oraz sposób komunikowania się z lokalną społecznością należą do podstawowych warunków by taki klimat budować. Równie ważny jest wyraźnie zdefiniowany profil rozwojowy, który znaleźć powinien swoje odzwierciedlenie w polityce inwestycyjnej całego obszaru.

W koncepcji zaprezentowany został profil rozwojowy dla całego obszaru, uwzględniający szereg uwarunkowań lokalnych zarówno przestrzennych, środowiskowych jak i społeczno-gospodarczych. Stwarza on możliwość włączenia i realizacji szeregu działań projektowych (zarówno dla całego obszaru jak i z poszczególnych gmin) w ramy wspólnej wizji. W rezultacie tworzy to silniejszą to pozycję obszaru zarówno w ubieganiu się o środki finansowe jak i budowaniu współpracy na rzecz pozyskania innego niż dotacje wsparcia. Ma to znaczenie nie tylko dla funkcjonowania poszczególnych gmin, ale także stymulowania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. To dla nich w ramach tak zarysowanej koncepcji rozwojowej władze tworzyć powinny odpowiednią przestrzeń dla nowych inicjatyw.

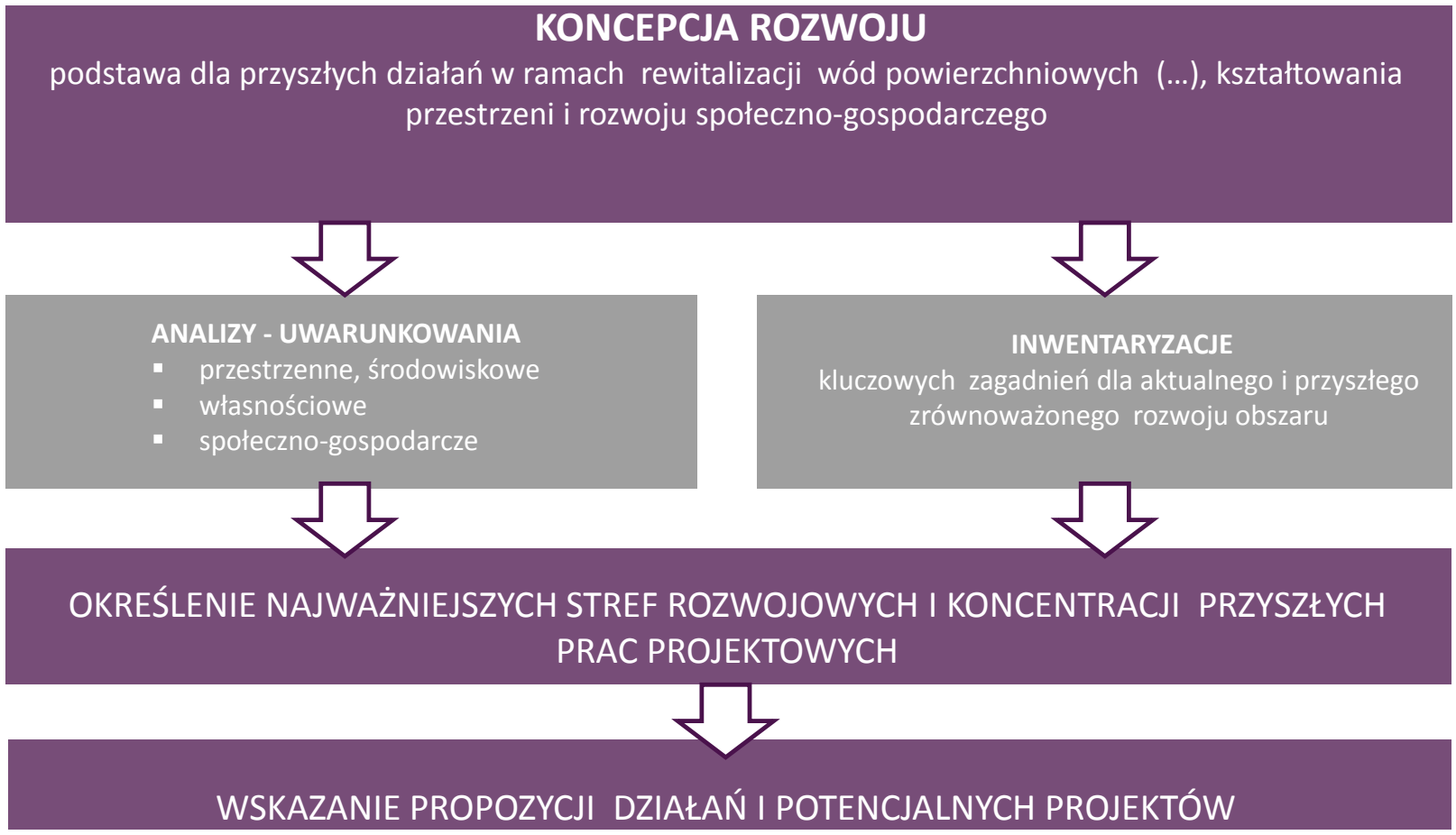

rys. RDH AU

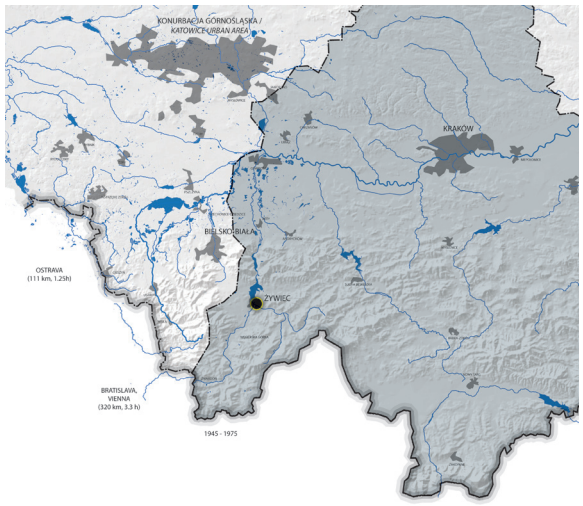

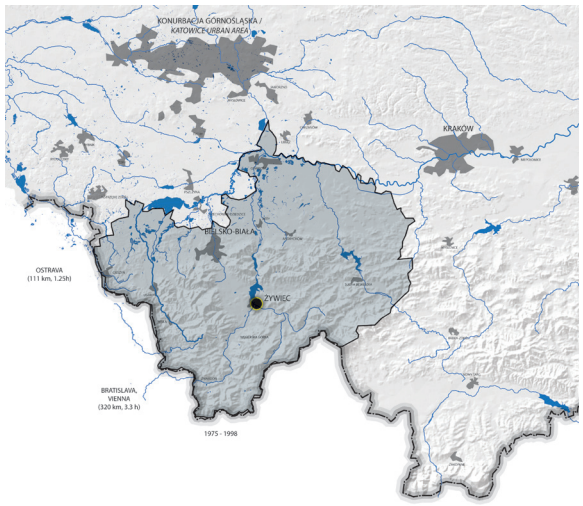

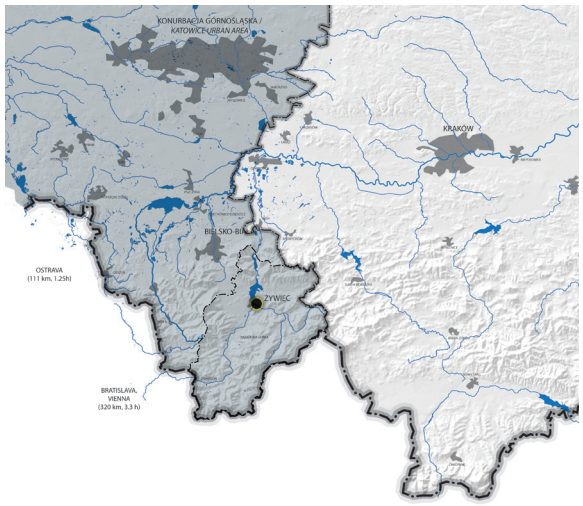

1867-1920

1921-1932

1932-1939
1945-1951

rys. RDH AU

Uwarunkowanie prawne i polityczne

Uzupełnianie luk w przepisach prawnych czy tworzenie nowego prawa regulującego w sposób kompleksowy wszystkie kluczowe dla rozwoju obszaru powiatu żywieckiego zagadnienia i formy współpracy zająć może więcej czasu aniżeli realizacja niektórych z nakreślonych w koncepcji projektów. Dlatego jedną z najważniejszych wartości w ramach istniejących uwarunkowań tworzyć będzie sposób działania władz lokalnych, umiejętność budowania i podtrzymania współpracy oraz wiarygodności zarówno w stosunku do środowisk lokalnych jak i partnerów zewnętrznych.
Samorządy wspierają realizacje niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych dotacjami ze środków unijnych. Jednak po 2020 strumień ten ulegnie znacznemu ograniczeniu. Aktualne cele, na realizację których ukierunkowana jest znacząca cześć unijnego budżetu, to inwestycje w rozwój zaawansowanych technologii i innowacyjność. Tymczasem likwidacja różnic infrastrukturalnych będzie wymagała jeszcze wielu lat pracy i znaczących nakładów, podobnie jak prowadzenie kompleksowych procesów rewitalizacyjnych. Narosłe przez lata problemy nie są możliwe, by je rozwiązać ze skutkiem na jutro. Dlatego ważne będzie takie ukierunkowanie działań, wspartych niniejszą koncepcją by prowadziły one do partnerstwa i współtworzenia sprawnych podmiotów zarządzających najważniejszymi projektami, także po 2020 roku. Tym bardziej, że praktyka działania często dowodzi, iż nie tyle przepis prawny lub jego brak czy budżet są czynnikami blokującymi lub zagrażającymi pracom nad projektami. Często jest to bierność, brak organizacji, rozbieżne preferencje czy niska kultura kształtowania polityki lokalnej.

Faktem jest, że natura polityczna nie ułatwia prowadzenia takich procesów. Proces inwestycyjny to średnio od 5 do 10 lat i więcej, co oznacza w tym czasie zmiany ekip rządzących. Stwarza to oczywiście ryzyko, że to, co zainicjuje jedna ekipa może zostać zakwestionowane przez drugą. Kadencyjność władzy samorządowej w kontekście stabilności działań jest oczywiście zagadnieniem, ale nie musi być przeszkodą. Istota tego zagadnienia tkwi nie tyle w ograniczonych czasowo możliwościach władzy, co w stopniu zintensyfikowania i zaawansowania działań oraz zaangażowaniu kluczowych partnerów i uczestników projektów. Im bardziej dany projekt staje się zaawansowany i pozyskuje parterów do współpracy, tym silniejsza jest jego pozycja względem koniunktury politycznej. Ryzykowne stają się ewentualne konsekwencje zaprzestania kontynuacji prac. Dla mieszkańców, działających lokalnie małych i średnich przedsiębiorców podobnie jak dla dużych inwestorów ważna jest przewidywalność w działaniach samorządów, pozwalająca wytworzyć poczucie stabilności w realizowanej przez nie polityce rozwojowej.

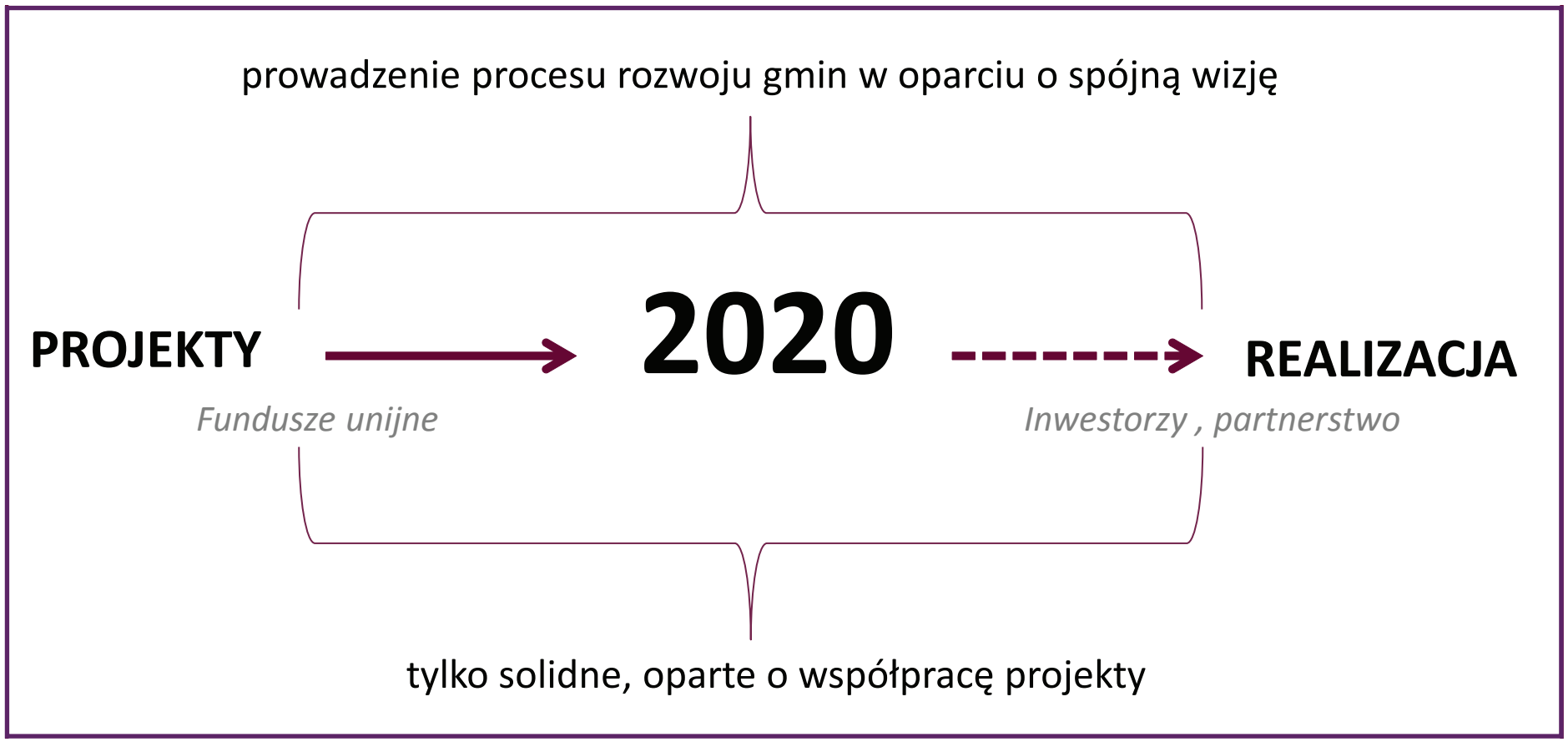

rys. RDH AU

Zagadnienia łączące gminy wokół realizacji wspólnych celów na obszarze prac

- Bezpieczeństwo i rozwój
- Mądre i zrównoważone wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego
- Wzmocnienie i wyeksponowanie walorów środowiskowych
- Rozwój przedsiębiorczości
- Utrzymanie istniejącej i rozwój nowej infrastruktury
- Tworzenie powiązań funkcjonalno-przestrzennych
- Wzmocnienie systemu gospodarowania wodami
- Wzmocnienie funkcji systemu wód powierzchniowych (funkcje krajobrazowe, mikroklimatyczne, rekreacyjne)
- Rozwój funkcji komercyjnych i społecznych
- Edukacja, usługi, MSP, rolnictwo

Trzy filary rozwoju obszaru

W pracach and koncepcją przyjęto założenie, że rozwój obszaru powiatu żywieckiego musi bazować przede wszystkim na tym, co jest jego potencjałem i możliwościami jakie samorządy mogą stworzyć i rozwinąć stymulując również lokalną przedsiębiorczość. Trzy filary działań zarysowane w koncepcji i wdrożone do codziennej praktyki są kluczowe dla powodzenia wszelkich przedsięwzięć. Zarówno na etapie ich przygotowania jaki i trwałego utrzymania ich rezultatów.

Pierwszy filar: wspólna wizja i koncepcja rozwoju tworząca podstawę do planowania kluczowych projektów.

Projektów zarówno inwestycyjnych jak i dotyczących funkcjonowania sfery społecznej. Działanie w oparciu o wspólnie obrany kierunek jest podstawowym elementem wiarygodności względem inwestorów, zachęcania przedsiębiorców do rozszerzania i unowocześniania swojej oferty, inicjowania nowych działalności, tworzenia odpowiedniego zaplecza edukacyjnego i usługowego.
W obliczu zmian demograficznych i emigracji młodych ludzi w poszukiwaniu lepszych warunków do życia i otoczenia biznesowego, takie podejście jest niezbędne by podjąć próbę stworzenia „oferty powrotu" skierowanej do tej grupy społecznej. Dotyczy to również młodych ludzi z innych regionów, zainteresowanych zamieszkaniem i rozwojem swojej działalności, której profil wpisuje się w specyfikę, potencjał oraz potrzeby tej części regionu. Kolejnym uzasadnieniem dla znaczenia tego filaru jest kilkaset inwestycji na obszarze powiatu, których realizacja bez ujęcia ich w ramy wspólnych założeń rozwojowych i inwestycyjnych nie będzie miała szans na powodzenie. Tylko w grupie projektów leżących na styku gospodarki wodnej, planowania przestrzennego, ochrony środowiska i rozwoju znajduje się około 260 propozycji zgłaszanych do programów finansowych przez poszczególne samorządy z obszaru powiatu i działające regionalnie, państwowe jednostki budżetowe.

Drugi filar: regularna i otwarta komunikacja między gminami w powiecie, jej mieszkańcami oraz odpowiednimi instytucjami.

Dotyczy to wszystkich podmiotów zaangażowanych w przygotowanie projektów, już od chwili zainicjowania pomysłu. Powinny one zawsze wspólnie prezentować swoje stanowisko, nawet w sytuacji, gdy zachodzą rozbieżności. Szereg problemów związanych z przygotowaniem projektów bardzo często nie leży wyłącznie po stronie budżetu, ale braku akceptacji społecznej dla podejmowanych działań. Proces ten wymaga dobrego przygotowania i odpowiedzialności instytucji względem siebie za prawidłowy przekaz informacji i rzetelność w jej przygotowaniu. Każdy z podmiotów działa w ramach określonych przepisów i procedur. Działania zgodnie z procedurami są jak najbardziej konieczne i uzasadnione. Nie powinny jednak wyłączać myślenia, inicjatywy i racjonalnej oceny sytuacji. Dobra komunikacja to wartość dodana, która umożliwia budowanie przekonania, że ludzie - mieszkańcy mogą mieć wpływ na kluczowe decyzje, a lokalny samorząd sprzyja temu procesowi. Tym samym buduje grunt pod przyszły rozwój i wartościowe inicjatywy.
Ocena możliwości działań samorządu czy innych decyzyjnych instytucji w obszarach rewitalizacji często sprowadza się do dyskusji na temat panujących warunków prawnych, gospodarczych czy politycznych. W wielu przypadkach największą przeszkodą jest jednak mentalność, niechęć do zmian, brak zaufania oraz zniechęcenie do projektów obarczonych dużym stopniem skomplikowania, złożoną strukturą własnościową czy lokalnymi konfliktami. Jednak tym, od czego w dużej mierze zależy sukces projektu jest ukryta pod pojęciem komunikacji społecznej, współpraca. Bardzo często w procesach rewitalizacji mieszkańcy długo pozostają negatywnie nastawieni do zmian nawet, jeżeli planowane działania podejmowane są w interesie rozwoju i bezpieczeństwa ich otoczenia. Dlatego sposób działania jaki przyjęty zostanie na samym początku współpracy, może decydować o losach danej inicjatywy w przyszłości.

Trzeci filar: sprawna organizacja i stanie się częścią międzynarodowej sieci kontaktów, współpracy, wymiany wiedzy i innowacyjności.

Dostęp do wiedzy, którą można wykorzystać w nowych produktach i usługach, otwartość na nowych, międzynarodowych partnerów w celu podjęcia współpracy, wymiany i kształcenia umiejętności pracowników są bardzo ważne dla rozwoju powiatu żywieckiego. Zwłaszcza w kontekście wysokiej jakoś usług branży turystycznej, rekreacyjnej, wypoczynkowej. To również kierunek warty do rozważenia w dłuższej perspektywie na rzecz budowania klastrów łączących przedsiębiorstwa, środowisko naukowe, sektor publiczny widzianych jako narzędzia rozwoju gospodarczego. Jest to istotny element wzmocnienia konkurencyjności obszaru powiatu względem innych, silnie rozwijających się ośrodków w Europie o podobnym charakterze.

Administracja publiczna nadal wśród wielu inwestorów kojarzy się głownie z długotrwałymi procedurami, przeciągającym się procesem decyzyjnym czy zamrożonymi przez długi czas środkami finansowymi. Tempo, w jakim następują przemiany społeczne i ekonomiczne powoduje, że nie wszystkie struktury organizacyjne zarówno samorządowe, regionalne jak i na poziomie rządowym są w stanie w adekwatny sposób się do nich ustosunkować. Bardzo często wiele czasu i energii poświęca się na „szybkie, tymczasowe rozwiązania". Często są to działania doraźne, punktowe, prowadzące do zaniku spójności w przestrzeni i nierozwiązujące rzeczywistej przyczyny problemu. W konsekwencji, trwały rozwój znajduje się pod naciskiem tymczasowości i doraźności. Mnogość planów i programów również nie ułatwia procesu rozwoju i w praktyce nie stanowi realnego wsparcia. Rewitalizacja jest procesem, którego przebieg musi następować w sposób planowy. Charakter projektów, ich uczestnicy, uwarunkowania prawne, lokalizacyjne, ekonomiczne, społeczne oraz przestrzenne są zróżnicowane, podobnie jak zróżnicowany może być czas ich trwania i wynikłe w trakcie problemy. Oznacza to konieczność zbudowania sprawnej organizacji. To także potrzeba wypracowania kultury pracy wspierającej efektywność procesu projektowego, opierając go o czytelny podział zadań, ról i odpowiedzialności. Warto przy takiej okazji dokonać krytycznej analizy przez poszczególne samorządy w zakresie możliwości i zdolności realizowania zadań strategicznych. Sposób zorganizowania pracy powinien zapewniać m.in.: sprawny przepływ informacji, terminowość, możliwość negocjowania i konsultowania stanowisk w sprawach spornych, profesjonalne przygotowanie do rozmów z partnerami społecznymi lub gospodarczymi. Rozsądne jest zaangażowanie specjalistów z różnych dziedzin, których współpraca jest niezbędna również z uwagi na interdyscyplinarny charakter projektów. W tradycyjnym modelu funkcjonowania urzędów i rozproszeniu odpowiedzialności za projekt w ramach kilku wydziałów jest to zazwyczaj trudne i spowalniające prace. Sprawność działania ma duży wpływ na budowanie pozytywnego wizerunku obszaru oraz wiarygodności względem partnerów projektu.

Wybrane pytania i odpowiedzi z ankiety dla uczestników wyjazdu do Holandii:

1. Z czego są Państwo dumni myśląc o obszarze Powiatu Żywieckiego. Proszę wymienić trzy przykłady.
2. Co w Państwa ocenie czyni obszar Powiatu Żywieckiego silnym w regionie?
3. Czego poszukują Państwo dla rozwoju swojej gminy na następne 10 lat?
4. Jak widzą Państwo pozycję obszaru Powiatu Żywieckiego w regionie za 10 lat?
5. Jakie są główne problemy obszaru Powiatu Żywieckiego w Państwa ocenie?
6. Jakie są Państwa priorytety w kontekście rozwoju Państwa gminy w niżej wymienionych dziedzinach? Proszę wymienić po trzy dla każdej.
a) Edukacji
b) Infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej
c) Rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
d) Marketingu
Proszę zdecydować także, która z wymienionych dziedzin jest w Państwa ocenie najważniejsza dla rozwoju w najkrótszej perspektywie?

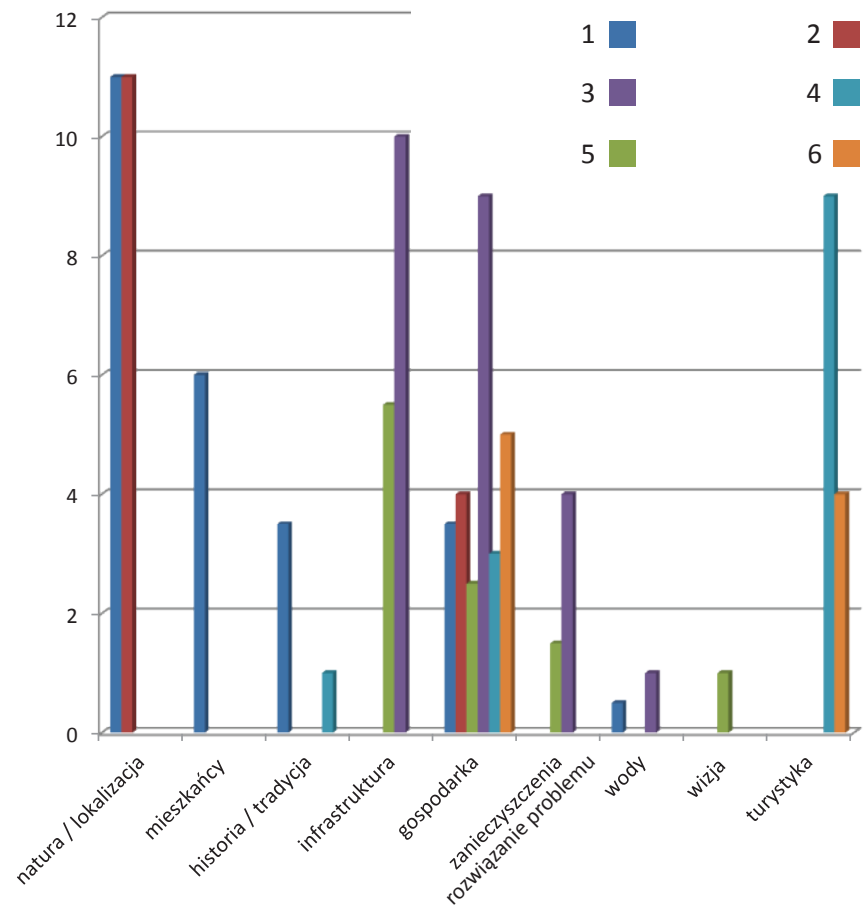

fot. archiwum RDH AU

Projekty w Holandii

Zważywszy na znaczenie dla przyszłych projektów budowania międzynarodowej sieci kontaktów i współpracy, w maju 2015r. zorganizowany został wyjazd roboczy przedstawicieli samorządów powiatu żywieckiego do Holandii. Program wizyty oraz spotkań pomyślany został tak, by mając na uwadze charakter, problemy oraz potencjał powiatu, przekazać uczestnikom wyjazdu praktyczne doświadczenia w budowaniu współpracy i realizacji projektów na przykładzie samorządów holenderskich. Ujęte w programie tematy koncentrowały się wokół najważniejszych zagadnień związanych m.in. z zarządzaniem gospodarką wodną, bezpieczeństwem i utrzymaniem systemu wodnego, rozwojem sektora wypoczynkowego, rekreacyjnego, turystycznego, działaniami na obszarach chronionych, funkcjonowaniem parków krajobrazowych i krajowych, współpracą między partnerami publicznymi i prywatnymi.

Aktywne i odpowiedzialne włączenie się w taką współpracę jest naturalnym procesem integracji regionalnej, szansą na pozyskanie wartościowych partnerów czy większej obecności i zauważalności powiatu oraz tego, co ma do zaoferowania poza granicami kraju.

Kolejne działania w tym kierunku zrealizowane zostaną na początku 2016r. Podjęte zostały rozmowy na temat zorganizowania konferencji poświęconej koncepcji rozwoju gmin powiatu żywieckiego z udziałem partnerów holenderskich, z którymi strona polska spotkała się w Holandii.

Uczestnicy spotkań po stronie holenderskiej

Hans Hillebrand – Director STIRR

Rinus Vonhof – Deputy Director Kröller-Müller Museum

Victor Doorn – Boardmember Water Board Vallei & Veluwe

Seger van Voorst tot Voorst – Director National Park De Hoge Veluwe

Jos Penninx – Mayor of Voorst

Erik Droogh – Director LeisureLands

Onno van den Brink – Director Thermen Bussloo

Peter Bos – Manager Development Landal Greenparks

Martin Bes – General Manager Rabbit Hill

fot. archiwum RDH AU na podstawie prezentacji przedstawionych uczestnikom wyjazdu studyjnego do Holandii w maju 2015r.

II.

Obraz gmin powiatu żywieckiego. Kluczowe uwarunkowania rozwoju

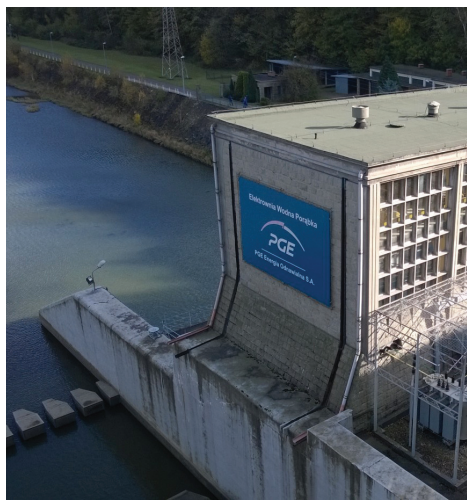

Bloki tematyczne dla wybranych inwentaryzacji i analiz

PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO	WODA	GOSPODARKA	SPOŁECZEŃSTWO	POZOSTAŁE
urbanizacja układ komunikacyjny infrastruktura	parki krajobrazowe formy ochrony przyrody zasięg terytorialny nadleśnictw	inwestycje hydrologiczne ryzyko powodziowe	potencjał ekonomiczny przedsiębiorczość potencjał OZE struktura rolna	priorytetowe problemy gmin wykorzystanie środków pomocy społecznej zasięg ubóstwa	zaplecze turystyczne sieć szlaków turystycznych atrakcje turystyczne

fot. archiwum RDH AU

Podejście do prac inwentaryzacyjnych

Aby uzyskać możliwie pełny obraz uwarunkowań rozwojowych w poszczególnych gminach, dokumenty planistyczne wyznaczające rozwój każdej z nich, rozpatrywane były i zestawiane w postaci wniosków na mapach w skali całego powiatu (bez fizycznego podziału wyznaczonego granicami administracyjnym). Takie podejście przyjęto również dla prezentacji innych danych gromadzonych dla potrzeb koncepcji. Pozwoliło to na globalne spojrzenie jak w układzie całego powiatu rysuje się jego przestrzenny, społeczny i gospodarczy profil.

Zebrany w ramach inwentaryzacji materiał tworzy w skali całego powiatu i jego otoczenia czytelną bazę, pokazującą wspólny kierunek działań oraz obszary koncentracji przyszłych prac projektowych. Otwiera tym samym drogę do wypracowywania rozwiązań wpisujących się w potrzeby obszaru, a także kontynuowania dyskusji zaangażowanych we współpracę stron, co do oczekiwań względem przyszłych opracowań studialnych i projektowych. Materiał dostarcza również argumentów dla pożądanego kierunku działań w przyszłości. Ich intensyfikacja następować powinna konsekwentnie w najbliższych miesiącach i latach dostarczając stopniowo coraz bardziej szczegółowych rozwiązań projektowych, technicznych i organizacyjnych.

Kontekst prac w ramach inwentaryzacji i analiz z obszaru gmin

Zmiany społeczno-ekonomiczne ostatnich dekad rozwoju w kraju i regionów, w powiecie żywieckim zauważalne są m.in. przez pryzmat stopniowej zmiany jego funkcji, profilu gospodarczego, usług oraz uwarunkowań społecznych. W układzie przestrzennym rozwój zabudowy mieszkaniowej i nowej infrastruktury, w tym drogowej i sportowo-rekreacyjnej wpływa na stopniowe przekształcanie krajobrazu. Rozwój osadnictwa w dużym stopniu związany jest z rozwojem turystyki oraz atrakcyjnością obszaru dla zabudowy jednorodzinnej i wypoczynku weekendowego, zwłaszcza wśród zamożniejszych mieszkańców dużych miast, lokujących tu swoje drugie domy. Powiat żywiecki z racji położenia nie należy do obszarów bezpośrednio konfrontowanych z presją urbanizacji charakterystyczną dla dużych ośrodków miejskich. Niemniej proces ten widoczny jest w otoczeniu Żywca. Wzrost mobilności i swoboda wyboru miejsca zamieszkania, korzystania z usług w powiązaniu z nowymi połączeniami komunikacyjnymi mogą rzutować na bardziej widoczne zmiany przestrzenne i społeczne obszaru w niedalekiej przyszłości. Mobilny i zamożniejszy konsument coraz krytyczniej zacznie rozważać gdzie jest najbardziej atrakcyjne dla niego miejsce zamieszkania, pracy, wypoczynku, prowadzenia działalności gospodarczej czy korzystania z usług. Również mieszkańcy gmin na obszarze powiatu, zarówno ci związani z nim od lat jak i napływający stawiać będą coraz większe wymagania dotyczące jakości otoczenia i usług. Z jednej strony może to oznaczać wzrost wydatków publicznych (infrastruktura edukacyjna, zdrowotna, unowocześnienie systemu świadczenia usług publicznych itd.). Z drugiej natomiast, pod warunkiem dobrego planowania i zarządzania, szansę na rozwój nowoczesnych usług i specjalizacji już istniejących. Zwłaszcza tych, które wzmacniać będą konkurencyjność powiatu w subregionie i poza jego granicami.

W sytuacji, gdy na znaczeniu jako czynnik konkurencyjności danego obszaru zyskuje jakość życia i oferowanych usług, waloryzacja życia poza pracą może być elementem stymulującym dalszy rozwój gmin na obszarze powiatu żywieckiego. Szczególne znaczenie mają tutaj trzy czynniki: 1) zmieniające i bogacące się społeczeństwo, 2) aktywne i zdrowe starzenie się, 3) wielopokoleniowa oferta. Mają one kluczowy wpływ na kształtowanie się nowych form aktywności gospodarczej, użytkowania terenu, zagospodarowania obiektów, oferty edukacyjnej i rozwoju lokalnego rynku pracy.

Reasumując, zarysowane procesy powinny być brane pod uwagę w długofalowym planowaniu rozwoju gmin. Tym bardziej, że niwelowanie widocznych dysproporcji w rozwoju społecznym i gospodarczym poszczególnych gmin jest procesem złożonym i wymagającym wspólnych działań dla całego obszaru powiatu. Uważne obserwowanie trendów rozwojowych w Polsce i w Europie wspierać może poszukiwanie rozwiązań ukierunkowanych na radzenie sobie z niekorzystnymi tendencjami demograficznymi oraz słabością lokalnego rynku pracy.

Inwestycje

Na tym tle rozpatrywać należy również wszelkie działania inwestycyjne, zwłaszcza te dotyczące problematyki wodno-środowiskowej. Ujęcie ich w ramach wspólnej wizji, jako elementu kompleksowych, wzajemnie powiązanych i komplementarnych działań w sferze społeczno-gospodarczo-przestrzennej uzasadnia ich realizację i wzmacnia pozycję negocjacyjną w ubieganiu się o dofinansowanie. Tworzy ponadto przestrzeń do współpracy różnych partnerów i zapobiega marginalizacji rozwoju słabiej funkcjonujących gmin.

Jest to również bardzo ważny element w realizacji na pewnych obszarach powiatu trudnych i wrażliwych społecznie projektów, pozostających na styku codziennego funkcjonowania mieszkańców i ich konfrontacji ze zjawiskami przyrodniczymi. Często spowodowanymi anomaliami klimatycznymi, których przejawem są m.in. gwałtowne opady prowadzące do wezbrań i powodzi. Szybki spływ wód powierzchniowych bliski stanom ekstremalnym powoduje zniszczenia i zwiększa zagrożenia suszą. Wzmocnienie odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu w górskich ekosystemach, zapobieganie powstawaniu lub minimalizacja negatywnych skutków zjawisk naturalnych, w tym niszczącego działania wód wezbraniowych, powodzi, podtopień, zanieczyszczeń czy suszy stanowić powinny element kompleksowych, zintegrowanych projektów.

Wyzwania dla twórców polityki wodnej, przestrzennej czy środowiskowej w Polsce, a także jej przyszłych realizatorów, zważywszy na dotychczasowe wnioski jakie płyną z funkcjonowania tych sektorów w ostatnich dekadach, są jednymi z największych w historii. Prowadzone wokół tego tematu dyskusje rodzą szereg pytań. Staje się on domeną polityków, inżynierów, hydrologów, naukowców, ekologów, deweloperów itd. W ostatecznym rozrachunku dotyka on jednak zwykłych odbiorców – mieszkańców danej gminy czy miasta. Co więcej, zawsze staje się w bardziej lub mniejszym stopniu zadaniem utożsamianym z lokalną władzą, z którego wykonania na koniec dnia rozliczany jest wójt, burmistrz, starosta. Bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na to, czy sposób, w jaki przebiega dyskusja na te tematy jest wystarczający i zrozumiały dla wszystkich jej uczestników. Czy podejmowane w tym obszarze działania ukierunkowane są na poszukiwanie rozwiązań, czy może prowadzą do jeszcze większego skomplikowania zagadnienia i pozornej niemocy decyzyjnej.

Mapa bazowa i tereny zurbanizowane

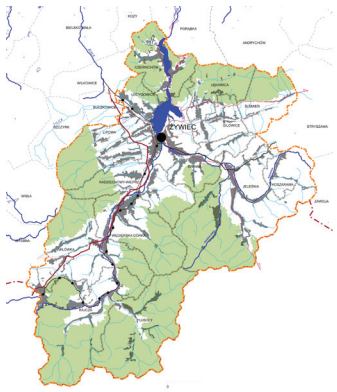

Uwarunkowania regionalne

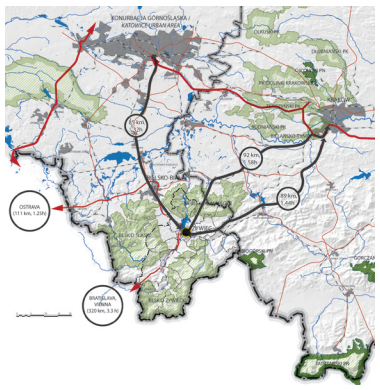

Układ komunikacyjny

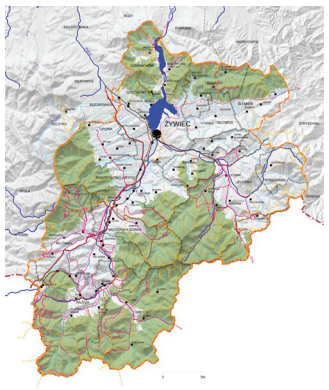

Zagospodarowanie przestrzenne

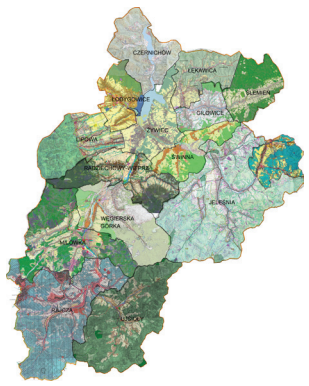

Struktura rolna

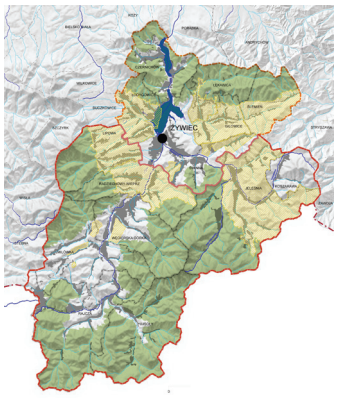

Potencjał OZE

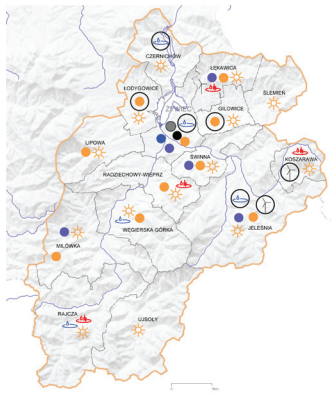

Potencjał OZE

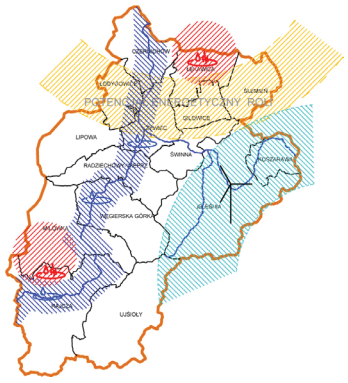

Inwestycje hydrologiczne i urbanizacja

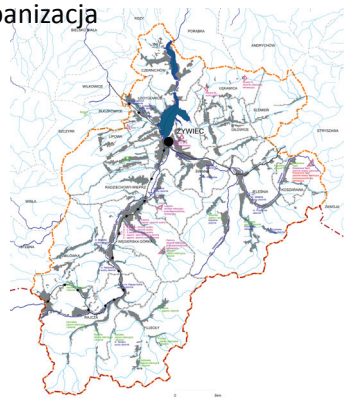

Parki Krajobrazowe

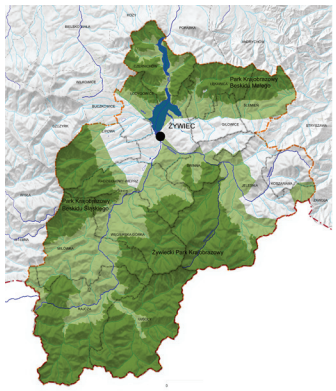

Zasięg terytorialny nadleśnictw

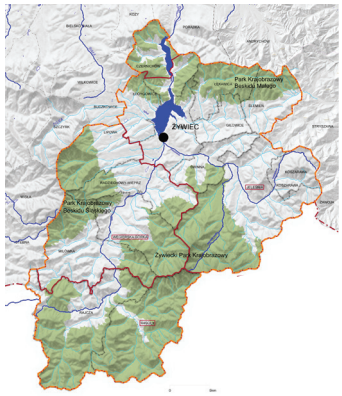

Formy ochrony przyrody

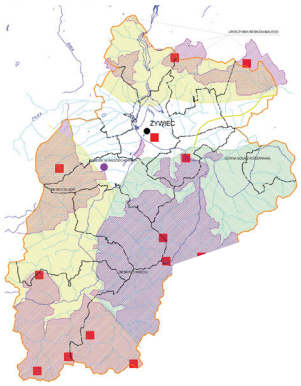

System wodny

Potencjał ekonomiczny

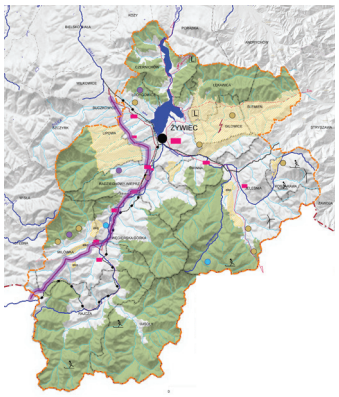

Zaplecze turystyczne

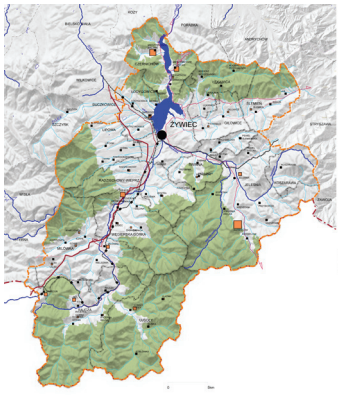

Sieć szlaków turystycznych

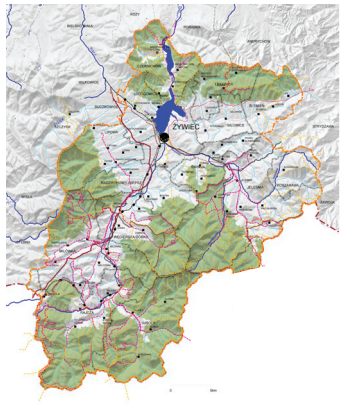

Struktura własnościowa

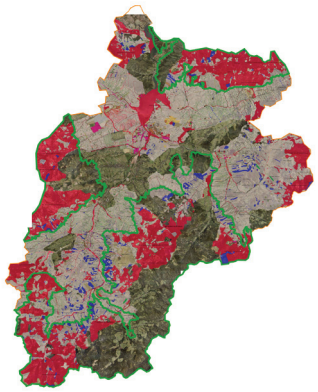

Gęstość zaludnienia

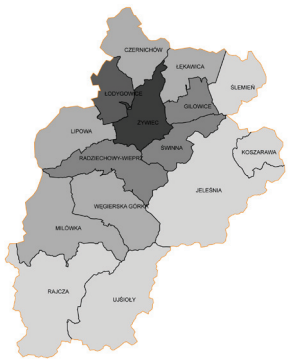

Ponadlokalne plany inwestycyjne

Struktura powierzchni

Lesistość

Poziom bezrobocia

Priorytetowe problemy gmin

Wykorzystanie środków pomocy społecznej

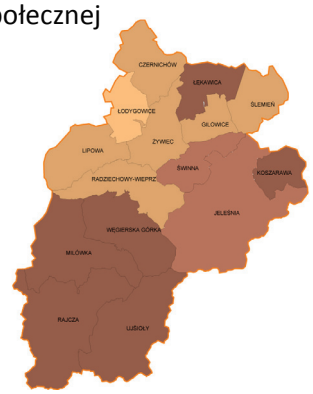

Przedsiębiorczość

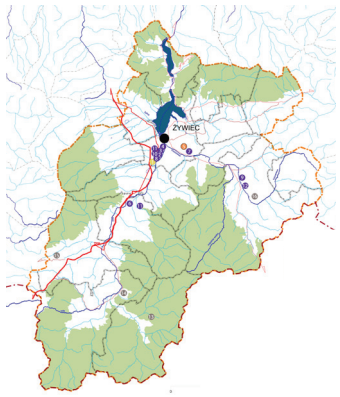

Administracja cieków

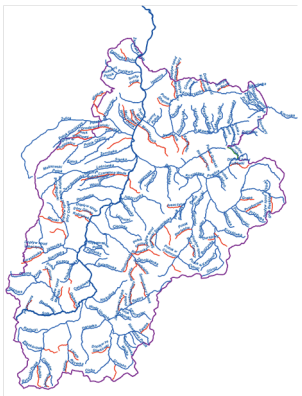

Ryzyko i zagrożenie powodziowe

Rozkład przestrzenny ryzyka powodziowego

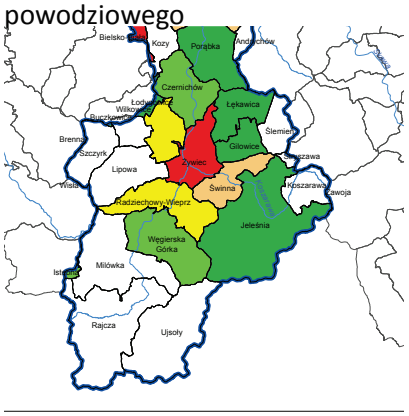

Inwestycje hydrologiczne

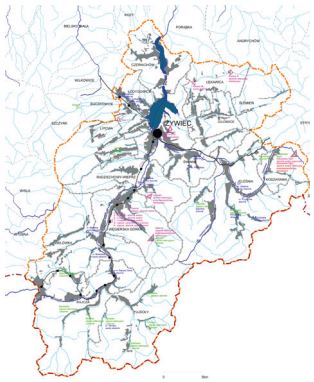

Obszary strukturalnie słabego rolnictwa

Obszary konfliktów (środowisko, osadnictwo)

Obszary przekształceń geośrodowiska

Obszary zagrożenia wód podziemnych zanieczyszczeniami

rys. RDH AU

ŚRODOWISKO

PRZESTRZEŃ

SPOŁECZNOŚĆ

GOSPODARKA

WODA

fot. Google Earth

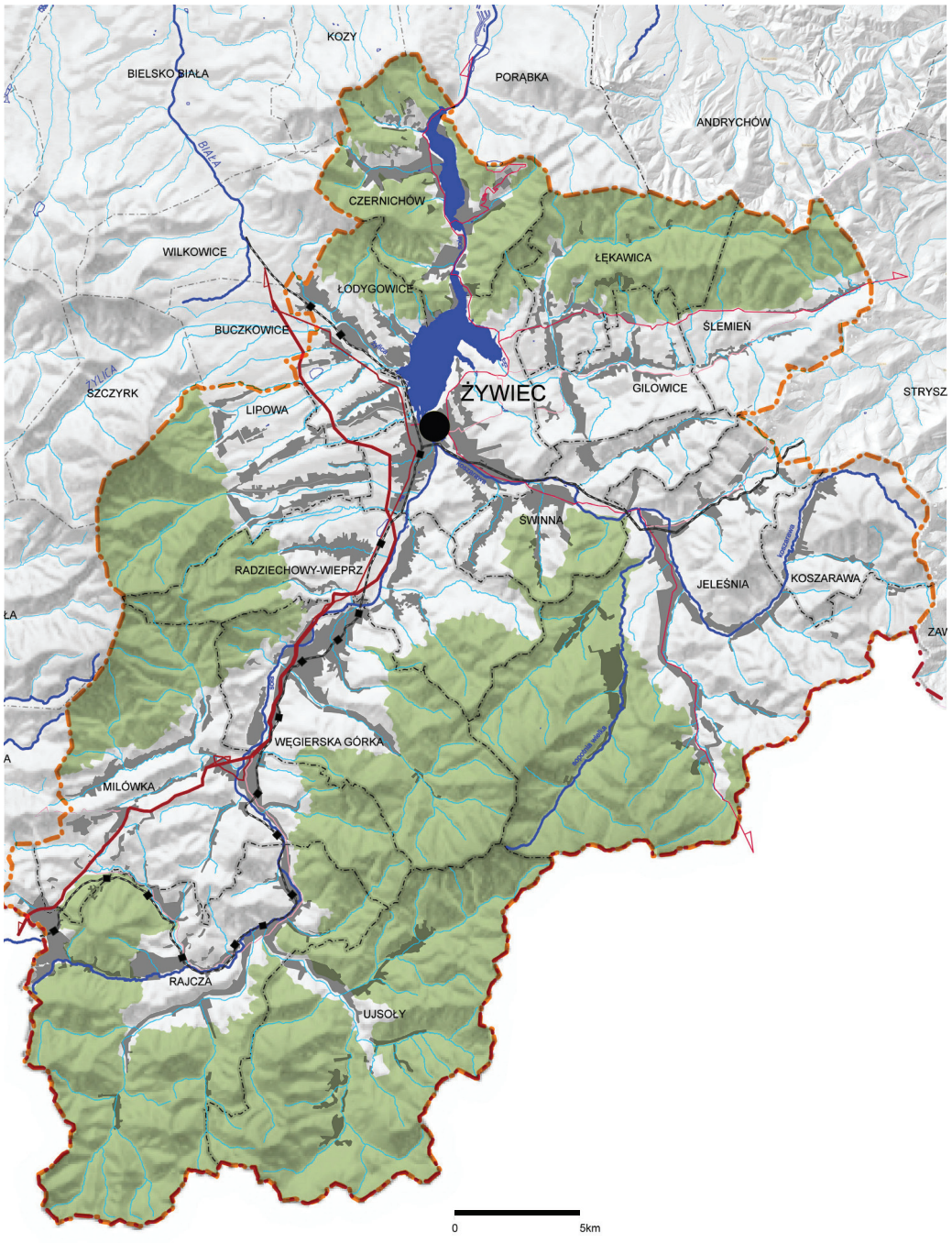

TERENY ZABUDOWANE *BUILT-UP AREAS*
GRANICA GMINY */MUNICIPALITY BORDER*
GRANICA POWIATU */COUNTY BORDER*
WODY GŁÓWNE */MAIN SURFACE WATERS*
WODY MNIEJSZEJ RANGI *SECONDARY SURFACE WATERS*
DROGI KRAJOWE *NATIONAL ROADS*
DROGI WOJEWÓDZKIE *VOIVODESHIP ROADS*
DROGI POWIATOWE *COUNTY ROADS*
KOLEJ / *RAILROAD*
STACJE KOLEJOWE / *RAILWAY STATIONS*

GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO / *BORDER OF LANDSCAPE PARK*
PARK KRAJOBRAZOWY *LANDSCAPE PARK*

Uwarunkowania rozwoju

Cechą charakterystyczną obszaru powiatu jest jego nieformalny podział na zurbanizowaną część centralną, otoczoną terenami trzech Parków Krajobrazowych. Rdzeń powiatu skupiony wokół miasta Żywca, głównych szlaków komunikacyjnych oraz dolin rzek Soły i Koszarawy oplata przestrzeń natury, stanowiąca zaplecze turystyczne i rekreacyjne powiatu oraz sąsiadujących terenów.

Gęstość zaludnienia poszczególnych gmin uwarunkowana jest odległością od stolicy powiatu i procentem lesistości terenu. Centralnie zlokalizowany, najgęściej zaludniony teren stanowi gmina Żywiec, gminy sąsiednie często spełniają rolę jego sypialni.
Najrzadziej zaludnione są obszary gmin na południowo-wschodnim krańcu powiatu, w zasięgu Żywieckiego Parku Krajobrazowego.
Tradycyjnie zabudowa kształtowała się w formie liniowej, wzdłuż dolin rzecznych, którymi biegły szlaki komunikacyjne, szczególnie wzdłuż głównych rzek Soły i Koszarawy. Obszary te stanowiły dogodne tereny dla mieszkalnictwa, podczas gdy strefy wyżynne służyły jako zaplecze rolnicze (uprawno-hodowlane).

Główne problemy w strukturze przestrzennej powiatu to:
- procesy urbanizacyjne (rozproszenie zabudowy, lokalizacja domów w terenach o dużych wartościach przyrodniczych)
- brak przestrzeni publicznych
- osuwiska i problemy powodziowe
- duże zapotrzebowanie na wyznaczenie nowych terenów pod inwestycje głównie pod zabudowę mieszkalną
- lokalizacja zabudowy głównie wzdłuż dróg lub potoków.

Informacja na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin

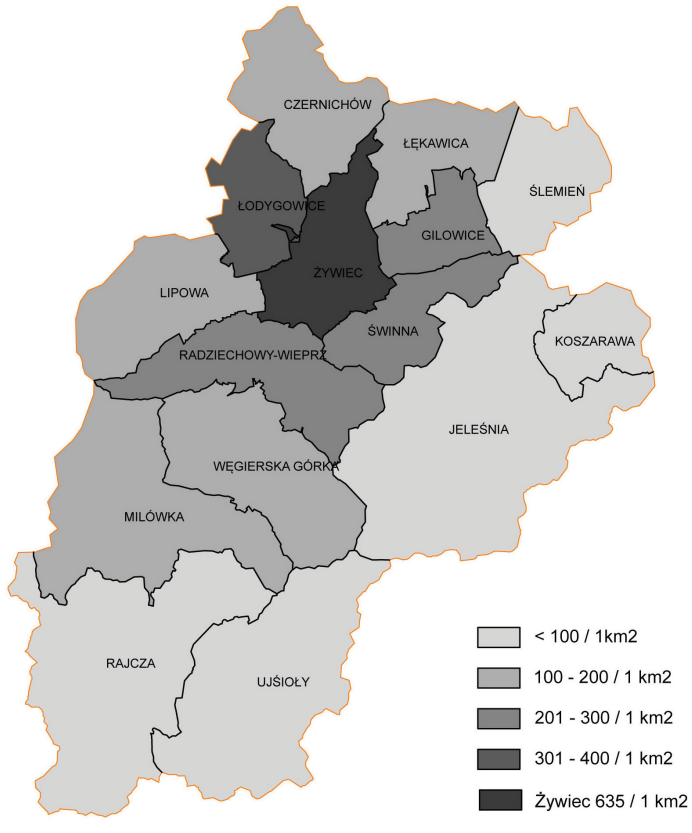

Gęstość zaludnienia

rys. RDH AU

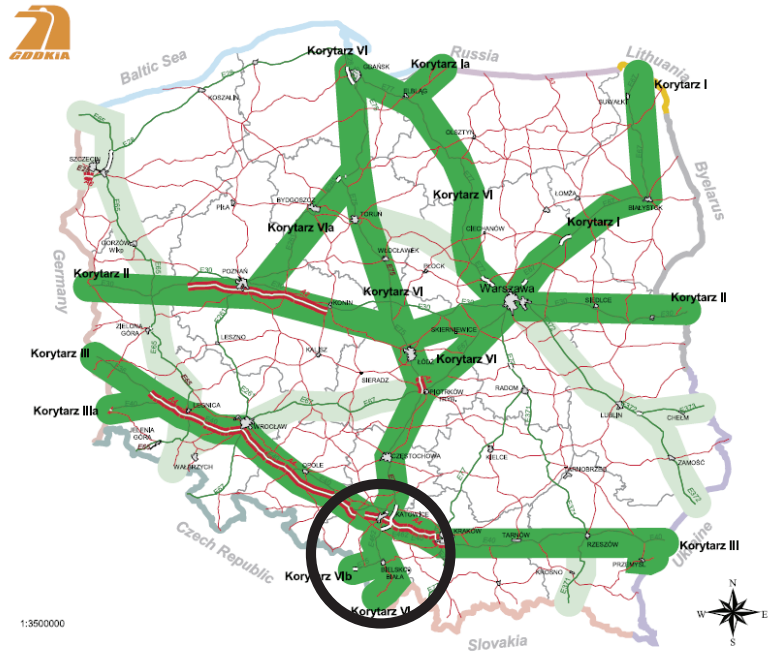

Główne krajowe korytarze transportowe

rys. GDDKiA

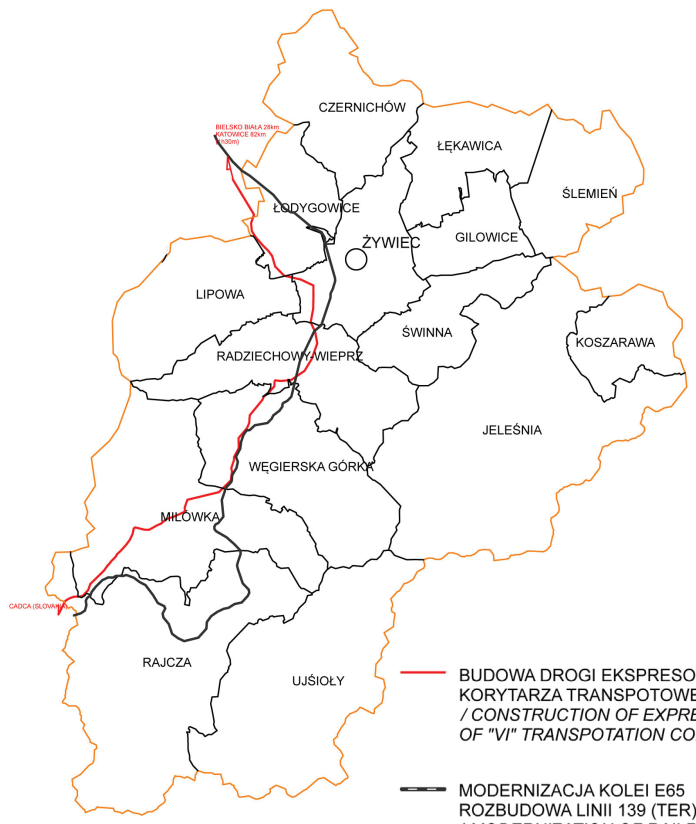

- GRANICA GMINY /*MUNICIPALITY BORDER*
- GRANICA POWIATU /*COUNTY BORDER*
- WODY GŁÓWNE /*MAIN SURFACE WATERS*
- DROGI KRAJOWE /*NATIONAL ROADS*
- DROGI WOJEWÓDZKIE /*VOIVODESHIP ROADS*
- DROGI POWIATOWE /*COUNTY ROADS*
- KOLEJ / *RAILROAD*
- STACJE KOLEJOWE / *RAILWAY STATIONS*

BUDOWA DROGI EKSPRESOWEJ S69 NALEŻĄCEJ DO KORYTARZA TRANSPOTOWEGO TEN-T (VI korytarz)
/ CONSTRUCTION OF EXPRESS ROAD S69 AS PART OF "VI" TRANSPOTATION CORRIDOR OF "TEN-T"

MODERNIZACJA KOLEI E65
ROZBUDOWA LINII 139 (TER)
/ MODERNIZATION OF RAILROAD E65
FURTHER DEVELOPMENT OF RAILROAD 139 (TER

Ponadlokalne plany inwestycyjne

rys. RDH AU

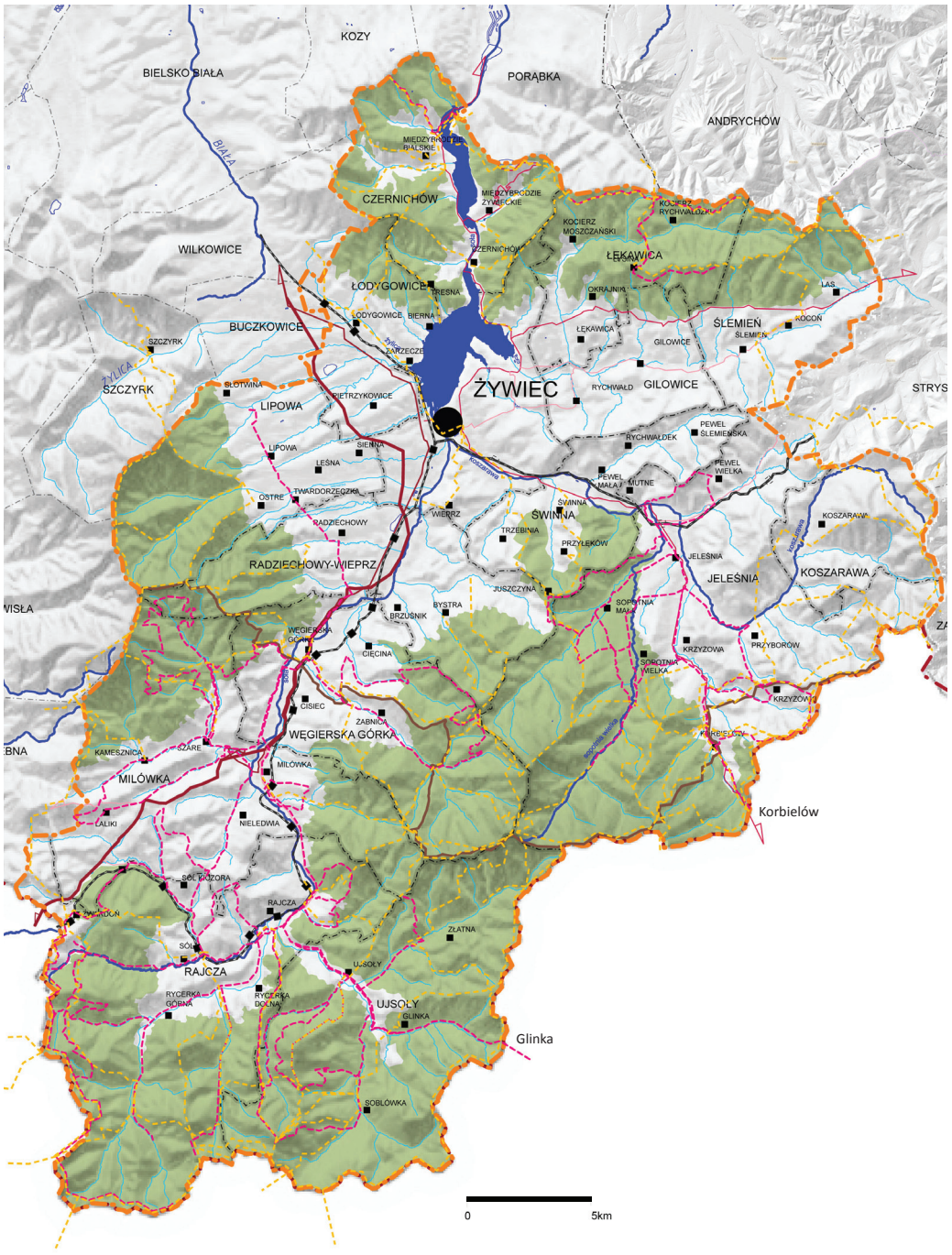

GRANICA GMINY /*MUNICIPALITY BORDER*
GRANICA POWIATU /*COUNTY BORDER*
WODY GŁÓWNE /*MAIN SURFACE WATERS*
WODY MNIEJSZEJ RANGI /*SECONDARY SURFACE WATERS*
DROGA EKSPRESOWA S 69 / *EXPRESS ROUTE S 69*
DROGI KRAJOWE /*NATIONAL ROADS*
DROGI WOJEWÓDZKIE /*VOIVODESHIP ROADS*
DROGI POWIATOWE /*COUNTY ROADS*
KOLEJ / *RAILROAD*
STACJE KOLEJOWE / *RAILWAY STATIONS*
GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO / *BORDER OF LANDSCAPE PARK*
PARK KRAJOBRAZOWY /*LANDSCAPE PARK*

Położenie powiatu w centralnej części Polski Południowej stanowi o jego korzystnej lokalizacji względem głównych korytarzy transportowych regionu, kraju i Europy. Niespełna 100km na północ od Żywca, przez Katowice i Kraków biegnie równoleżnikowy korytarz III sieci TEN-T. Jednocześnie powiat przecina południkowy korytarz VI sieci TEN-T łączący północ Polski z takimi miastami jak Bratysława, Wiedeń czy Budapeszt. Szlak ten jest szczególnie istotny z uwagi na przebieg w ciągu nowo zrealizowanej drogi ekspresowej S69 między Bielsko Białą a przejściem granicznym ze Słowacją w Zwardoniu. Pozostałe drogowe przeprawy graniczne ze Słowacją leżą w Korbielowie oraz Glince.
Spośród pomniejszych szlaków komunikacyjnych wyróżnić należy drogi wojewódzkie zbiegające się w Żywcu z kierunków południowo-wschodniego (945), wschodniego (946) i północnego (948).
W równoległym do S69 kierunku, wzdłuż Doliny Soły biegnie linia kolejowa 139.

rys. RDH AU

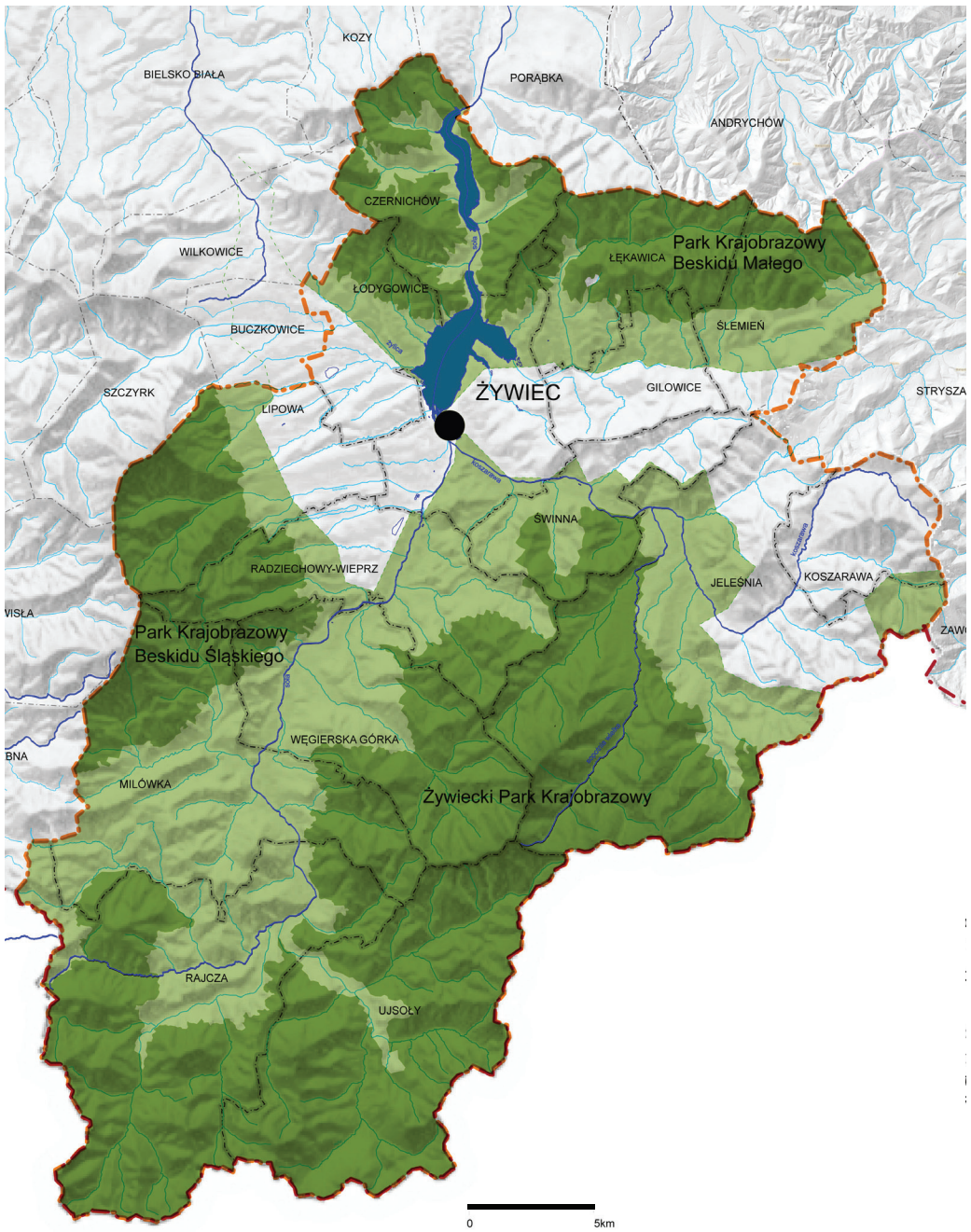

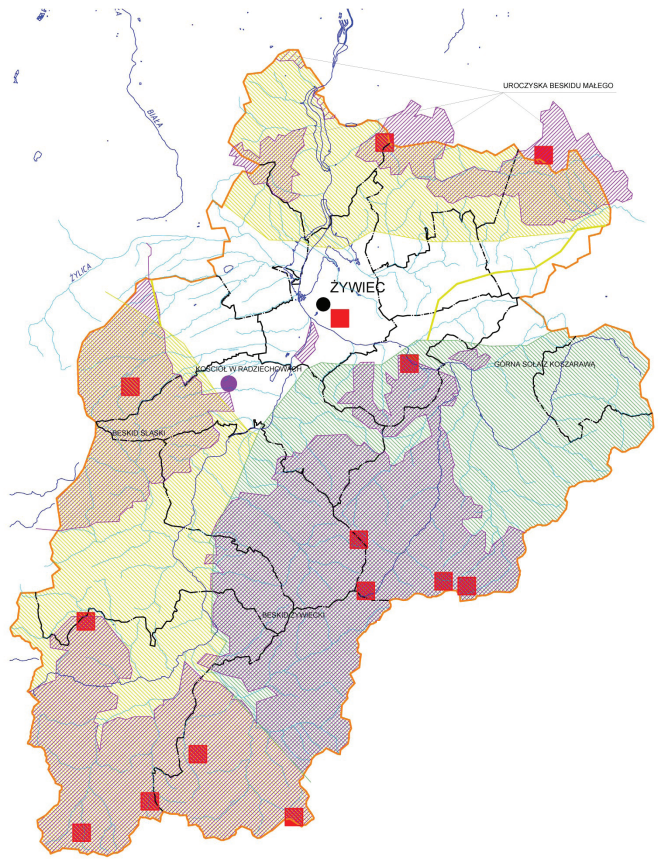

GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO / *BORDER OF LANDSCAPE PARK*
PARK KRAJOBRAZOWY / *LANDSCAPE PARK*
OTULINA PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH / BUFFER ZONE OF *LANDSCAPE PARK*

GRANICA GMINY / *MUNICIPALITY BORDER*
GRANICA POWIATU / *COUNTY BORDER*
WODY GŁÓWNE / *MAIN SURFACE WATERS*
WODY MNIEJSZEJ RANGI / *SECONDARY SURFACE WATERS*

rys. RDH AU

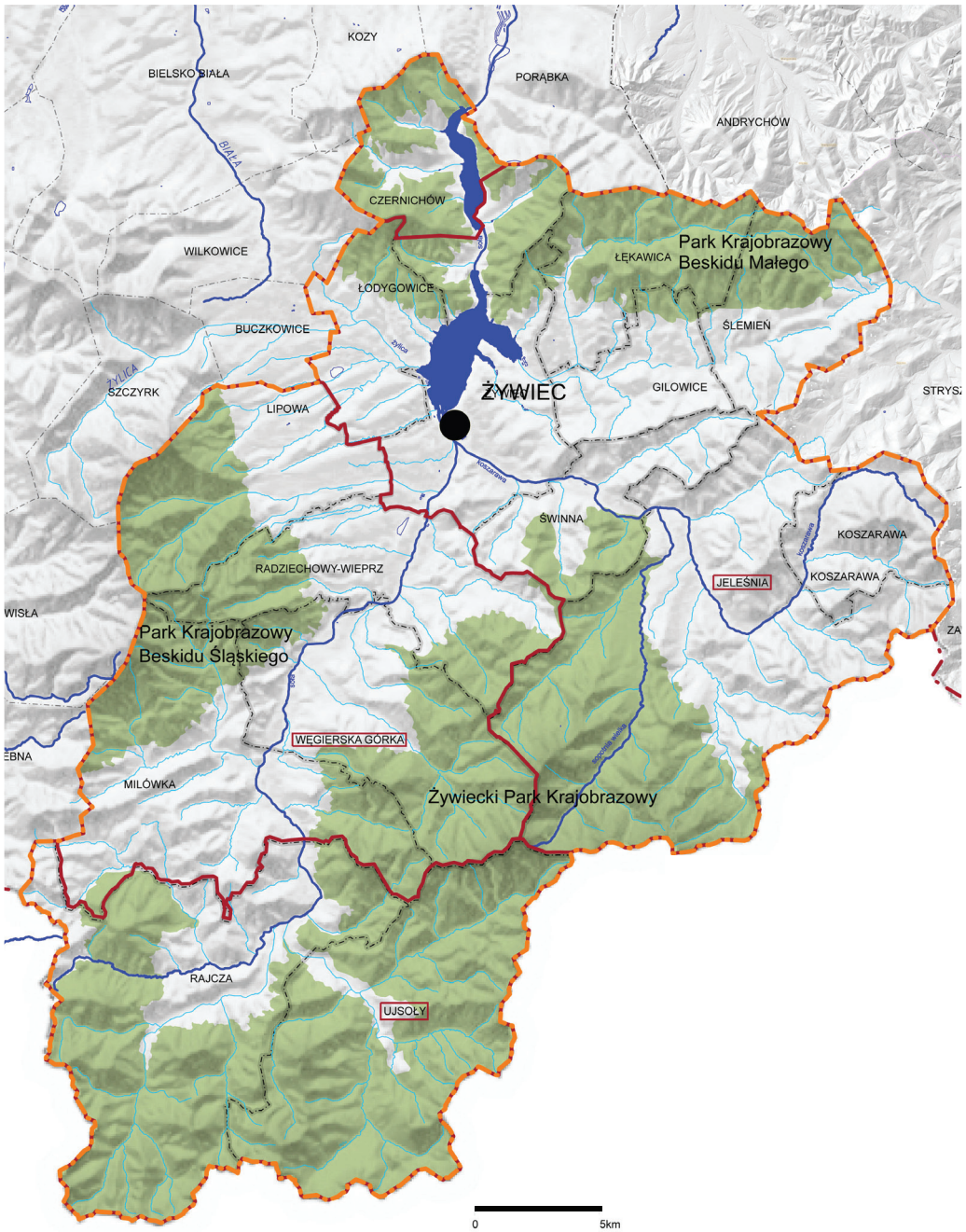

Powiat żywiecki pokrywają trzy parki krajobrazowe o łącznej powierzchni około 51 870ha, co stanowi blisko 50% całkowitej powierzchni powiatu (103 996ha). Należą do nich Park Krajobrazowy Beskidu Małego, Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, Żywiecki Park Krajobrazowy. Obszar powiatu objęty jest różnymi formami ochrony przyrody, które niemal w całości pokrywają się z terenami parków krajobrazowych wraz z ich otulinami. Tereny gmin Koszarawa i Jeleśnia są częścią korytarza ekologicznego sieci ECONET. Gospodarka na terenie parków krajobrazowych oparta jest o zasady ekorozwoju. Oznacza to prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej, racjonalne korzystanie z wód i kopalin, właściwą gospodarkę odpadami i stosowanie tzw. czystej energii. Ochrona parku wymusza eliminowanie działalności skutkującej trwałymi i nieestetycznymi zmianami krajobrazu, zanieczyszczeniem środowiska lub zakłócaniem naturalnych procesów przyrodniczych. Parki krajobrazowe za wyjątkiem rezerwatów przyrody nie są objęte ścisłą ochroną.

Ogólna powierzchnia lasów na terenie powiatu żywieckiego wynosi około 53 033ha (51,7 % wskaźnik lesistości), z czego lasy państwowe zajmują około 34 127ha. Udział lasów niepaństwowych to około 19 013ha (powierzchnia ww. lasów nieznacznie różni się od ogólnej powierzchni objętej czynnościami nadzorczymi sprawowanymi przez poszczególne nadleśnictwa tj. około 18 906 ha). Niemal całość powierzchni lasów państwowych pozostaje w administracji trzech lokalnych nadleśnictw (Jeleśnia, Ujsoły, Węgierska Górka). Lasy niepaństwowe obejmują wszystkie grunty leśne niestanowiące własności Skarbu Państwa (lasy prywatnych właścicieli, lasy spółek, wspólnot stowarzyszeń, gmin itp.)

Nadleśnictwo Jeleśnia podzielone jest na dwa obręby: Jeleśnia i Żywiec oraz 16 leśnictw. Lasy nadleśnictwa położone są w 11 gminach: Jeleśnia, Koszarawa, Radziechowy Wieprz, Stryszawa, Czernichów, Łękawica, Gilowice, Ślemień, Świnna, Łodygowice, Żywiec. Nadleśnictwo Ujsoły podzielone jest na dwa obręby: Rycerka i Ujsoły oraz 18 leśnictw. Lasy nadleśnictwa położone są w dwóch gminach: Rajcza i Ujsoły. Nadleśnictwo Węgierska Górka podzielone zostało na dwa obręby: Węgierska Górka i Lipowa oraz 14 leśnictw. Jedynie część lasów gminy Czernichów (ok. 1200ha) należy do Nadleśnictw: Andrychów, Bielsko Biała, a część gminy Ślemień (ok 30ha) do Nadleśnictwa Sucha.

SIEDZIBA NADLAŚNICTWA / FOREST INSPEKTORATE
ZASIĘG TERENOWY NADLEŚNICTWA / RANGE OF THE FOREST INSPEKTORATE
GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO/BORDER OF LANDSCAPE PARK
PARK KRAJOBRAZOWY /LANDSCAPE PARK

GRANICA GMINY /MUNICIPALITY BORDER
GRANICA POWIATU /COUNTY BORDER
WODY GŁÓWNE /MAIN SURFACE WATERS
WODY MNIEJSZEJ RANGI /SECONDARY SURFACE WATERS

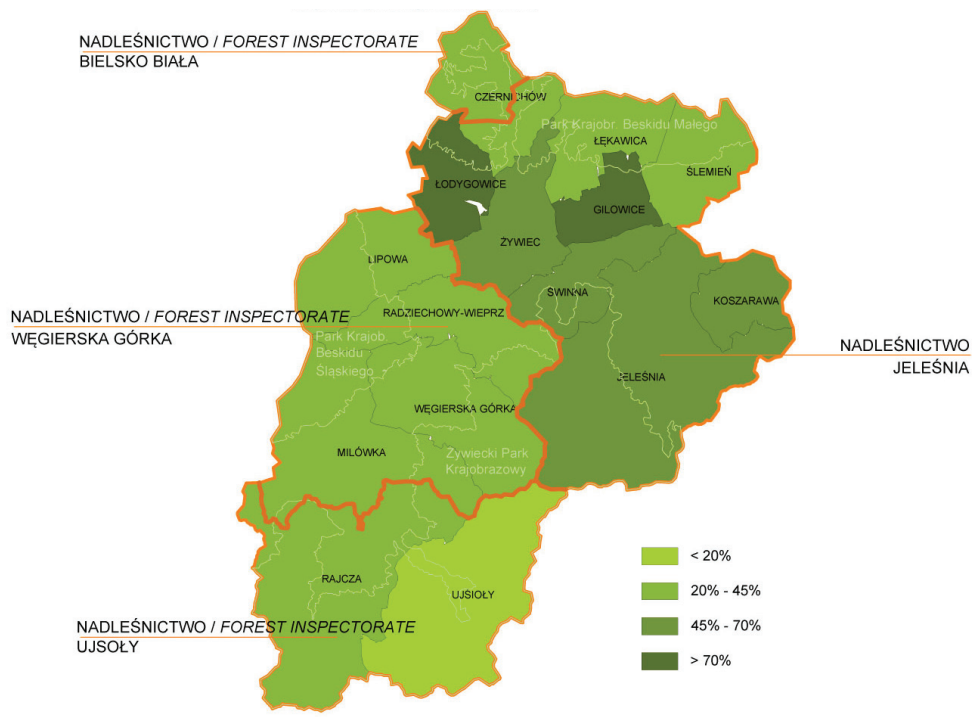

% lasów niepaństwowych w danej gminie

rys. RDH AU

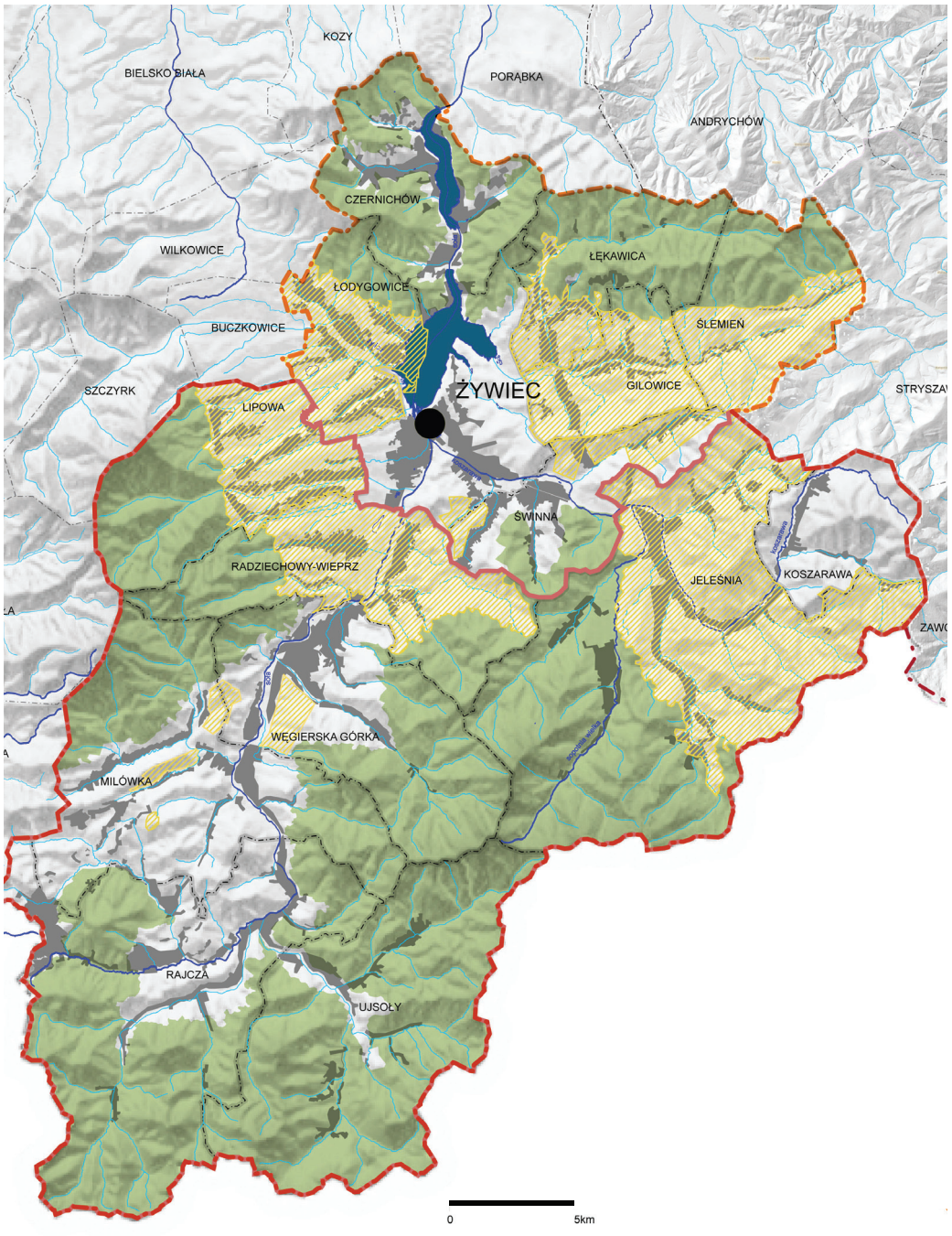

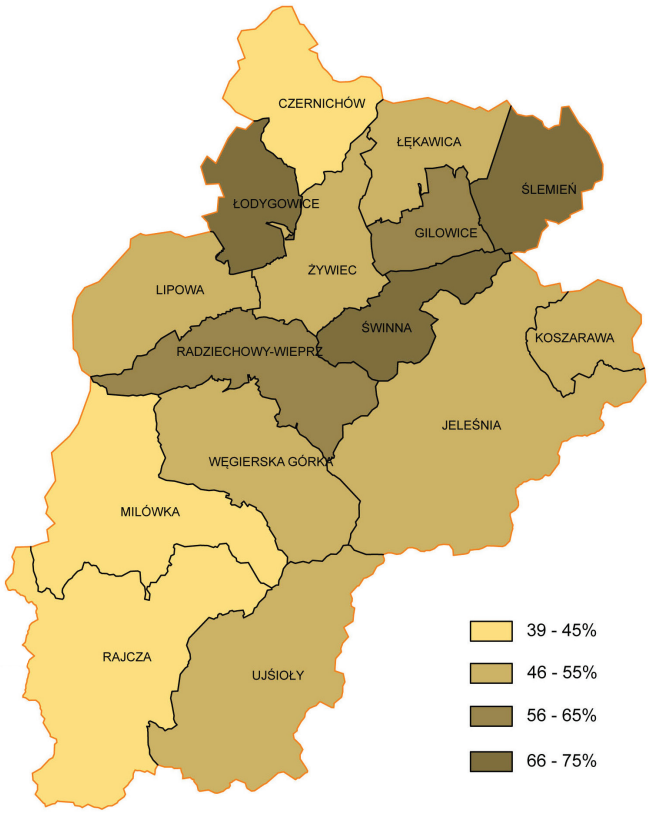

% gruntów ornych w gruntach rolnych

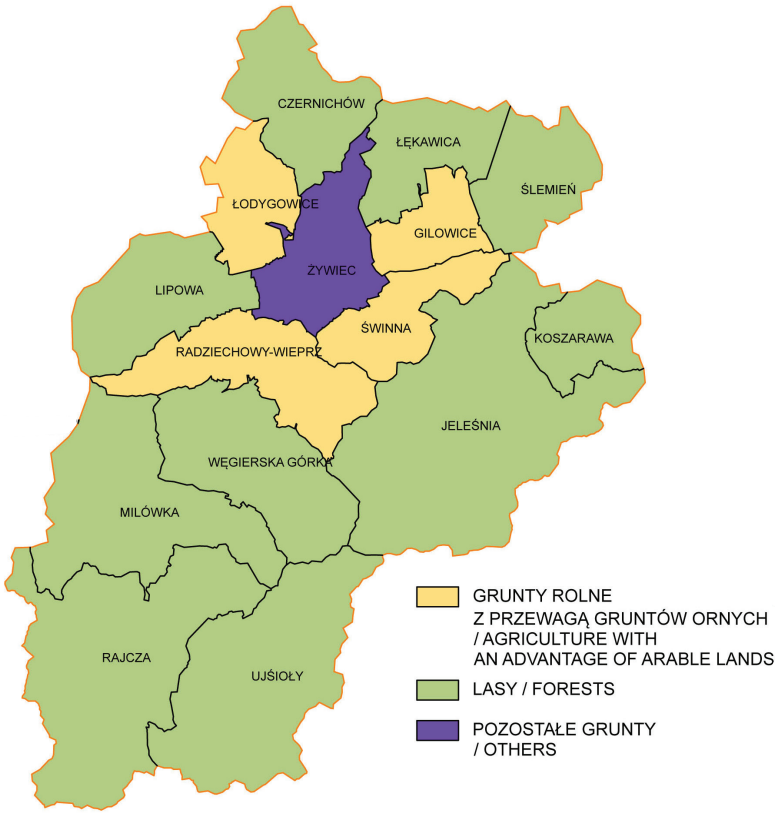

TERENY ROLNE
/ AGRICULTURE
GMINY OBJĘTE PROGRAMEM "OWCA PLUS"
/ MULTICIPALITY COVERED WITH PROGRAM "OWCA PLUS'
TERENY ZABUDOWANE
BUILT-UP AREAS
GRANICA GMINY
/ MUNICIPALITY BORDER
GRANICA POWIATU
/ COUNTY BORDER
WODY GŁÓWNE
/ MAIN SURFACE WATERS
WODY MNIEJSZEJ RANGI
/ SECONDARY SURFACE WATERS
GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO
/ BORDER OF LANDSCAPE PARK
PARK KRAJOBRAZOWY *LANDSCAPE PARK*

Przeważające rodzaje powierzchni

rys. RDH AU

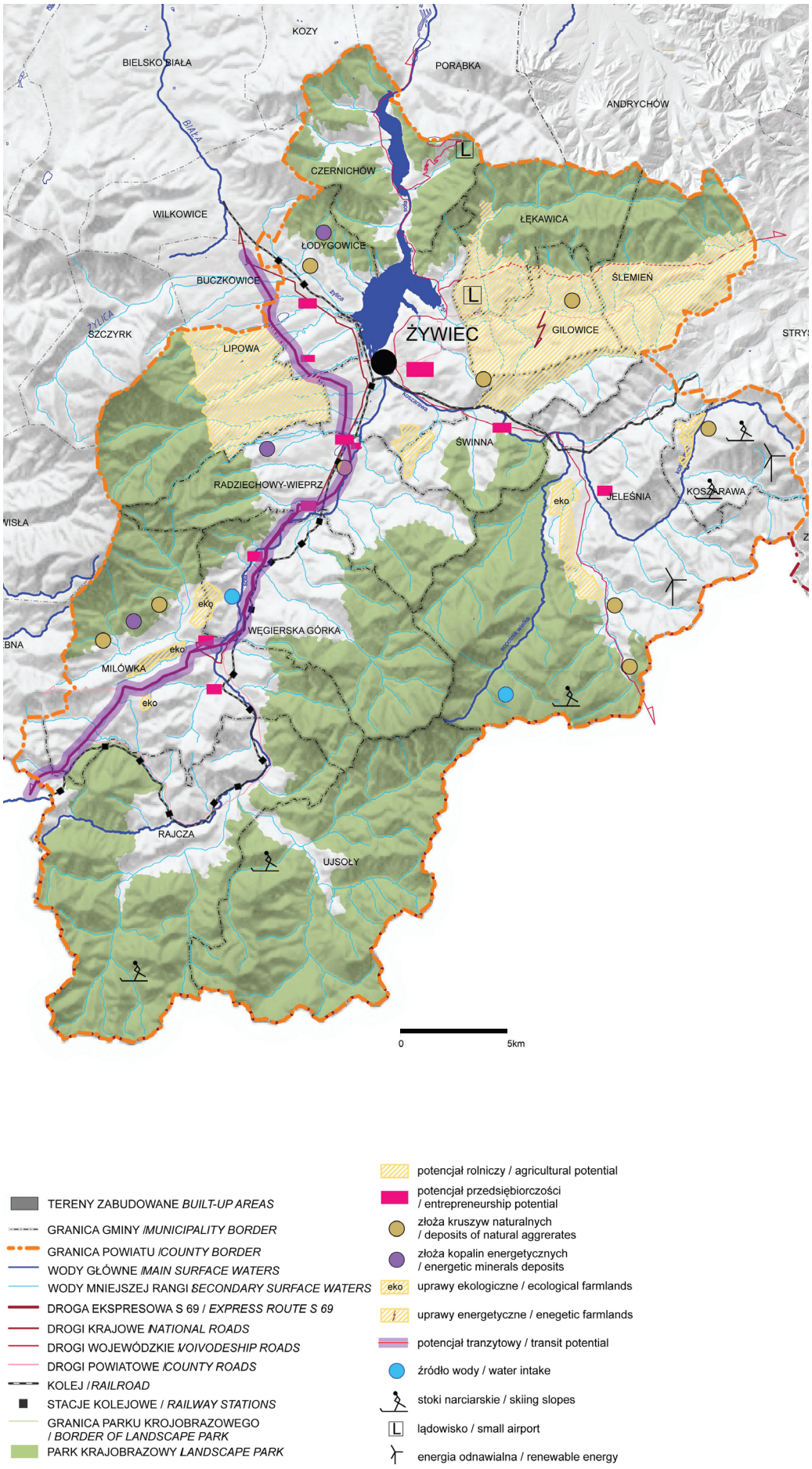

rys. RDH AU

Sytuacja rolna na obszarze powiatu jest stosunkowo trudna. Niewielka liczba gmin posiada potencjał terenowy do prowadzenia działalności rolniczej na dużą skalę produkcyjną. Ukształtowanie terenu i uwarunkowania historyczne blokują postęp nowoczesnego podejścia do upraw czy hodowli. Główne problemy powiatu w obszarze rolnictwa to m.in. duża liczba osób w pojedynczych gospodarstwach rolnych, wysoki wiek średni rolników, depopulacja, rozdrobnienie, brak opłacalności, dwuzadaniowość. Wśród rodzajów upraw rolnych dominują zboża (owies, pszenica ozima, pszenżyto ozime, żyto, jęczmień), rośliny okopowe (ziemniaki, buraki), rośliny pastewne. Palny ponadlokalne przewidują m.in. scalanie gruntów ornych, wykorzystywanie nieużytków na uprawy energetyczne, wdrażanie programu Owca-Plus, rewitalizację terenów poprzemysłowych i porolnych (wg Programu Ochrony Środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017r.); Produkcja przemysłowa i inna działalność ekonomiczna koncentrują się głównie w dwóch obszarach: miasta Żywiec skupiającego kilka dużych zakładów oraz w otoczeniu dwóch głównych dróg – tras tranzytowych (S69 i 945).

Powiat posiada dobrze wykształcone, rozpoznawalne marki, które powinny zostać uzupełnione o dodatkowe branże wśród potencjalnych wschodzących rynków (przemysł drzewny, (eko) rolnictwo, etc.).

Największe bezrobocie sytuuje się w regionach południowych powiatu. Wnioskować można, iż duża część gmin stanowi zaplecze (sypialnię) Żywca. Oddalenie od dużych aglomeracji i nadal jeszcze niewystarczająco rozwinięta infrastruktura komunikacyjna (w tym transport publiczny) wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Na terenie powiatu znajduje się kilka większych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 300 osób. Jednym z najbardziej znanych jest Browar Żywiec. Na terenie gminy Węgierska Górka zlokalizowana jest rozlewnia wody mineralnej Żywiec Zdrój. Pozostałe przedsiębiorstwa mają charakter przeważnie lokalny. Główne ośrodki przemysłowe rozlokowane są wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkiej prowadzącej na Słowację.

Główne branże działalności gospodarczej na obszarach gmin koncentrują się wokół m.in. gmin:

- Czernichów – turystyka aktywna jednodniowa;
- Ujsoły – turystyka aktywna (piesza, rowerowa, konna, nordic walking, skitur), szczególnie weekendowa, pozyskiwanie drewna, przeróbka, stolarstwo;
- Ślemień – branża turystyczna – turystyka piesza i rowerowa;
- Węgierska Górka – turystyka górska, branża budowlana;
- Koszarawa – turystyka;
- Jeleśnia – turystyka;
- Rajcza – turystyka związana z górami, sporty zimowe, rowerowe, pozyskanie i przeróbka drewna;
- Żywiec – branża turystyczna, usługi ogólnobudowlane, branża piwowarska i woda źródlana;
- Gilowice – przemysł – dojazd do pracy w kopalniach na Śląsku; w małym zakresie turystyka.

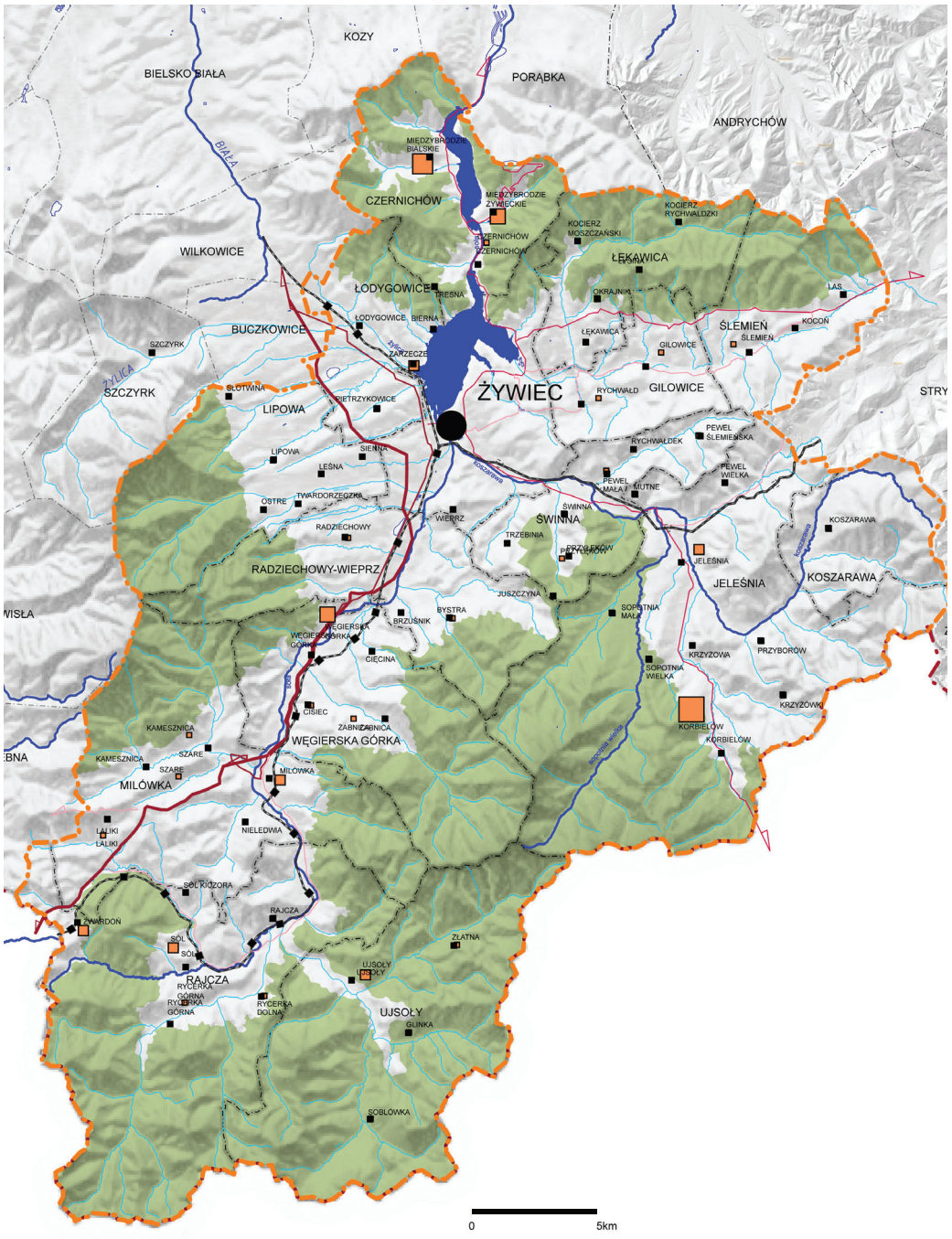

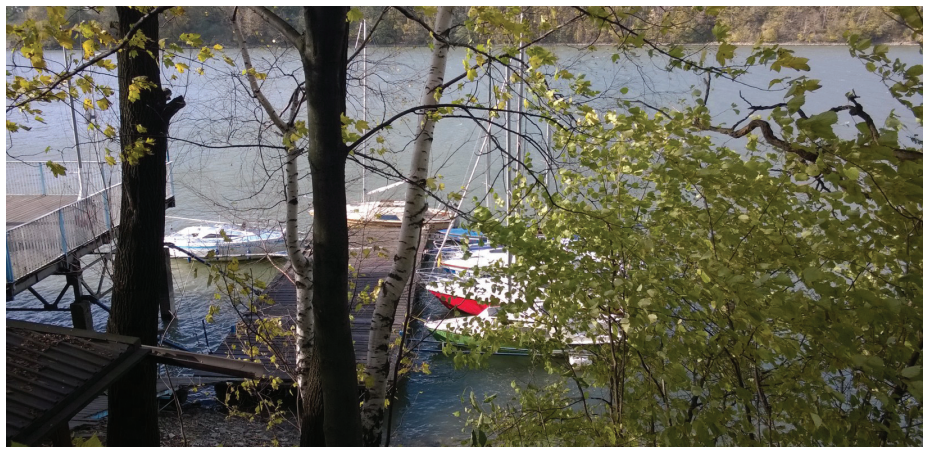

41 - 50 obiektów
31 - 40 obiektów
21 - 30 obiektów
11 - 20 obiektów
1 - 10 obiektów

TERENY ZABUDOWANE *BUILT-UP AREAS*
GRANICA GMINY *MUNICIPALITY BORDER*
GRANICA POWIATU *COUNTY BORDER*
WODY GŁÓWNE *MAIN SURFACE WATERS*
WODY MNIEJSZEJ RANGI *SECONDARY SURFACE WATERS*
DROGA EKSPRESOWA S 69 / *EXPRESS ROUTE S 69*
DROGI KRAJOWE *NATIONAL ROADS*
DROGI WOJEWÓDZKIE *VOIVODESHIP ROADS*
DROGI POWIATOWE *COUNTY ROADS*
KOLEJ / *RAILROAD*
STACJE KOLEJOWE / *RAILWAY STATIONS*
GRANICA PARKU KROJOBRAZOWEGO / *BORDER OF LANDSCAPE PARK*
PARK KRAJOBRAZOWY *LANDSCAPE PARK*

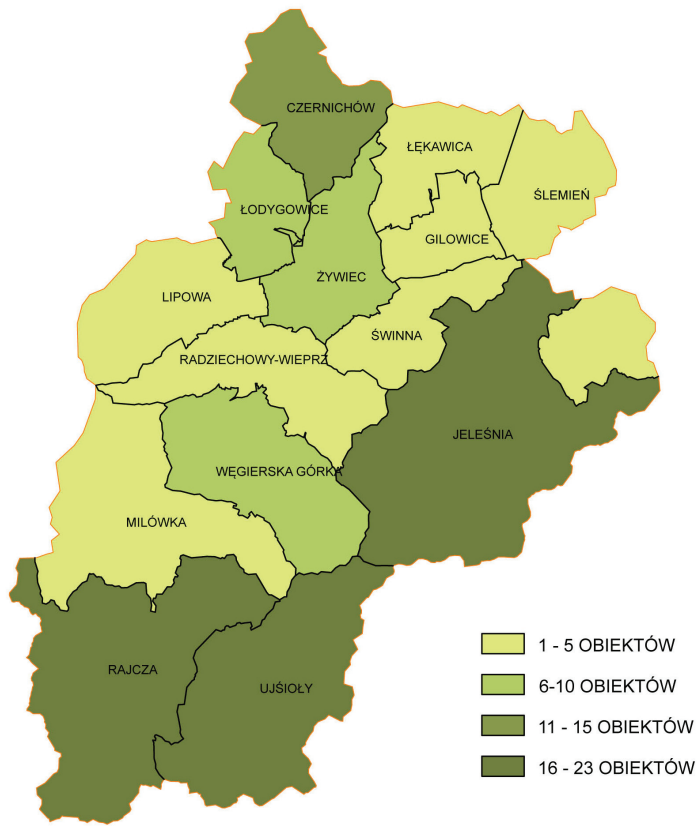

rys. RDH AU
fot. archiwum RDH AU

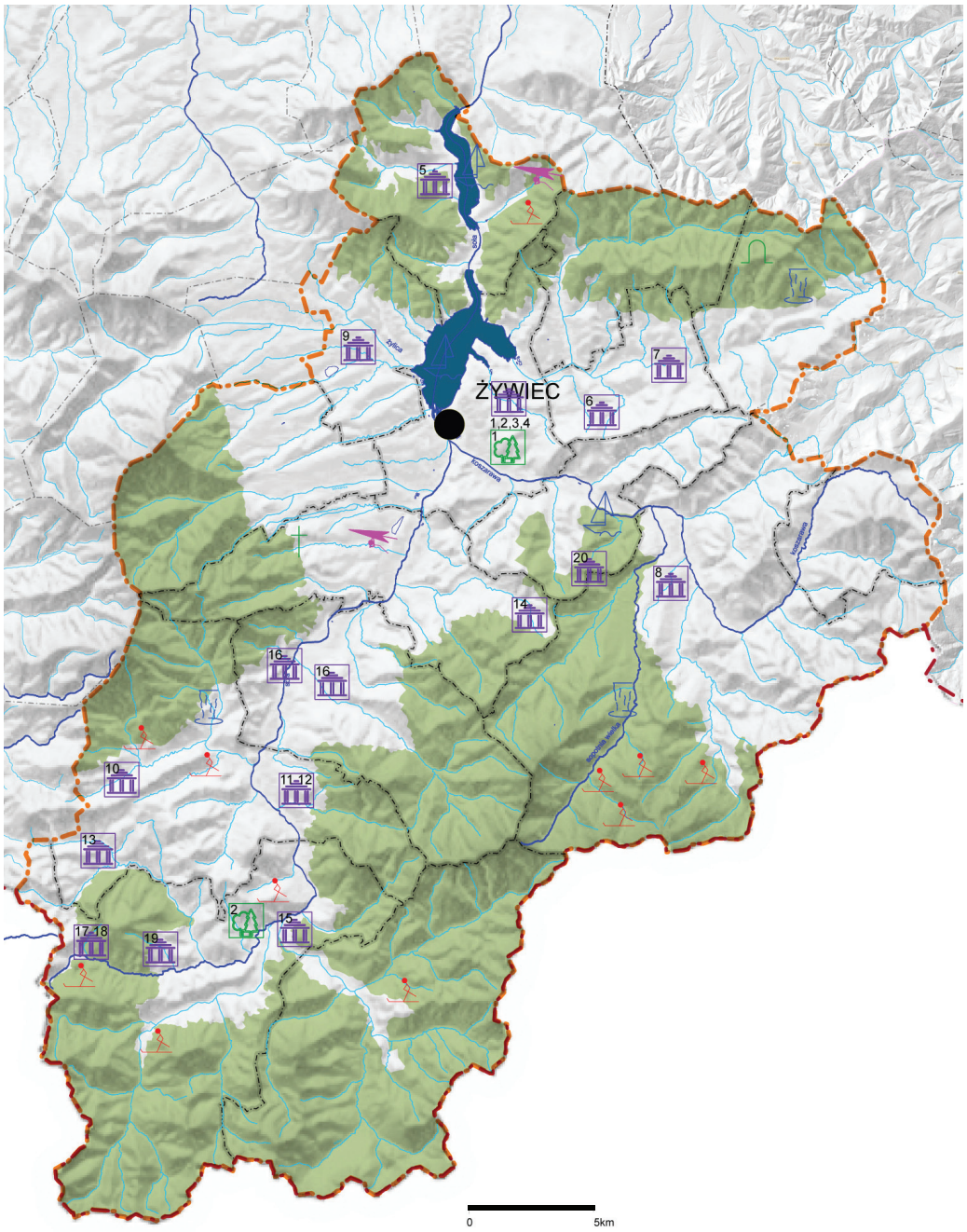

Podstawowa klasyfikacja atrakcji na obszarze powiatu obejmuje zabytki kultury, atrakcje przyrodnicze (jaskinie, wodospady, parki, rezerwaty), aktywności sportowe, wydarzenia lokalne (folklor, lokalna żywność). Lokalizacja powiatu na obszarze Beskidu Żywieckiego, Śląskiego i Małego oraz Kotliny Żywieckiej umożliwia uprawianie różnorodnych aktywności sportowych przy wykorzystaniu naturalnych walorów i ukształtowania terenu. Najbardziej popularne to narciarstwo zjazdowe, kolarstwo, turystyka piesza, szybownictwo i paralotniarstwo. Przez teren Powiatu Żywieckiego przebiegają szlaki turystyczne i piesze. Poza szlakami głównymi wyróżnić można również szlaki tematyczne, wśród nich: Szlak Architektury Drewnianej (120 km), Szlak Architektury Drewnianej (336 km), Szlak - Zamki i Pałace (250 km). W Powiecie Żywieckim znajduje się około 30 szlaków i ścieżek rowerowych o zróżnicowanej trudności dla miłośników ekstremalnych wrażeń i rekreacyjnych wycieczek rodzinnych o łącznej długości 510 km. Obszary zagęszczenia przebiegu szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych i konnych) zlokalizowane są w większości w południowej oraz południowo-wschodniej części powiatu, na terenach Beskidu Śląskiego oraz Beskidu Żywieckiego. Ukształtowanie powierzchni gór oraz charakterystyka szlaków sprawiają, że na większość szczytów można przemieszczać się rowerem.

Zaplecze turystyczne (baza noclegowa i gastronomiczna) jest wciąż niewystarczająca. Główne ośrodki turystyczne to Korbielów i gmina Czernichów, do których rozwoju przyczyniły się dogodne warunki sportowo – przyrodnicze (jezioro i stoki). Tereny południowe pomimo bardzo atrakcyjnych przyrodniczo terenów są bardzo mało wykorzystywane i eksponowane turystom.

Najliczniejszą grupą turystów zagranicznych korzystających z noclegów turystyki w województwie Śląskim są:

1. Niemcy 65 402
2. Ukraińcy 28 593
3. Włosi 25 709
4. Rosjanie 23 366
5. Łotysze 17 115

źródło: Rocznik statystyczny województwa Śląskiego 2013r.

ZABYTEK /*MONUMENT*:

1. Stary i Nowy Zamek w Żywcu
2. Konkatedra Narodzenia NMP w Żywcu
3. Ratusz w Żywcu
4. Muzeum Browaru w Żywcu
5. Kościół neoromański św. Marii Magdaleny w Międzybrodziu Bialskim
6. Sanktuarium Maryjne barokowe w Rychwałdzie
7. Kościół gotycki drewniany św. Andrzeja Apostoła w Gilowicach
8. Karczma drewniana w Jeleśni
9. Zamek Łodygowicki (obronny)
10. Zespół pałacowo - dworski w Kamesznicy
11. Stara Chałupa o konstrukcji zrębowej w Milówce
12. Cmentarz żydowski w Milówce
13. Kościół drewniany NMP Nieustającej Pomocy (wnętrze wykonane przez miejscowych artystów ludowych) w Laliki
14. Kościół drewniany Nawiedzenia NMP w Juszczynie
15. Pałac Lubomirskich (obecnie zakład opiekuńczo-leczniczy) w Rajczy
16. Schrony bojowe ("Waligóra", " Wędrowiec", "Włóczega" i "Wyrwidąb")w Węgierskiej Górce i Żabnicy ("Wąwóz")
17. Dworzec kolejowy w Zwardoniu wybudowany na wysokości 686 mnpm
18. Schronisko PTTK na Przełęczy Przegibek - drewniane, na wysokości 1000 m n.p.m.
19. Dzwonnica drewniana, ma kształt czworoboku i konstrukcję słupową w Soli
20. Sanktuarium MB Wspomożenia Wiernych z cudownym źródełkiem w Przyłękowie

ATRAKCJA PRZYRODNICZA *NATURAL ATTRACTION:*

1. Park Zamkowy w Żywcu
2. Park pałacowy - o charakterze krajobrazowym, usytuowany u podnóży i na stoku wzgórza Compel w Rajczy

3. Jaskinia Komonieckiego w Ślemieniu
4. Jaskinie skalne na Czarnych Działach w Ślemieniu

5. Wodospad na potoku Dusica w Ślemieniu
6. Wodospad na Sopotni Wielkiej (największy w Beskidach polskich)
7. Wodospad na Bystrej ze źródłem MB (tzw. śmierdzący potok - siarkowodory)

8. Golgota Beskidów

Rezerwaty:
3. Rezerwat przyrodniczy Grapa (gmina Żywiec)
4. Rezerwaty w Rajczy (3)
5. Rezerwaty w Jeleśni
6. Rezerwat Madohora w Ślemieniu
7. Łękawicy
8. Żywiecki Park Etnograficzny w Ślemieniu

Agroturystyka:
1. Koszarawa
2. Lipowa
3. Łodygowice
4. Ślemień

AKTYWNOŚĆ SPORTOWA / SPORTS ACTIVITY
Atrakcje:
1. Skatepark w Żywcu
2. Tor saneczkowy na górze Żar
3. Park linowy na górze Żar
4. Aquapark w Lipowej

Turystyka aktywna i wyciągi narciarskie:
1. Góra Żar i kilka innych w gminie Czernichów
2. Jeleśnia (wyciągi orczykowe, wyciągi krzesłkowe, trasy zjazdowe) - jeden z głównych ośrodeków sportów zimowych w Polsce
3. Kamesznica
4. Szare
5. Rajcza
6. Zwardoń (liczne wyciągi orczykowe, talerzykowe)
7. Rycerka Górna
6. Trasa zjazdowa na Grojec

Żeglarstwo, Windsurfing, kajakarstwo
1. Jezioro żywieckie
2. Jezioro Międzyborskie
3. Duża Tama w Świnnej
4. Kąpielska przy progach rzecznych na Koszarawie (Świnna, Pewel Mała)

Szybowce i Paralotnie:
1. Góra Żar
2. Radziechowy-Wieprz

rys. RDH AU

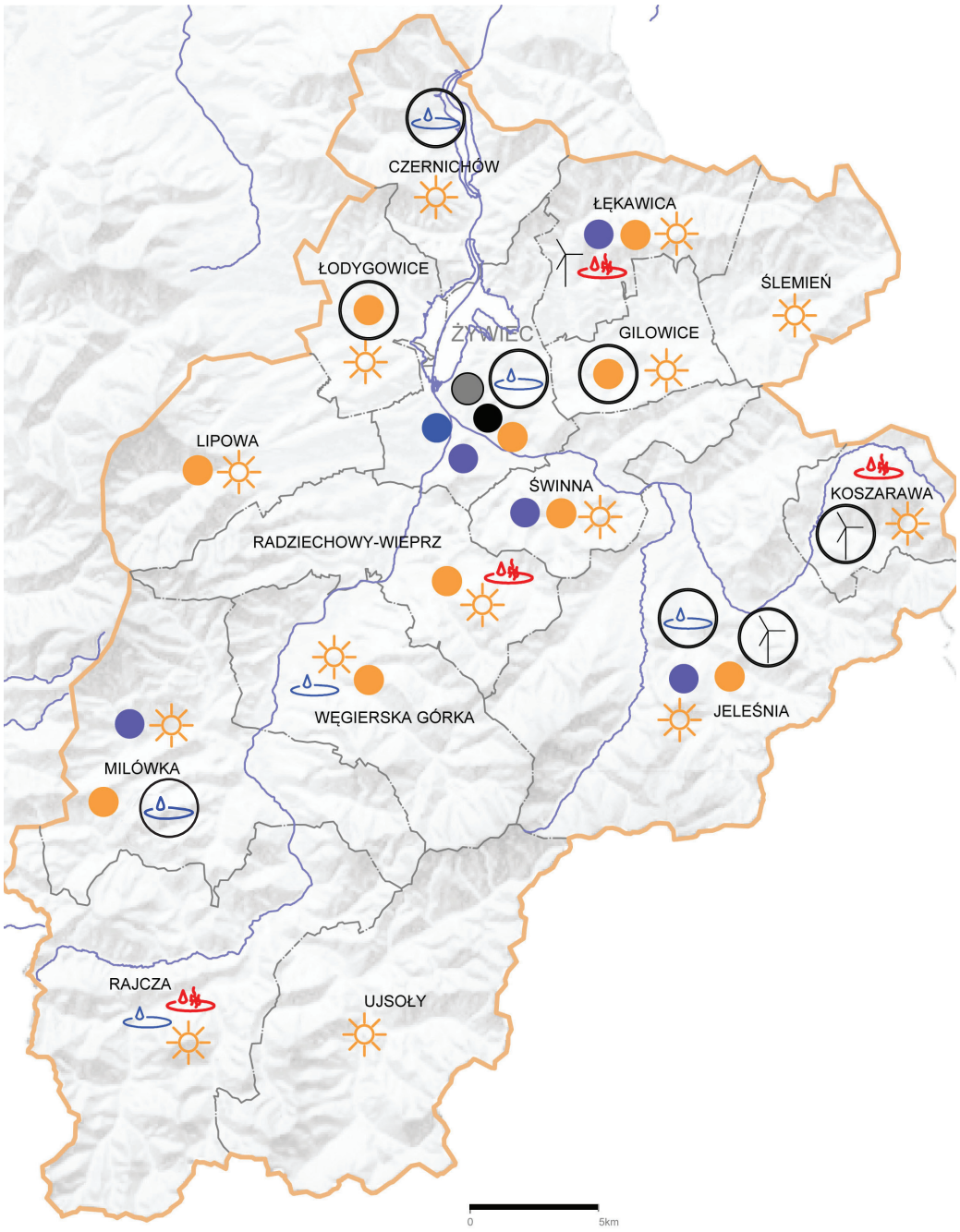

- SZCZEGÓLNIE KORZYSTNA LOKALIZACJA / *ESPECIALLY FAVOURABLE LOCATION*
- BIOMASA / *BIOMASS*
- BIOGAZ Z BIOGAZOWNI ROLNICZYCH / *BIOGAS FROM AGRICULTURAL BIOGAS PLANTS*
- BIOGAZ ZE SKŁADOWISK ODPADÓW / *BIOGAS FROM DUMPING SITES*
- BIOGAZ Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW / *BIOGAS FROM SEWAGE TREATMENT PLANTS*
- ENERGIA WIATRU / *WIND ENERGY*
- ENERGIA SŁONECZNA / *SOLAR ENERGY*
- KONWENCJONALNA ENERGIA WODNA / *CONVENTIONAL WATER ENERGY*
- ZŁOŻA WÓD GEOTERMALNYCH / *GEOTHERMAL SPRINGS*
- GRANICA GMINY / *MUNICIPALITY BORDER*
- GRANICA POWIATU / *COUNTY BORDER*
- WODY GŁÓWNE / *MAIN SURFACE WATERS*

rys. RDH AU

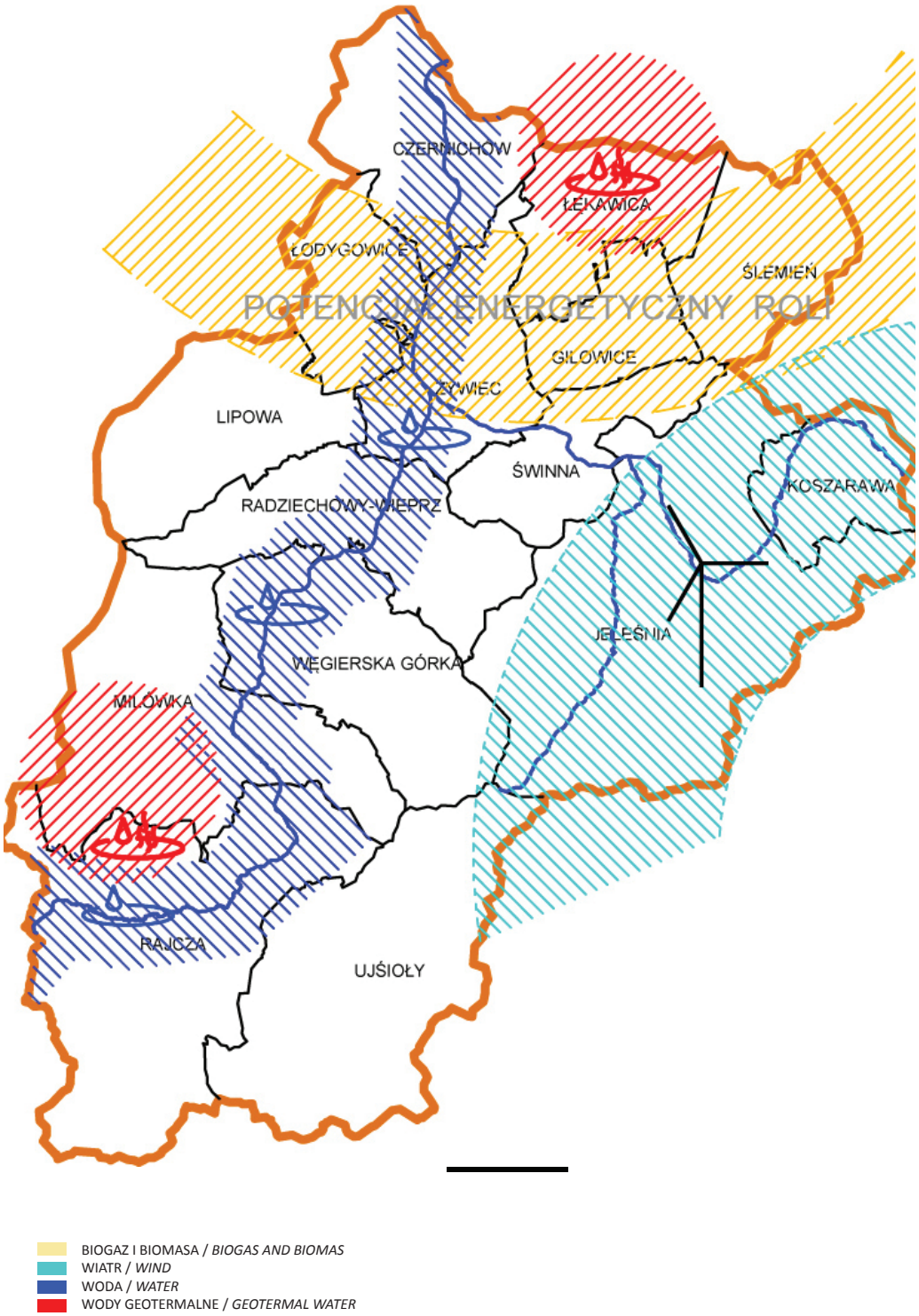

Na terenie województwa Śląskiego występują średnie w skali Polski możliwości produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (za wyjątkiem biomasy, której potencjał na terenie województwa śląskiego można uznać za duży.) Większa część subregionu południowego województwa śląskiego leży na obszarze o mało korzystnych warunkach dla budowy siłowni wiatrowej. Potencjał ten kształtuje się w przeważającej części w przedziale 400 - 650 kWh/m²/rok. Tylko w powiecie żywieckim na terenie gmin Jeleśnia i Koszarawa potencjał ten kształtuje się w przedziale 650 - 1400 kWh/ m²/rok. Na obszarze powiatu żywieckiego istnieją dopływy wód mineralnych chlorkowo-sodowych z utworów fliszu w ilości kilku m³/h z głębokości 400-1000 m.(...) Szczegółowe badania zostały przeprowadzone tylko w rejonie odwiertów (na terenie Gminy Łodygowice i Rajcza). Na tym obszarze występują także solanki lecznicze i termalne, oraz źródła wód mineralnych. Jedno z tych źródeł w Soli jest najsilniej zmineralizowanym w obszarze jednostki magurskiej Karpat. Wody chlorkowe - solanki z Soli można wykorzystać do celów rekreacyjno-balneologicznych, kąpieli leczniczych i profilaktycznych. Dodatkowym atutem tych wód jest ich temperatura, w otworze Sól -5 wynosiła 39°C a w otworze Sól -1 stwierdzono wodę chlorkową o temperaturze 24°C.

Na podstawie: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020; Metody Programowania i Modelowania Systemów Odnawialnych Źródeł Energii na Terenach Nieprzemysłowych Województwa Śląskiego. Studia poszczególnych gmin powiatu żywieckiego.

rys. RDH AU

fot. archiwum RDH AU

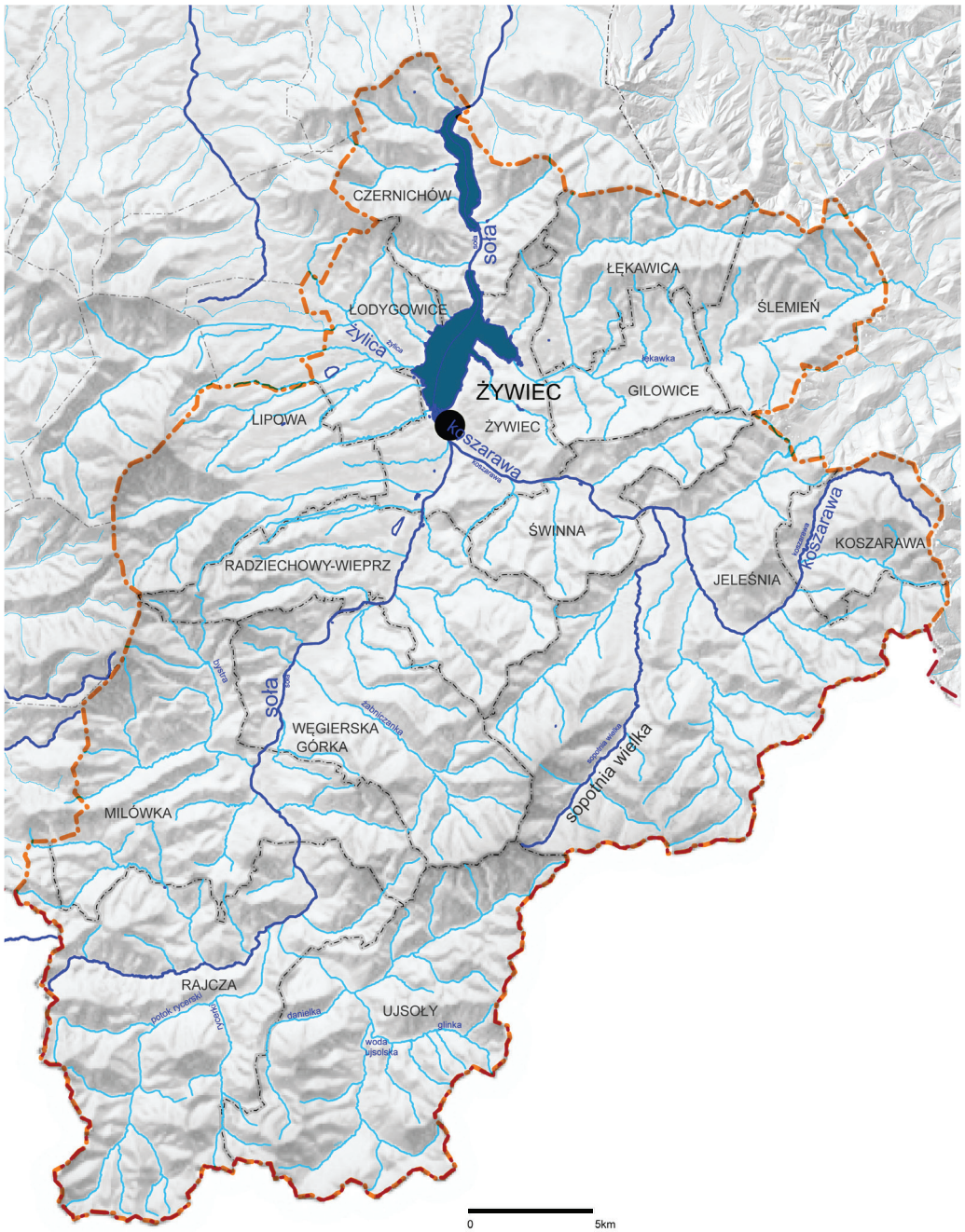

GRANICA GMINY /MUNICIPALITY BORDER
GRANICA POWIATU /COUNTY BORDER
WODY GŁÓWNE /MAIN SURFACE WATERS
WODY MNIEJSZEJ RANGI /SECONDARY SURFACE WATERS

Rzeka Soła jest pierwszym dużym prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisły (ujście w rejonie Oświęcimia w km 1,8 rzeki Wisły) o długości 88,9 km i powierzchni zlewni 1 390,6 km2, co stanowi ok 3,18% Regionu Wodnego Górnej Wisły. Źródła rzeki Soły znajdują się w zachodniej części Beskidu Żywieckiego w miejscu połączenia cieków Słanica i Nieckula na wysokości około 776 m n.p.m. W okolicach miejscowości Rajcza zauważalna jest zmiana charakteru cieku z górskiego, potokowego na rzeczny. Kolejno rzeka przepływa przez: Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Podgórze Śląskie. Najważniejsze ośrodki miejskie w granicach zlewni to Żywiec, Kęty, Oświęcim. Soła leży w strefie wysokich opadów sięgających od 750 do 1300 mm. Hydrologiczne półrocze letnie skupia 64% opadów, zimowe 36%. Trzy miesiące letnie (czerwiec, lipiec, sierpień) dają w sumie blisko 39% opadu rocznego, natomiast trzy miesiące zimowe (grudzień, styczeń, luty) 17% opadu rocznego.

Kaskada Soły stanowi istotny element systemu ochrony przeciwpowodziowej dla terenów położonych na północ od granic powiatu. Kaskadę Soły tworzą zbiorniki: Zbiornik wodny Tresna km 40 + 000 (1967r.) z zaporą i elektrownią (Jezioro Żywieckie); Zbiornik wodny Porąbka km 32 + 300 – (1937r.) z zaporą i elektrownią (Jezioro Międzybrodzkie); Zbiornik wodny Czaniec km 28 + 800 (1967r.) z zaporą (Jezioro Czanieckie). Zadaniem systemu trzech następujących po sobie zbiorników jest:

- zaopatrzenie Górnego Śląska i rejonu Bielska w wodę komunalną i przemysłową,
- ochrona przed powodzią doliny Soły,
- ochrona przeciwpowodziowa Krakowa,
- wyrównanie przepływów dla Górnej Wisły we współpracy z innymi zbiornikami,
- podwyższenie przepływu minimalnego z 1 m3/s do 9,1 m3/s co umożliwiło zapewnienie przepływu biologicznego i zaopatrzenie w wodę,
- zmniejszenie maksymalnych przepływów powodziowych,
- rozwój turystyki w regionie,
- produkcja energii elektrycznej.

Źródło: RZGW Kraków; Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym Na Poziomie Zlewni. Załącznik 10.4.1 Karta Zlewni Soły w Regionie Wodnym Górnej Wisły;

rys. RDH AU

Zbiornik wodny Tresna

Powierzchnia zlewni Soły do przekroju zaporowego wynosi 1 030 km2.
Powierzchnia zalewu przy maksymalnym poziomie piętrzenia wynosi 964 ha.
Pojemność całkowita - 96,11 mln m3
Pojemność powodziowa letnia - 39,45 mln m3
Pojemność powodziowa zimowa - 31,07 mln m3
Pojemność wyrównawcza letnia - 53,47 mln m3
Pojemność wyrównawcza zimowa - 61,85 mln m3
Pojemność martwa - 3,19 mln m3

Elektrownia Tresna - elektrownia szczytowa wyposażona w dwa turbozespoły oparte na turbinach typu Kaplana produkcji czeskiej. Parametry elektrowni:

- moc zainstalowana: 21 MW
- przełyk nominalny: 122 m3/min
- spad nominalny: 20,4 m
- produkcja średnio-roczna: 32 mln kWh
- ilość turbozespołów: 2 szt.
- produkcja średnia roczna elektrowni wynosi 2,8 GWh.

Zapora

Zapora ziemna o długości ok. 310 m i maksymalnej wysokości nad dnem doliny 39 m, wykonana z materiałów miejscowych (żwir i otoczaki).

Zbiornik wodny Porąbka

Powierzchnia zlewni Soły do przekroju zaporowego wynosi 1 082 km2.
Powierzchnia zalewu przy maksymalnym poziomie piętrzenia wynosi 333 ha.
Pojemność całkowita - 27,19 mln m3
Pojemność powodziowa - 4,58 mln m3
Pojemność wyrównawcza - 19,47 mln m3
Pojemność martwa - 3,14 mln m3

Hydroelektrownia Porąbka - szczytowa wyposażona w dwie turbiny typu Kaplana produkcji czeskiej i jedną Francisa produkcji austriackiej. Parametry elektrowni:

- moc instalowana 12,6 MW,
- przełyk instalowany 64,6 m3/s,
- spad nominalny 21,0 m,
- produkcja średnia roczna elektrowni wynosi 2,5 GWh.

Hydroelektrownia Porąbka-Żar - elektrownia szczytowo-pompowa, składająca się ze zbiornika górnego usytuowanego na szczycie góry Żar, derywacji doprowadzającej wodę, budynku elektrowni oraz derywacji odprowadzającej wodę do zbiornika Porąbka. Parametry elektrowni:

- moc instalowana 4 x 125 = 500 MW,
- moc pompowana 4 x 135 = 540 MW,
- spad średni statyczny 432,0 m,
- produkcja średnia roczna elektrowni wynosi 64 GWh.

Zapora

Zapora betonowa typu ciężkiego długości 260 m i wysokości 38 m.

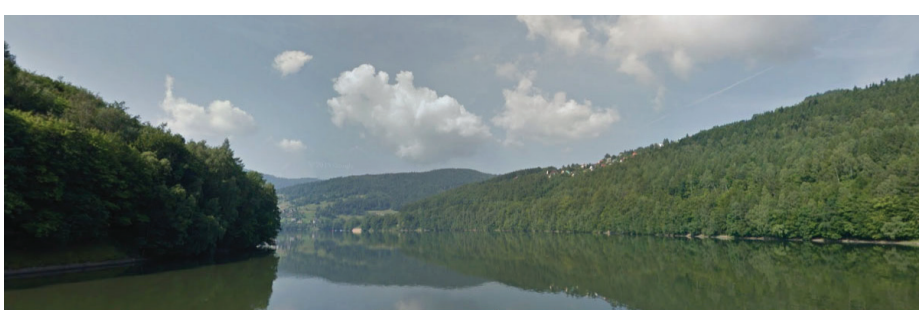

Zbiornik wodny Czaniec

Powierzchnia zlewni Soły do przekroju zaporowego wynosi 1 095 km2.
Powierzchnia zalewu przy maksymalnym poziomie piętrzenia wynosi 54 ha.
Pojemność całkowita- 1,32 mln m3
Pojemność powodziowa - 0,60 mln m3
Pojemność wyrównawcza - 0,56 mln m3
Pojemność martwa - 0,16 mln m3

Zapora

Zbiornik wybudowano w celu wyrównania odpływów pracującej szczytowo Elektrowni Porąbka oraz stworzenia możliwości poborów wody dla potrzeb komunalnych i przemysłowych aglomeracji śląskiej i bielskiej. Zapora ziemna składa się z zapory czołowej o długości 670 m, szerokości korony 7,0 m i wysokości 6,5 m oraz dwóch zapór bocznych o sumarycznej długości 2 388 m.

Źródło: RZGW Kraków; PGE Energia Odnawialna S.A. Oddział ZEW Porąbka-Żar w Międzybrodziu Bialskim www.zewpz.pl/tresna.html#3.

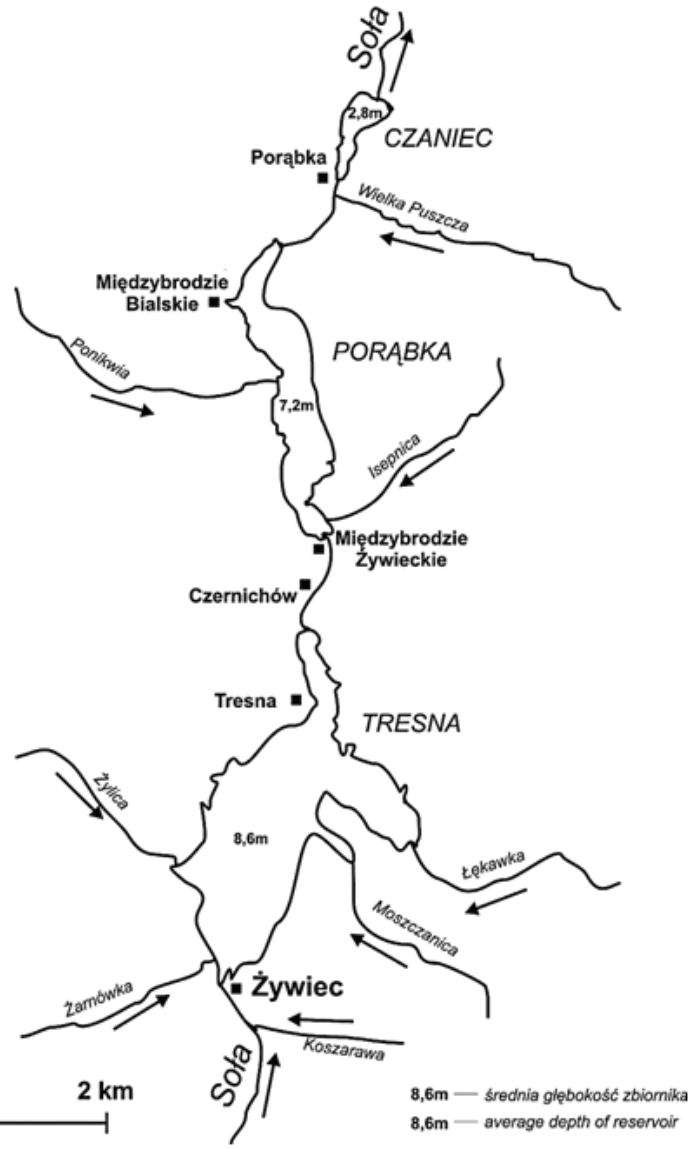

Szkic sytuacyjny Kaskady Soły

rys. RDH AU
fot. Google Earth

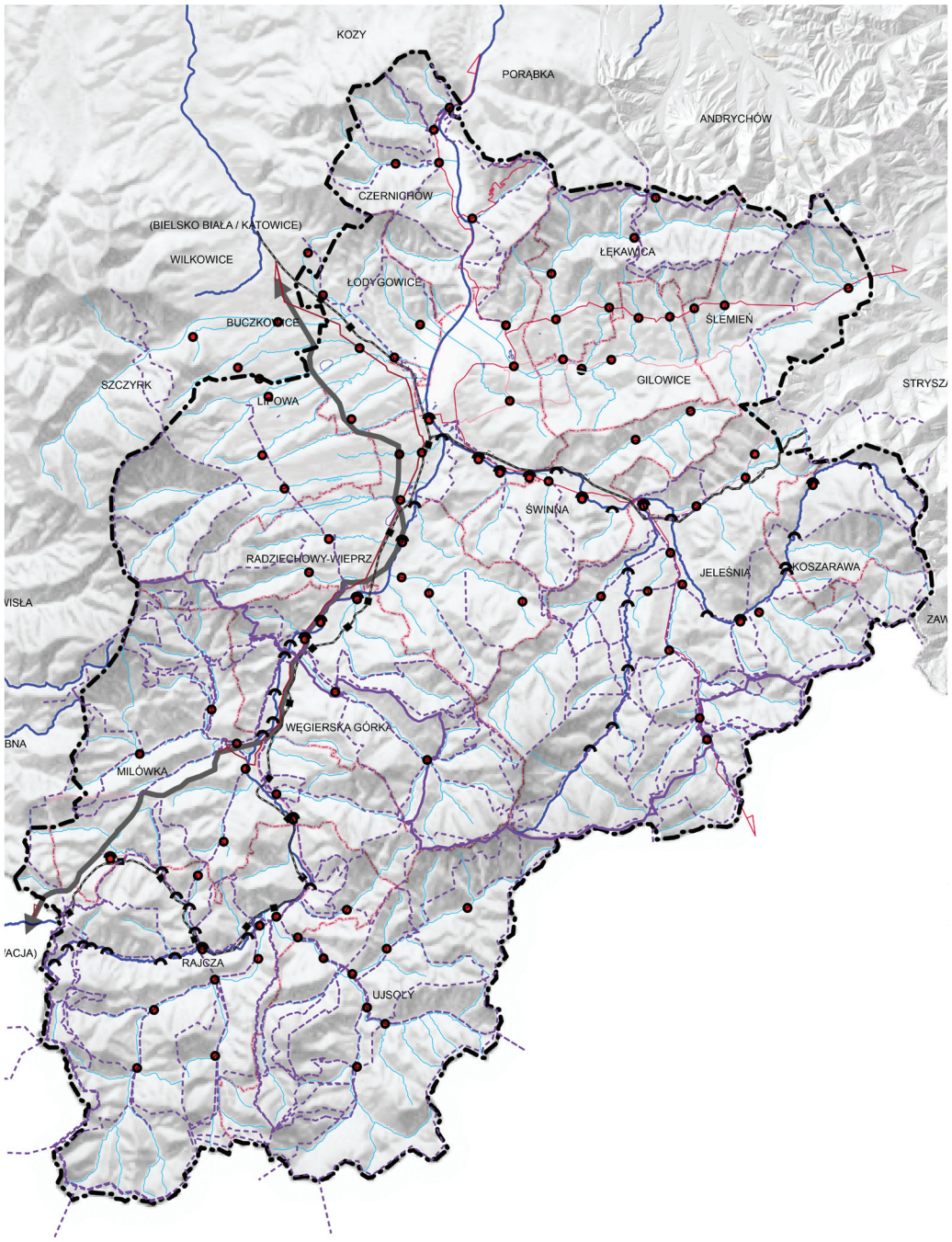

- MOSTY DROGOWE
- MOSTY PIESZE
- WODY POWIERZCHNIOWE
- DROGA EKSPRESOWA
- DROGA GŁÓWNA JEDNOJEZDNIOWA
- DROGA ZBIORCZA JEDNOJEZDNIOWA
- DROGA LOKALNA, DOJAZDOWA
- LINIA KOLEJOWA Z PRZYSTANKIEM
- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY

rys. RDH AU

fot. Google Earth

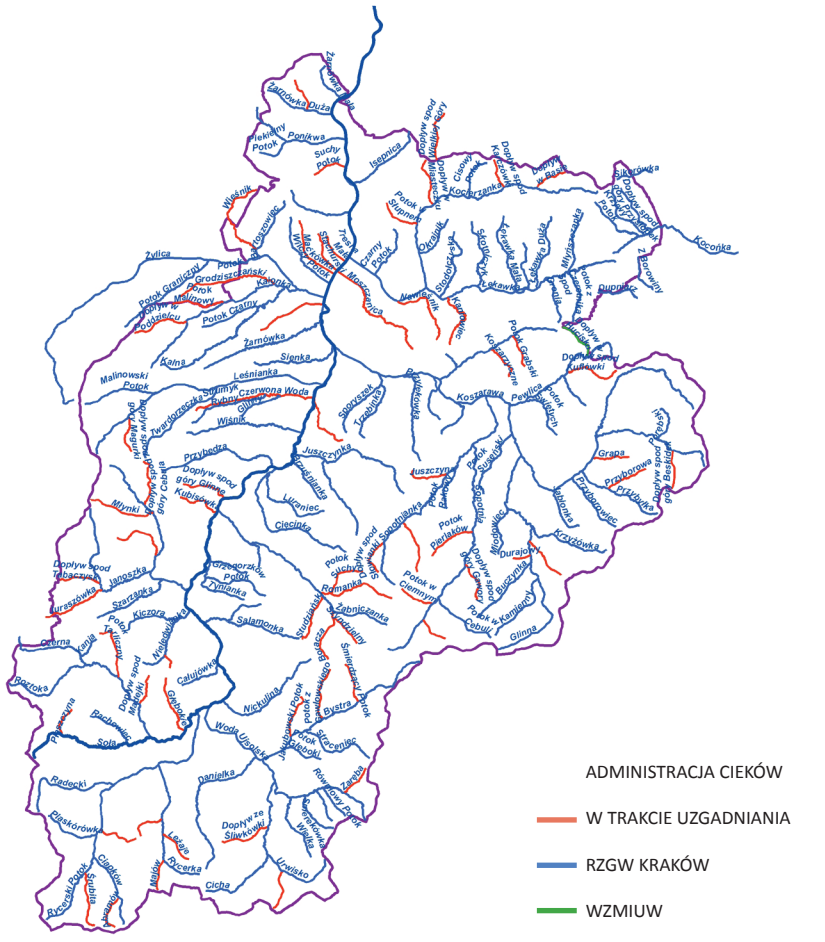

ŹRÓDŁO INFORMACJI:

- AKTUALIZACJA PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI 2012r.
- PROGRAM MAŁEJ RETENCJI 2005r.
- MATERIAŁY DOSTARCZONE PRZEZ RZGW (prezentacja + artykuł)
- PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM
- PROJEKT AKTUALIZACJI PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI 2015r.

*Nazewnictwo urządzeń i budowli wodnych do regualcji rzek i potoków przyjęto wg powyższych opracowań.

Zestawienie zbiorcze sporządzone na podstawie dostępnych dokumentów wyspecyfikowanych w legendzie. Załącznikiem do Koncepcji (sporządzonym w wersji cyfrowej) jest wykaz inwestycji z obszaru powiatu żywieckiego sporządzony dla potrzeb Aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami. Zawiera ona wykaz 260 inwestycji zebranych z obszaru gmin oraz wnioskowanych przez RZGW w Krakowie.

Administracja cieków

rys. RDH AU na podst. RZGW Kraków
fot. archiwum RDH AU

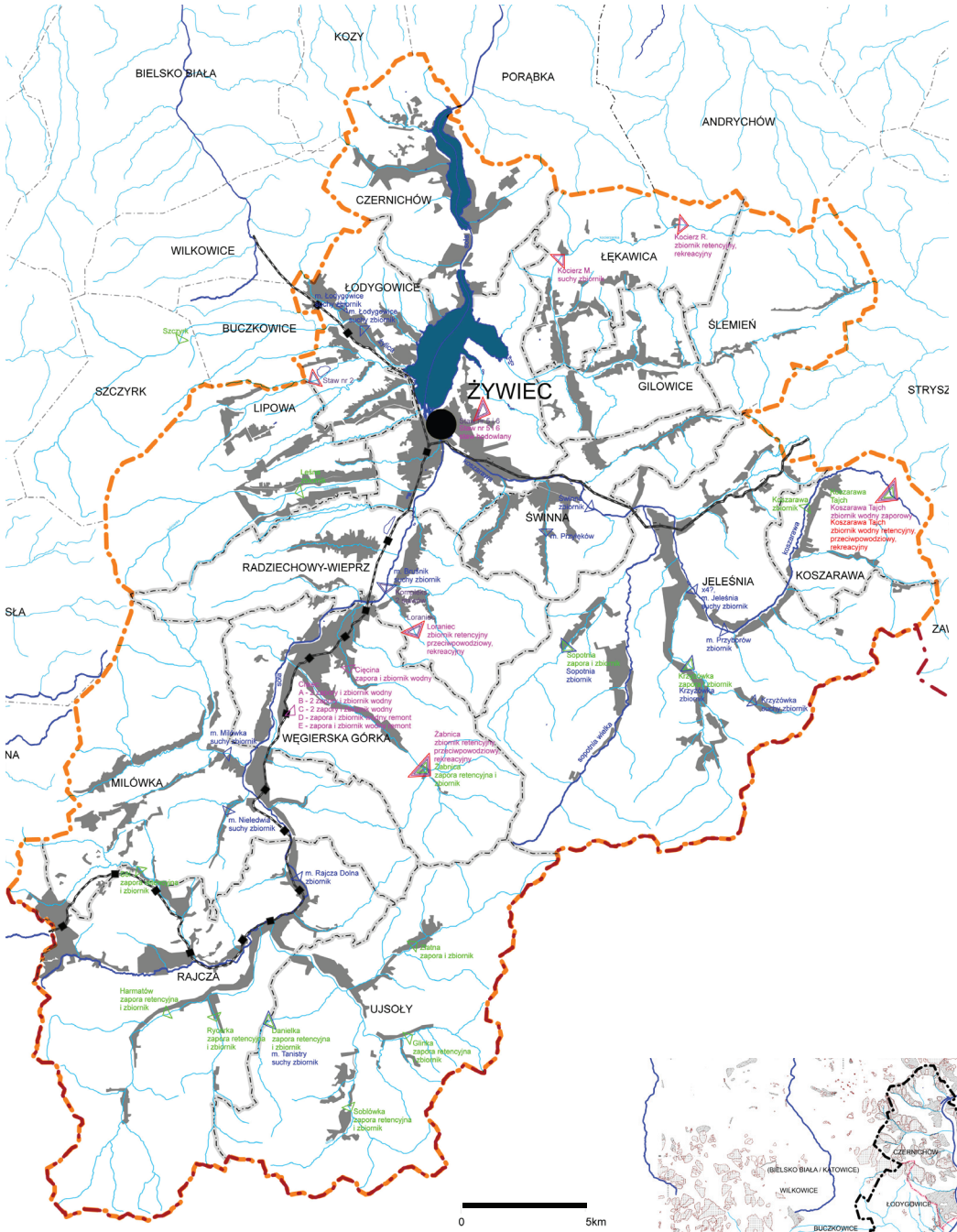

ŹRÓDŁO INFORMACJI:

- AKTUALIZACJA PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI 2012r.
- PROGRAM MAŁEJ RETENCJI 2005r.
- MATERIAŁY DOSTARCZONE PRZEZ RZGW (prezentacja + artykuł)
- PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM
- PROJEKT AKTUALIZACJI PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI 2015r.

*Nazewnictwo urządzeń i budowli wodnych do regualcji rzek i potoków przyjęto wg powyższych opracowań.

- TERENY ZABUDOWANE / *BUILT-UP AREAS*
- GRANICA GMINY / *MUNICIPALITY BORDER*
- GRANICA POWIATU / *COUNTY BORDER*
- WODY GŁÓWNE / *MAIN SURFACE WATERS*
- WODY MNIEJSZEJ RANGI / *SECONDARY SURFACE WATERS*

Zaburzeniom równowagi w systemie środowiska geograficznego wywołanym ocieplaniem się klimatu towarzyszą zmiany, które w sposób bezpośredni lub pośredni powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią. W procesie gospodarowania gruntami i planowania przestrzennego w Polsce próby działań, które można zaliczyć jako adaptacyjne do zmian klimatu, nie zawsze spotykają się z akceptacją społeczną. Próby reparcelacji i pozostawienia części gruntów jako tereny zielone lub rolne wyłączone spod zabudowy, często skutkują brakiem uzgodnień. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zawierające takie ustalenia, czy też dotyczące przeznaczenia gruntów na poldery, suche zbiorniki retencyjne czy kanały ulgi, często konfrontowane są z presją mieszkańców. Podobnie jak pod wpływem tej presji dokonywane są zmiany przeznaczenia – zwykle na funkcję mieszkaniową. Właściciele atrakcyjnych krajobrazowo nieruchomości gruntowych zagrożonych powodzią lub podtopieniami, zazwyczaj są nieświadomi lub nie chcą brać pod uwagę skutków zagrożenia realizując swoje prywatne interesy.

Niesprawne planowanie przestrzenne powiększa koszty funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Ich źródłem są często nieracjonalnie duże i niewłaściwe obszary wyznaczane w studiach i planach miejscowych pod rozwój osadnictwa. Zabudowa szczególnie cennych terenów przyrodniczych, powoduje defragmentację naturalnych układów przyrodniczych oraz niszczenie krajobrazu, zwłaszcza jego wartości estetyczno-widokowych.

Rosnące ryzyko inwestycyjne jest efektem braku stabilności planistycznej i użytkowej terenów. Konsekwencje niekontrolowanej urbanizacji oraz wadliwego planowania przestrzennego ponosi społeczeństwo. Źle zaprojektowana przestrzeń pogarsza warunki życia oraz powoduje coraz liczniejsze patologie i konflikty społeczne związane z wadliwym zagospodarowaniem terenu lub niemożnością pogodzenia różnych funkcji na tym samym obszarze, czy realizacją ważnych dla bezpieczeństwa inwestycji. Koszty zniszczeń zabudowy i infrastruktury na terenach do tego nienadających się dotyczą terenów zagrożonych powodzią, ale także podtopieniami i osuwiskami. Według danych zamieszczonych w KPZK 2030 zagrożenie powodzią lub podtopieniami w niektórych powiatach dotyczy ponad 30% mieszkańców.

Źródło: Diagnoza aktualnego stanu gospodarki wodnej, Projekt Polityki wodnej państwa do 2030r. KZGW, Ministerstwo Środowiska 2010

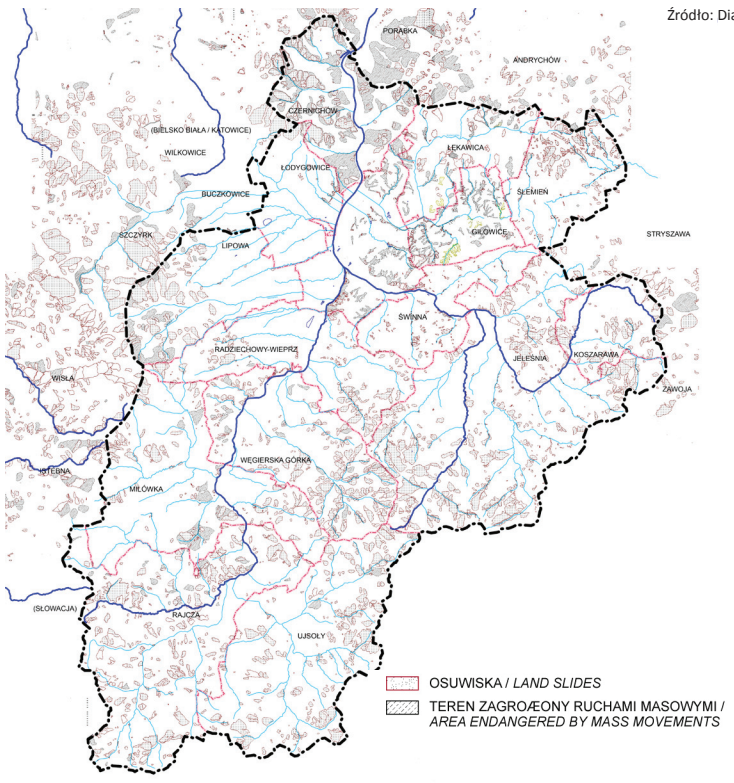

Osuwiska

rys. RDH AU

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (q 1%)

źródło: http://mapy.isok.gov.pl/imap/

15 kwietnia 2015 r.

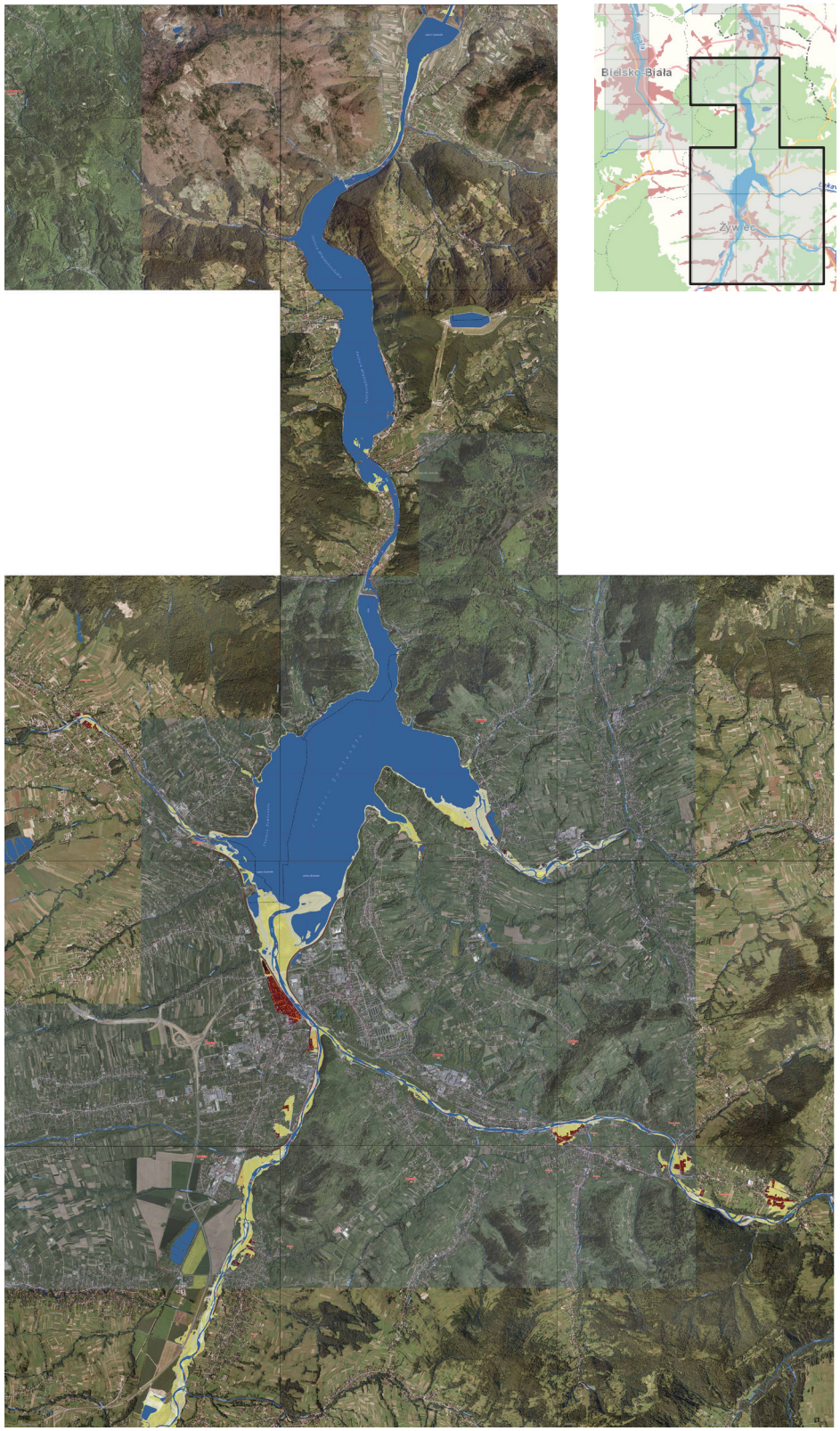

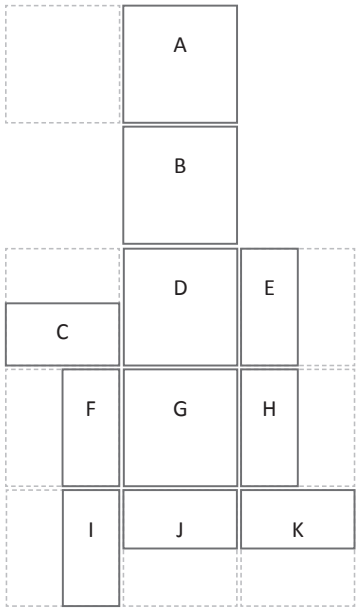

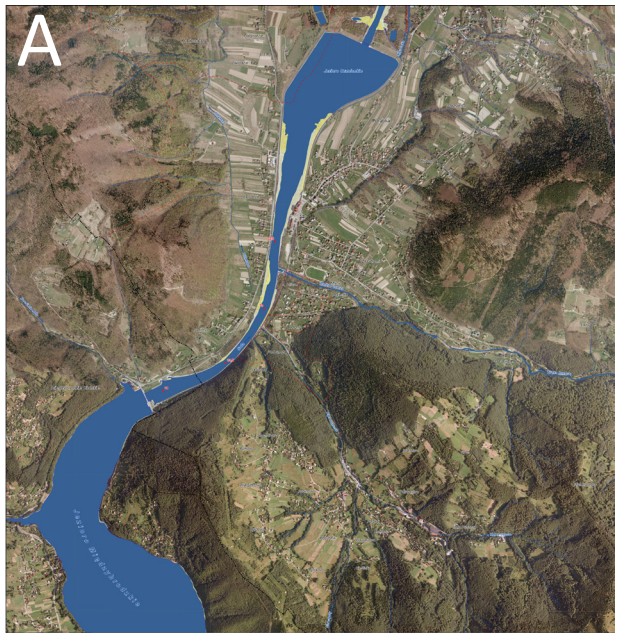

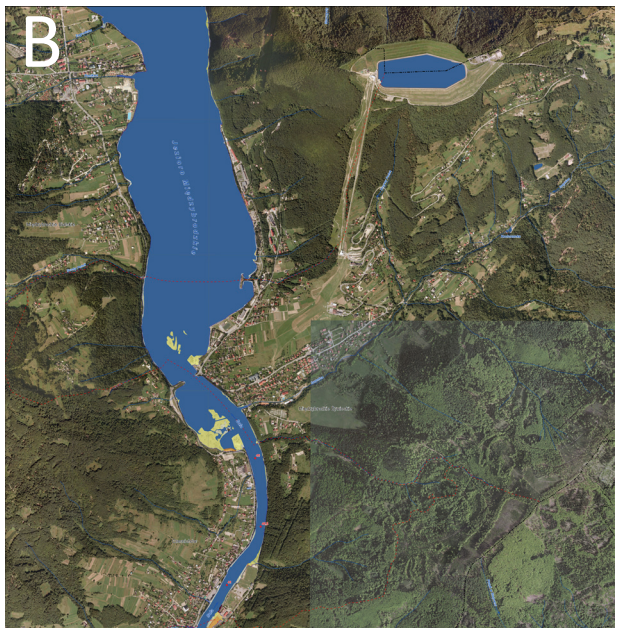

Wartość potencjalnych strat powodziowych w zł/m²

0 > 300

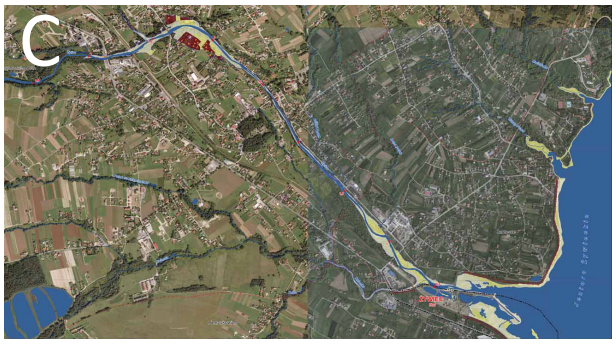

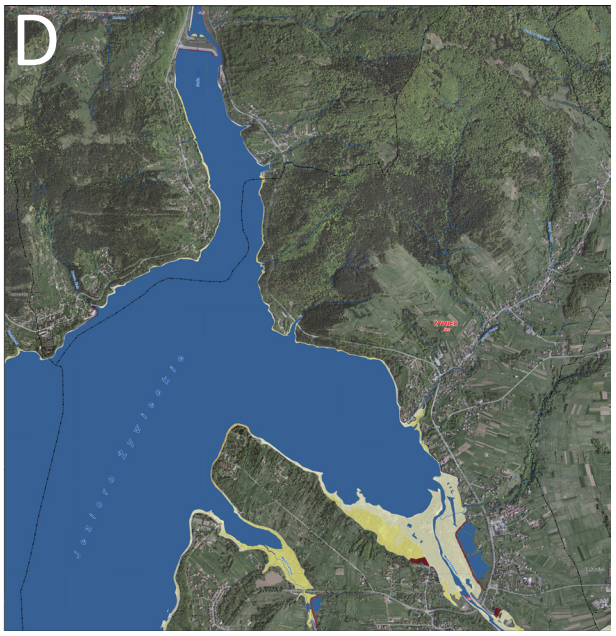

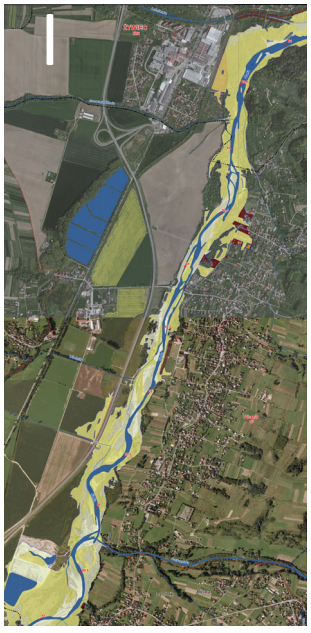

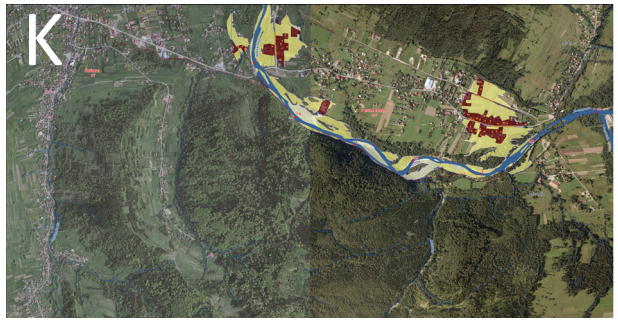

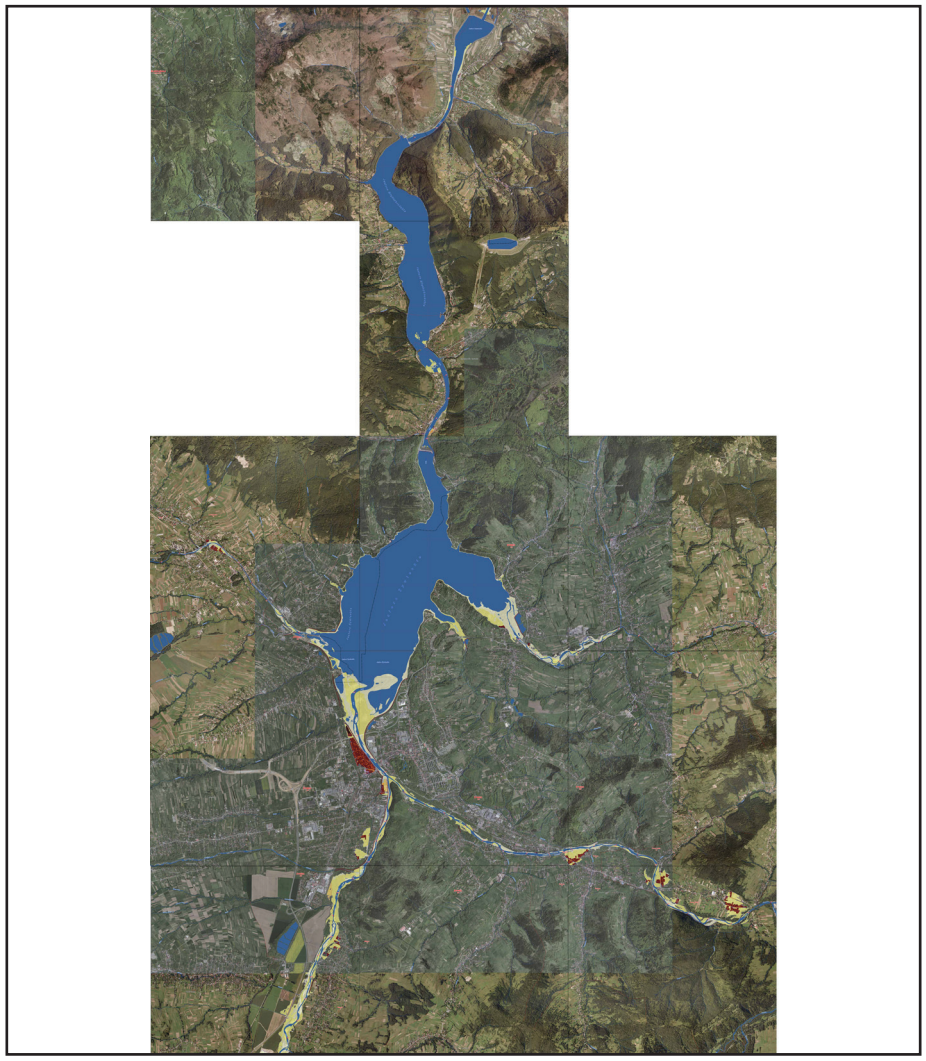

budynek mieszkalny
w obszarze zalania wodami powodziowymi [głębokość w m]:

≤ 2,0 >2,0

budynek o znaczeniu społecznym
w obszarze zalania wodami powodziowymi [głębokość w m]:

≤ 2,0 >2,0

wartość potencjalnych strat powodziowych w zł/m^2

- obszary, dla których nie oblicza się strat
- ≤ 1
- 1,01 - 25
- 25,01 - 50
- 50,01 - 100
- 100,01 - 150
- 150,01 - 300
- > 300
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodziowego
- sieć rzeczna
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy

źródło: http://mapy.isok.gov.pl/imap/

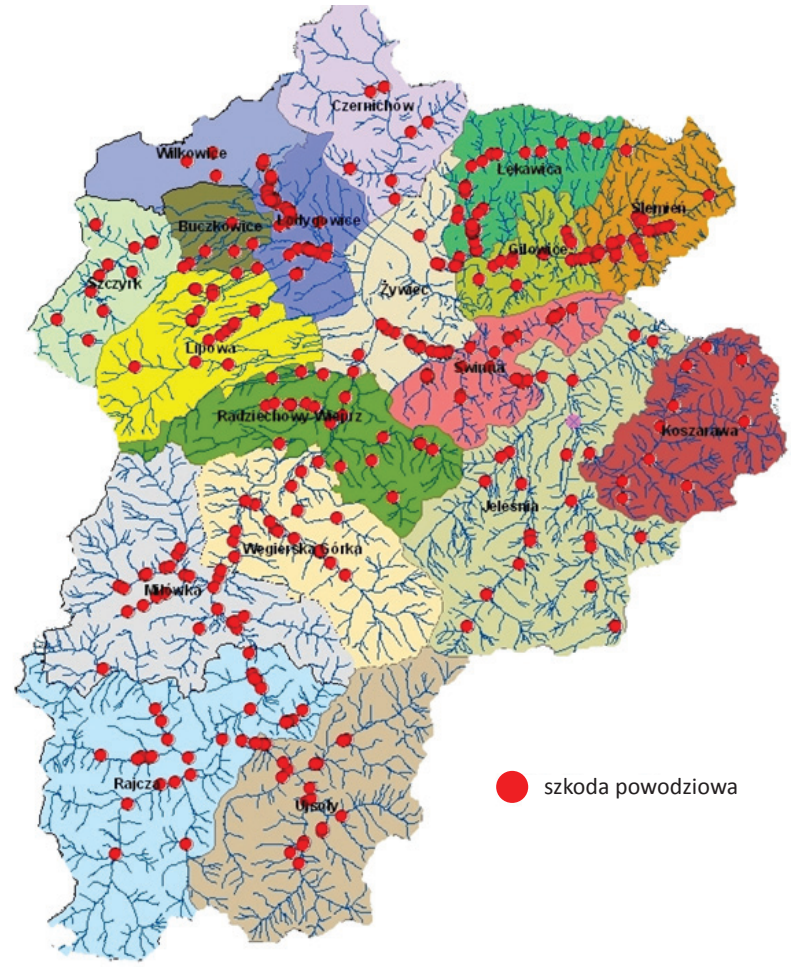

źródło: RZGW Kraków

Zlewnia Górnej Wisły - szkody powodziowe

Obok przyczyn naturalnych, wzrost zagrożenia powodziowego i wielkości strat powodziowych wynika m.in. z:

- rosnącego zainwestowania terenów podatnych na zagrożenie (wzrost wartości istniejącego majątku, rozbudowa infrastruktury oraz intensyfikacja trwałej zabudowy terenu),
- uszczelnienia powierzchni terenu zlewni rzecznych przez zabudowę i zmianę użytkowania terenu, co powoduje zwiększenie i przyspieszenie odpływu powierzchniowego na skutek obniżenia infiltracji i retencji terenowej,
- intensywnego rozwoju społeczno-gospodarczego

Niewystarczające narzędzia służące egzekucji obowiązków wynikających z przepisów prawa dotyczących planowania przestrzennego skutkują postępującym rozwojem zabudowy i infrastruktury na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. W świetle prognoz zmian klimatu przewiduje się nasilenie intensywności przede wszystkim krótkich opadów nawalnych, których wysokość w środkowej i południowej części kraju może wzrosnąć nawet o 50 – 75 mm, co może spowodować zwiększenie częstości występowania powodzi lokalnych. Najniebezpieczniejsze skutki tych powodzi obserwuje się w obszarach zurbanizowanych, a także w terenach podatnych na osuwiska (południe Polski). Biorąc pod uwagę zagrożenie innymi rodzajami powodzi (w tym o zasięgu regionalnym i krajowym) należy liczyć się z eskalacją wielkości i częstotliwości zagrożenia powodziowego w Polsce.

Prognozowane zmiany klimatyczne mogą spowodować wzrost częstotliwości i zasięgu susz. Przewiduje się, że do 2020 r. częstotliwość występowania suszy może wzrosnąć dwukrotnie. Susze, obok powodzi, mogą stać się jednym z ważniejszych problemów naszego kraju i dlatego już teraz należy rozpocząć prace nad łagodzeniem ich skutków w przyszłości.

Suszom można przeciwdziałać poprzez zwiększanie retencyjności zarówno obszarów rolniczych i leśnych (techniczne i nietechniczne działania z zakresu małej retencji), jak i obszarów zurbanizowanych i uprzemysłowionych (zagospodarowanie wód opadowych). Bardzo istotnym elementem jest zmniejszenie wodochłonności gospodarki narodowej poprzez racjonalizację potrzeb wodnych (wprowadzanie nowoczesnych technologii wodooszczędnych w przemyśle i gospodarce komunalnej, zmianę struktury upraw rolniczych).

Na podstawie: Diagnoza aktualnego stanu gospodarki wodnej, Projekt Polityki wodnej państwa do 2030r. KZGW, Ministerstwo Środowiska 2010

fot. RZGW Kraków, zywiecinfo.pl, zywiec.naszemiasto.pl, wiadomości.wp.pl

Rozkład przestrzenny ryzyka powodziowego w zlewni Soły

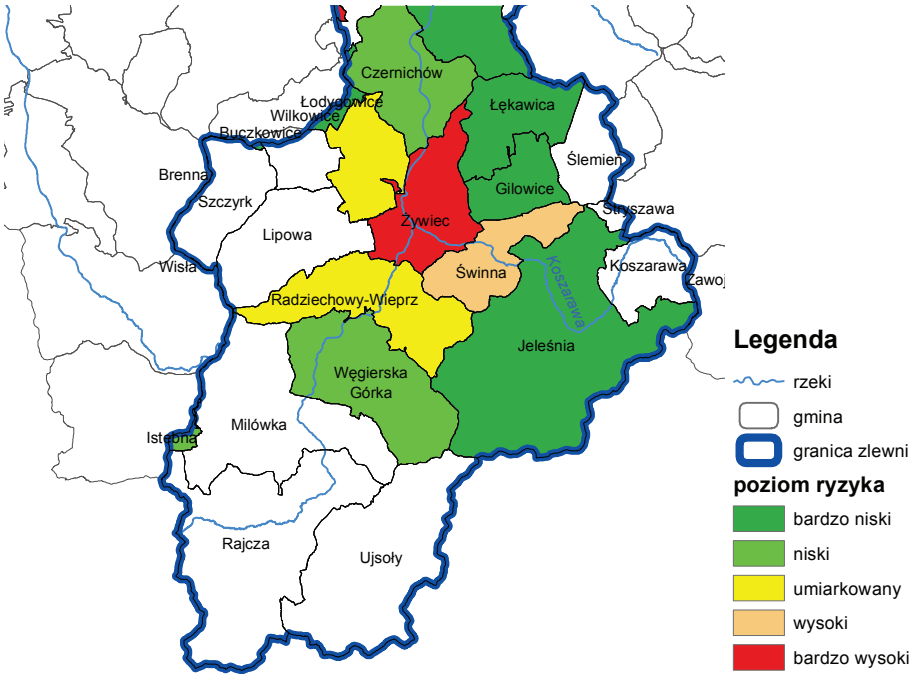

Rozkład przestrzenny ryzyka powodziowego w zlewni Soły na podstawie POPGW

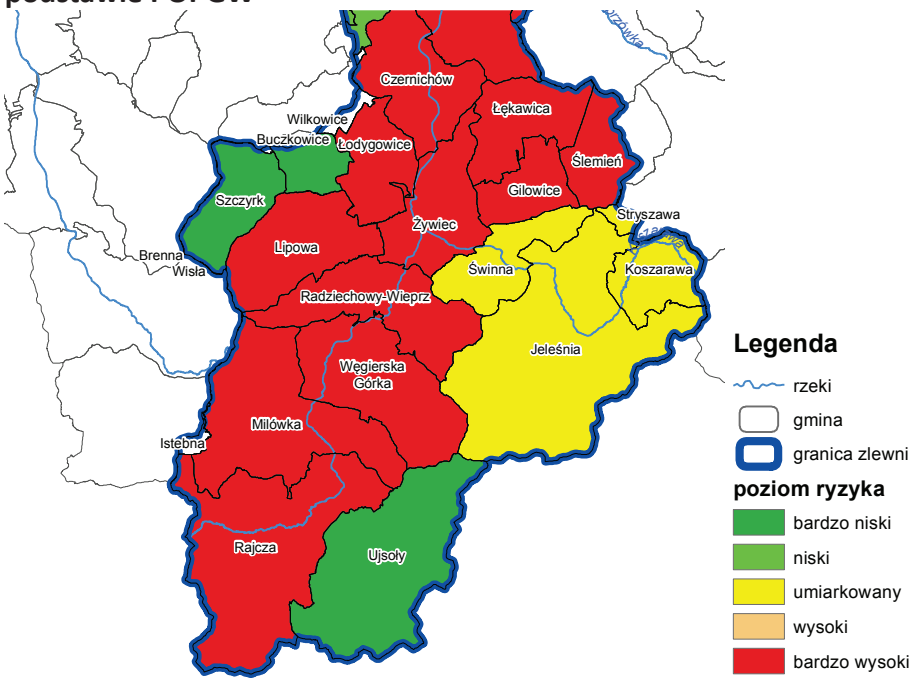

Liczba gmin z ryzykiem powodziowym na danym poziomie					
Poziom ryzyka	Zintegrowane ryzyko powodziowe	Zdrowie i życie ludzi	Środowisko	Dziedzictwo kulturowe	Działalność gospodarcza
5	1	1	2	0	0
4	2	3	1	0	3
3	4	3	1	0	5
2	2	3	2	0	1
1	4	6	8	13	4

źródło: Plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Górnej Wisły)

Wskazówki w zakresie prawidłowego zarządzania gospodarką wodną w powiecie:

- konieczność zweryfikowania przez gminy terenów rolniczych, nieużytków, które mogą być dostępne (w sensie budżetowym) i przeznaczenia ich na cele ochrony przeciwpowodziowej (zwiększenie retencji na terenach rolniczych)
- zwiększenie retencji na obszarach leśnych
- odtwarzanie retencji dolin rzecznych poprzez usuwanie wałów lub zmianę ich rozstawu
- wykorzystanie topografii terenu do lokalizacji obiektów hydrotechnicznych/ obiektów retencji
- modernizacja uszkodzonych/ wyeksploatowanych odcinków wałów
- wykorzystanie sumarycznego potencjału ochrony przez system współdziałających obiektów hydrotechnicznych
- zakaz dalszej ekspansywnej zabudowy na terenach wiejskich

Decyzja o lokalizacji zbiorników retencyjnych na obszarze powiatu żywieckiego. Uwarunkowania dotyczące określonego wyboru:

- weryfikacja zagrożenia powodziowego na podstawie:

- Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego
- Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym Górnej Wisły
- Planu Ochrony Przeciwpowodziowej Górnej Wisły
- Analizy programu inwestycyjnego ochrony przed powodzią w zlewni Soły (Inwestycje zbiornikowe, które analizowano w zlewni Soły w wariancie WP+)

- uwarunkowania przestrzenne związane z funkcjonalnym podziałem powiatu na trzy strefy i aktywizacją gmin zgodnie z proponowanym programem
- uwarunkowania przestrzenne pozwalające na lokalizację proponowanych inwestycji zbiorników retencyjnych - wybór niezagospodarowanych oraz dostępnych obszarów
- istniejący potencjał turystyczny, gospodarczy, przyrodniczy, energetyczny, jako element kształtujący otoczenie planowanej inwestycji i wpływający na jej uzupełniający charakter, funkcję
- dobra dostępność komunikacyjna (samochodowa)
- istniejąca lub projektowana sieć szlaków turystycznych

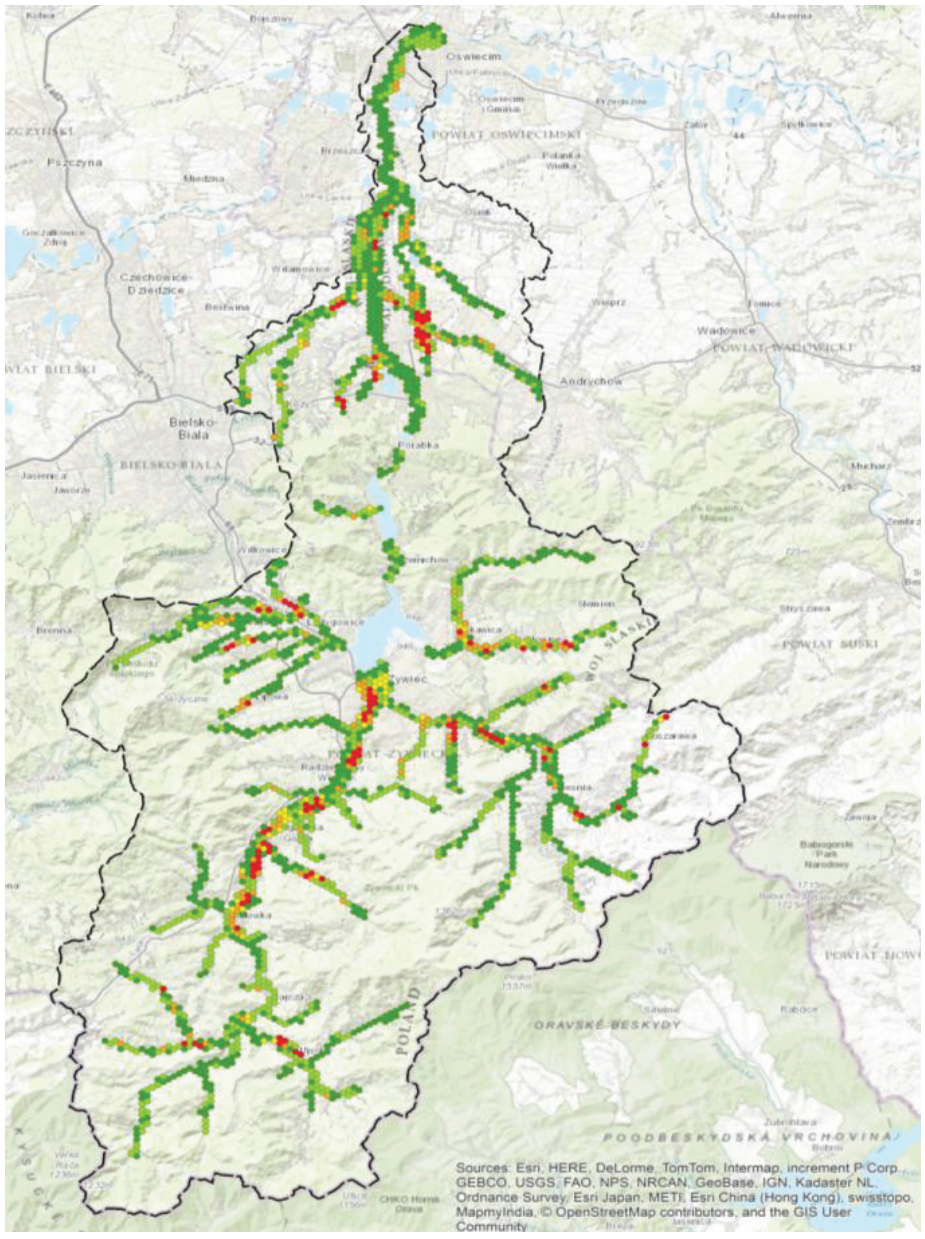

Obszar sąsiadujacy z rzeką Sołą
W problemowym obszarze największe zagrożenie generuje główny ciek Soła, pod względem skutków powodzi, jest jednym z najniebezpieczniejszych karpackich dopływów Wisły. Ukształtowanie terenu w górnej części zlewni (Kotlina Żywiecka, Beskid Mały) sprzyja szybkiemu odprowadzaniu wód powodziowych. Tereny sąsiadujace z rzeką Sołą nie są w dostatecznym stopniu zabezpieczone. Obszar ten jest gęsto zaludniony (miasta: Żywiec, Kęty, Oświęcim). Gwałtowne wezbrania, wpisujące się w górski charakter cieku, przenoszą zagrożenie na odbiornik, stwarzając niebezpieczeństwo nałożenia się fal powodziowych, grożące powodzią katastrofalną poniżej ujścia Soły.

Zlewnia Koszarawy
Koszarawa posiada najwyższy potencjał powodziowy spośród dopływów Soły. Ryzyko powodziowe w zlewni spowodowane jest brakiem obwałowań w newralgicznych pod względem powodziowym obszarach zlewni. Nadmierne zagospodarowanie na terenach stanowiących naturalne rozlewisko rzeki Koszarawy (miejscowości Koszarawa, Żywiec), generuje wysoki poziom ryzyka powodziowego. Brak możliwości sterowania przebiegiem fali powodziowej stwarza niebezpieczeństwo wystąpienia zjawiska nałożenia się fal wezbraniowych na odbiorniku.

Zlewnia Pisarzówki
Pisarzówka jest lewobrzeżnym dopływem dolnej Soły. Odwadnia tereny o wysokim stopniu zagospodarowania. Duże straty powodziowe w zlewni sa efektem gęstej zabudowy den dolin.

Zlewnia Łękawki
Łękawka stanowi prawobrzeżny dopływ Soły. Uchodzi bezpośrednio do jeziora Żywieckiego w Żywcu. Cały bieg cieku obejmuje tereny nadmiernie zagospodarowane, generujące potencjalnie wysoki poziom ryzyka powodziowego. Wysoki potencjał powodziowy posiada również prawobrzeżny dopływ Łękawki, Kocierzanka.

Zlewnia Ciecinki
Zlewnia prawego dopływu rzeki Soły jest nadmiernie zagospodarowana w dolnym biegu. Ponadto charakteryzuje się brakiem obwałowań w miejscach kluczowych pod względem zidentyfikowanego ryzyka powodziowego.

Zlewnia Żabniczanki
Żabniczanka jest prawobrzeżnym dopływem Soły. Górski charakter cieku wpływa na dynamikę przebiegu powodzi, skracając czas reakcji na zjawisko. Głęboka oraz gęsto zaludniona dolina cieku generuje wysoki poziom ryzyka powodziowego.

źródło: Plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Górnej Wisły - Karty Hot Spot Zlewni Soły)

fot. RZGW Kraków, zywiecinfo.pl, zywiec.naszemiasto.pl, wiadomości.wp.pl

ZAKRES ANALIZ OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

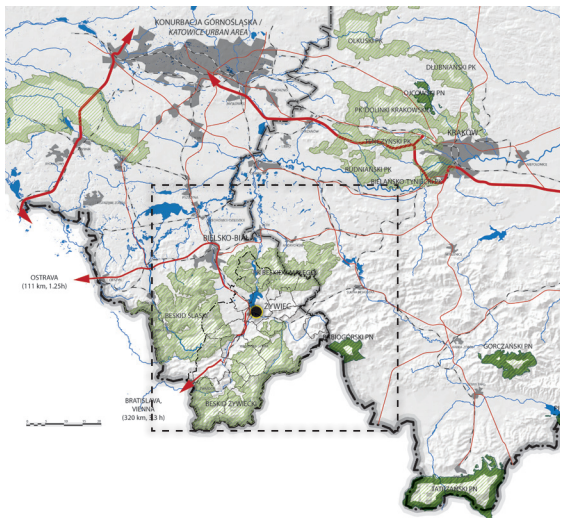

OBSZARY STRUKTURALNIE SŁABEGO ROLNICTWA I DEPRESJI DEMOGRAFICZNEJ

OBSZARY O SŁABYM WYPOSAŻENIU W PODSTAWOWĄ INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

OBSZARY PRZEKSZTAŁCEŃ GEOŚRODOWISKA SPOWODOWANE DZIAŁALNOŚCIĄ PRZEMYSŁOWĄ EKSPLOATACJĄ KOPALIN LUB WÓD PODZIEMNYCH

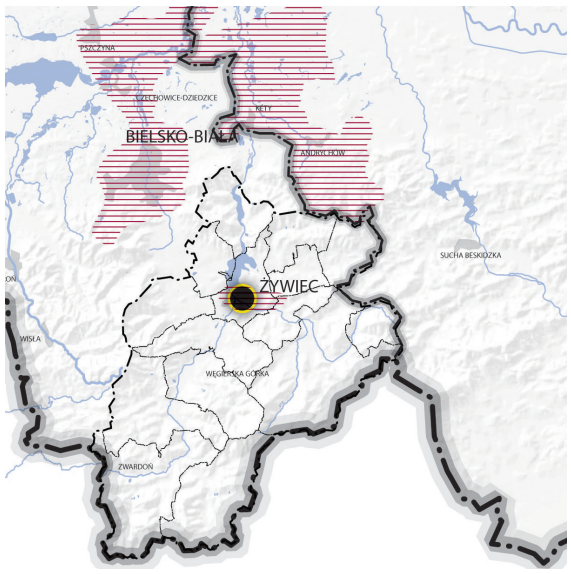

OBSZARY O WYSOKIM STOPNIU ZAGROŻENIA WÓD PODZIEMNYCH ZANIECZYSZCZENIAMI PRZENIKAJĄCYMI Z POWIERZCHNI

OBSZARY KONFLIKTÓW POMIĘDZY WYMOGAMI OCHRONY PRZYRODY A OSADNICTWEM I ZAGOSPODAROWANIEM REKREACYJNYM

rys. RDH AU

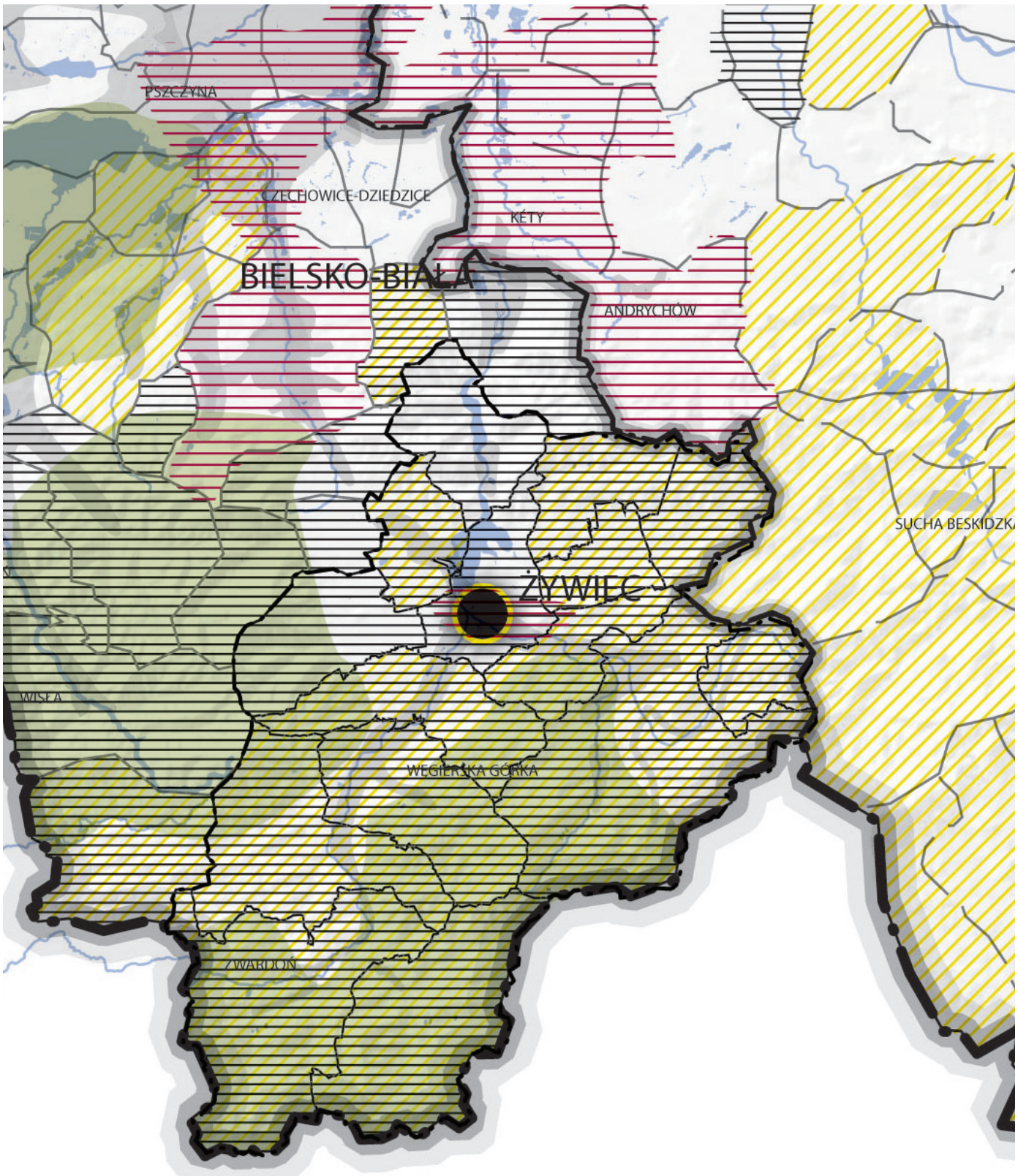

OBSZARY STRUKTURALNIE SŁABEGO ROLNICTWA I DEPRESJI DEMOGRAFICZNEJ

OBSZARY O SŁABYM WYPOSAŻENIU W PODSTAWOWĄ INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

OBSZARY PRZEKSZTAŁCEŃ GEOŚRODOWISKA SPOWODOWANE DZIAŁALNOŚCIĄ PRZEMYSŁOWĄ, EKSPLOATACJĄ KOPALIN LUB WÓD PODZIEMNYCH

OBSZARY O WYSOKIM STOPNIU ZAGROŻENIA WÓD PODZIEMNYCH ZANIECZYSZCZENIAMI PRZENIKAJĄCYMI Z POWIERZCHNI

OBSZARY KONFLIKTÓW POMIĘDZY WYMOGAMI OCHRONY PRZYRODY A OSADNICTWEM I ZAGOSPODAROWANIEM REKREACYJNYM

Na podstawie: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego; Strategia Rozwoju Polski Południowej w Obszarze Województw Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020; Strategia Rozwoju Subregionu Południowego województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014 -2020 (projekt)

rys. RDH AU

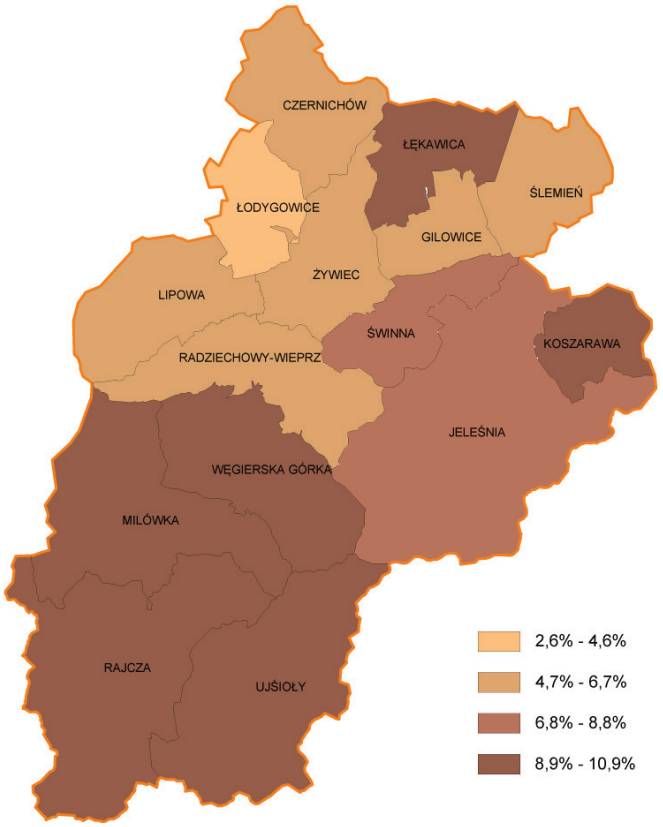

% udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej

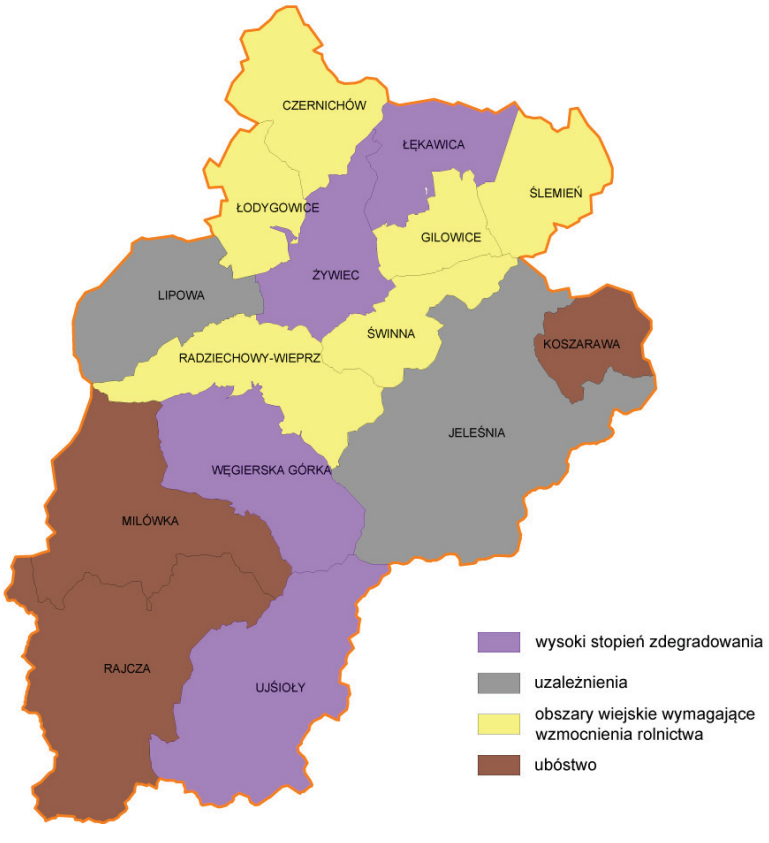

Priorytetowe problemy gmin

rys. RDH AU

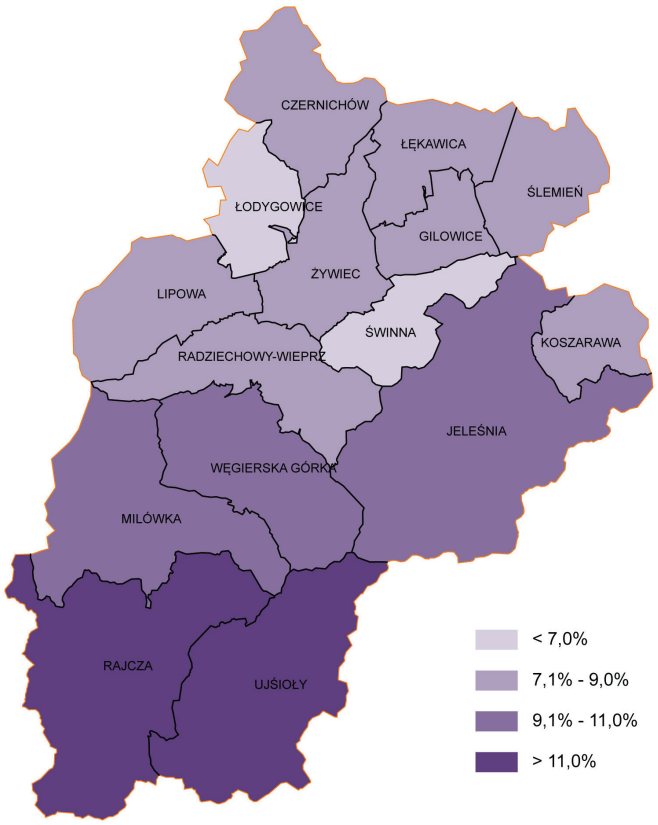

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Zagadnienia społeczno-gospodarcze i przestrzenne, gospodarka wodna - wybrane zagadnienia problemowe

Społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń:

- Przestrzenne zróżnicowanie obszaru pod względem społeczno-gospodarczym, występowanie terenów o dużym nagromadzeniu trudnych zjawisk ograniczających ich właściwy rozwój (źródło dysproporcji m.in.: sytuacja ludnościowa, peryferyjność względem większych ośrodków miejskich, stan infrastruktury, dostęp do infrastruktury społecznej);
- Niekorzystne procesy demograficzne, depopulacja, starzenie się ludności (rosnąca grupa osób w wieku poprodukcyjnym), ruchy migracyjne, odpływ ludności z terenów rolniczych i wyżynnych do dużych miast regionu lub za granicę;
- Najbardziej zaludnione gminy to Żywiec i Łodygowice. Najmniejsze zaludnienie występuje w gminach Rajcza i Ujsoły.
- Długotrwale bezrobocie, problem ubóstwa, alkoholizmu, narkomani i przemocy w rodzinie w poszczególnych rejonach obszaru prac;
- Największe bezrobocie widoczne jest w gminach południowych - Rajcza, Ujsoły, Węgierska Górka. Najmniejsze bezrobocie występuje w Żywcu, Łodygowicach i Świnnej .
- Obszary konfliktowe (punktowe), spowodowane konfliktem między grupami ludności spowodowanym zróżnicowany statusem majątkowym, uwarunkowaniami kulturowymi, mentalnością itp.;
- Niski poziom dochodów z pracy w gospodarstwie, zanikanie funkcji rolniczej jako wiodącej;
- Niewielki potencjał rolnictwa lokalnego, charakteryzującego się dużym rozdrobnieniem i małą towarowością;
- Niski poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną;
- Bariery socjalne; dostęp do oświaty, kultury;
- Konflikty przestrzenne spowodowane rozwojem osadnictwa mieszkaniowego, zwłaszcza na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo;
- Dysproporcje w rozkładzie przestrzennym infrastruktury turystycznej, przypadkowość lokalizacyjna, brak wzajemnego odziaływania i wspólnej oferty;
- Zanieczyszczenia i przekształcenia środowiska spowodowane działalnością przemysłową, wydobywczą oraz opalaniem domów prywatnych;
- Obszary problemowe związane z osuwiskami (budowa geologiczna podłoża, ulewne i rozlewne opady)

Procesy zmian społeczno-przestrzennych na obszarze gmin są złożone i nie powinny być rozpatrywane jednokierunkowo. Procesom przemian przestrzennych towarzyszy dodatkowo zjawisko suburbanizacji (w otoczeniu Żywca) i napływ zamożniejszej ludności z dużych miast (zainteresowanych lokalizacją drugiego domu na wypoczynek letni i weekendowy). Z kolei czynniki generujące problemy społeczne często mają podłoże strukturalne, wynikające z pozostałości dominującej roli branż sektora tradycyjnego przemysłu oraz drobnej produkcji rolnej. Widoczny i rozpoznawalny dla gospodarki regionu sektor drzewny poddawany jest często wahaniom koniunkturalnym wpływającym na stabilność zatrudnienia. Powiat charakteryzuje się sytuacji społeczno-gospodarczej. Problem ubóstwa ludności w poszczególnych gminach wiąże się z ich peryferyjnością względem ośrodków miejskich, w niektórych przypadkach przestrzennie pokrywa się z obszarami o największym stopniu lesistości.

[1] Subregion południowy, którego częścią jest m.in. powiat żywiecki charakteryzuje się istnieniem trzech głównych ośrodków w zakresie dojazdów do pracy, do których należy Bielsko-Biała, Żywiec i Cieszyn. Największym z nich jest Bielsko-Biała. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych. Trzy główne ośrodki edukacyjne tworzą miasta powiatowe: Bielsko-Biała, Żywiec i Cieszyn. Bielsko-Biała jest drugim, po Częstochowie, najsilniejszym ośrodkiem w skali województwa, generującym ponad 3,8 tys. codziennych dojazdów do szkół z gmin zewnętrznych.Źródło:Strategia Rozwoju Subregionu Południowego województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014 -2020 (projekt).

rys. RDH AU
fot. archiwum RDH AU

fot. archiwum RDH AU

Gospodarka wodna – wybrane zagadnienia prawno-organizacyjne, finansowe, środowiskowe:

- Brak kompleksowych działań dotyczących zabezpieczenia przed zmianami klimatycznymi ujętych w ramach jednej wspólnej wizji dla całego obszaru (powodzie i susze);
- Rozdrobnienie inwestycyjne, brak koordynacji propozycji działań inwestycyjnych na poziomie lokalnym;
- Brak, regularnej współpracy i przepływu informacji między kluczowymi podmiotami decyzyjnymi w obszarze gospodarki wodnej, środowiska i samorządami;
- Nieadekwatny, względem aktualnych potrzeb, system finansowania gospodarki wodnej, który w powiązaniu ze strukturą własności systemu wód oraz rozdrobnieniem kompetencyjnym prowadzi do paraliżu decyzyjnego i ogranicza możliwości racjonalnej współpracy;
- Brak właściwej relacji między przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i gospodarowaniem wodami. Obok niespójności prawa problemy generowane są brakiem współpracy i komunikacji kluczowych instytucji oraz uleganiem presji społecznej;
- Nieczytelna i rozdrobniona struktura własnościowa
- Obszary konfliktów na styku: gospodarka wodna - ochrona przeciwpowodziowa - środowisko - urbanizacja - własność;
- Zmiana naturalnego reżimu wód powierzchniowych związana z zakłócaniem naturalnego krążenia wody w wyniku niewłaściwej działalności człowieka jak i związany z procesami naturalnymi (zaburzenia naturalnego transportu rumowiska, erozja koryta, zmniejszenie przepływu i zanikanie małych cieków i zbiorników wodnych);
- Brak regularnej dbałości i utrzymania wód publicznych;
- Zmniejszenie retencji zlewni, powodujący przyśpieszony odpływ powierzchniowy;
- Presja inwestycyjna do zabudowy obrzeży cieków wodnych; niewłaściwa zabudowa i regulacja cieków;
- Brak lub niewystarczające możliwości utrzymania we właściwym stanie infrastruktury przeciwpowodziowej;
- Niejednolite priorytety i kryteria ochrony obszarów o zróżnicowanym zagospodarowaniu i zainwestowaniu.

System cieków stanowi ważny elementem krajobrazu, zarówno naturalnego, jak i kulturowego obszaru powiatu żywieckiego. Są one również bardzo ważnym elementem środowiska przyrodniczego, stanowiąc szlaki odprowadzania wód i rumowiska z obszarów zlewni oraz korytarze ekologiczne. Tworzą strefę o dużej bioróżnorodności. Nasilona ingerencja spowodowana aktywnością człowieka i procesami zmian przestrzennych (w tym rozwój osadnictwa) w koryta rzeczne spowodowała utratę zrównoważonego stanu środowiska wielu potoków i rzek. Jego przywrócenie stanowi jeden z kluczowych elementów rewitalizacji zmierzającej do przywrócenia naturalnych charakterystyk cieków, w tym morfologii koryt, reżimu przepływu, przebiegu procesów erozyjno-sedymentacyjnych, jakości wody oraz bioróżnorodności. Potrzeba przywrócenia równowagi pomiędzy funkcją odprowadzania wód wezbraniowych w dół biegu cieku oraz funkcją ich retencjonowania w obszarach zalewowych oraz jego dobrego stanu ekologicznego stanowi jedno z wyzwań w ramach planowanych działań rewitalizacyjnych, mających znaczący wpływ m.in. na stan i funkcjonowanie Jeziora Żywieckiego.

Na podstawie: Studia Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gmin, Diagnoza aktualnego stanu gospodarki wodnej, Projekt Polityki wodnej państwa do 2030r. KZGW, Ministerstwo Środowiska 2010

fot. archiwum RDH AU

III.

Wizja, koncepcja, kierunki projektów rozwojowych

fot. RZGW Kraków, zywiecinfo.pl, zywiec.naszemiasto.pl, wiadomości.wp.pl

http://www.polskieszlaki.pl/gora-zar-w-beskidzie-malym.htm

http://www.polskieszlaki.pl/babia-gora.htm

archiwum RDH AU

http://fotopolska.eu/browary,40,20/woj.slaskie.html

Obszar powiatu jako jeden wspólny obszar prac projektowych

We wprowadzeniu do raportu podkreślony został ten właśnie wariant rozwoju, którego wybór otwiera drogę do szeregu projektów aktywnie angażujących różne podmioty sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego z całego obszaru. Stanowi to ważny prognostyk dla przygotowania projektów odpowiadających wymogom perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Co więcej, daje szansę na zbudowanie podstaw takiej współpracy, która będzie w stanie udźwignąć odpowiedzialność i koszty przedsięwzięć także po 2020 roku. Utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, rozwiązania sprzyjające podniesieniu bezpieczeństwa i jakości przestrzeni, wzmocnienie integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej, tworzenie przestrzeni dla inteligentnego połączenia kwestii ochrony środowiska i rozwoju, zamieszkania, przestrzeni dla innowacyjnych i przyjaznych środowisku rozwiązań technicznych, sprzyjających jednocześnie rozwojowi gospodarczemu, są kluczowymi wyznacznikami, dla których taka współpraca powinna być prowadzona. Umożliwia ona przygotowanie projektów, których rezultaty nie zamykają się w granicach administracyjnych poszczególnych jednostek.

Warunkiem tej współpracy oraz tego, by przynosiła ona oczekiwane efekty są wspomniane również we wstępnej fazie raportu trzy filary:

Pierwszy filar: *wspólna wizja i koncepcja rozwoju tworząca podstawę do planowania kluczowych projektów.*

Drugi filar: *regularna i otwarta komunikacja między gminami w powiecie, jej mieszkańcami oraz odpowiednimi instytucjami.*

Trzeci filar: *sprawna organizacja i stanie się częścią międzynarodowej sieci kontaktów, współpracy, wymiany wiedzy i innowacyjności.*

W ramach wniosków z aktualnego etapu prac oraz mając na uwadze znaczenie powyższych filarów zbudowana została koncepcja rozwoju oraz określone zostały najważniejsze obszary działań projektowych na obszarze gmin powiatu żywieckiego. Całość ujęta została w ramach **tzw. strategii stref,** których wyodrębnienie pozwala na dopasowanie kierunków działań projektowych do potencjału i problemów poszczególnych obszarów powiatu. Koncepcja otwarta jest na budowanie współpracy w tym zakresie z powiatami ościennymi. Dziedzictwo kulturowe, uwarunkowania środowiskowe, krajobrazowe, lokalizacja w układzie regionalnym, stanowią potencjał obszaru i wyznacznik dla działań projektowych. Całość stymulować ma poszukiwanie jak najlepszych form współpracy i budowania zintegrowanych projektów. Tym, co wyróżnia przyjętą strategię stref i stanowi jej przestrzenno-funkcjonalny fundament jest woda. Woda łączy różne oblicza przestrzeni powiatu wyrażone w strefach.

Potencjał ekonomiczny i przedsiębiorczość

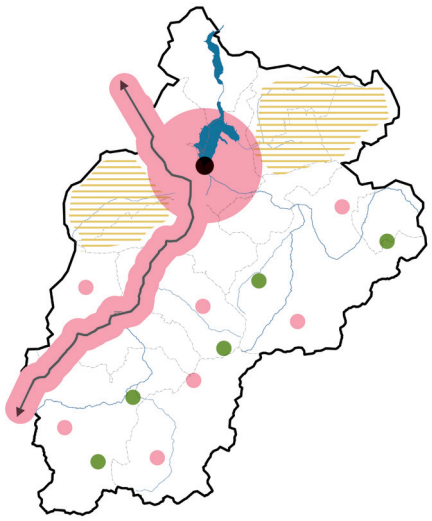

Potencjał OZE

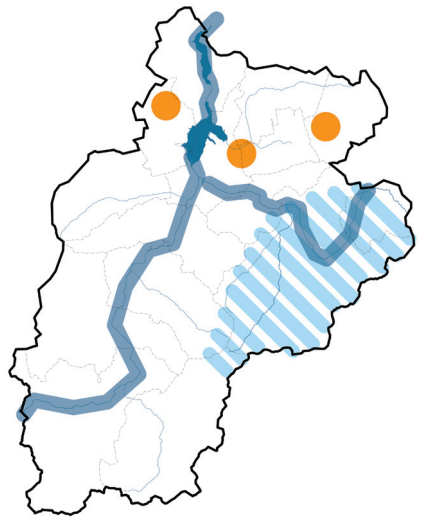

Struktura rolna

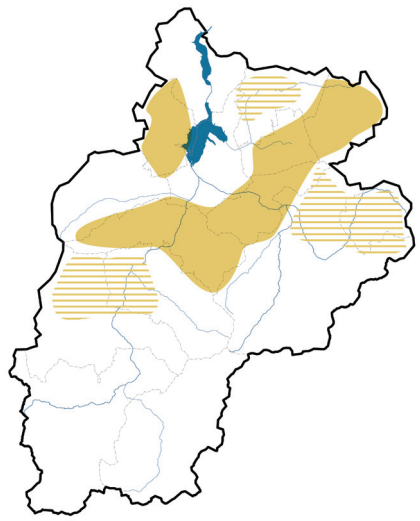

Zaplecze i sieć szlaków turystycznych

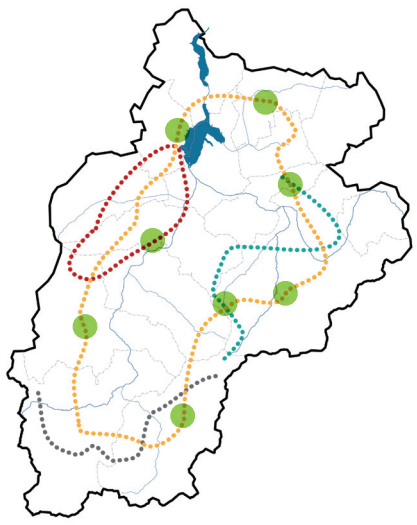

Uwarunkowania przestrzenne

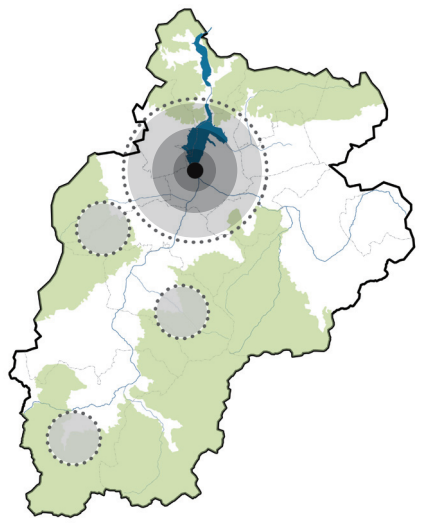

Układ komunikacyjny

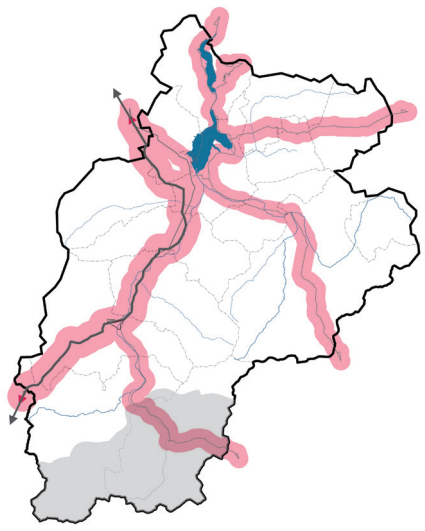

Parki krajobrazowe i ochrona przyrody

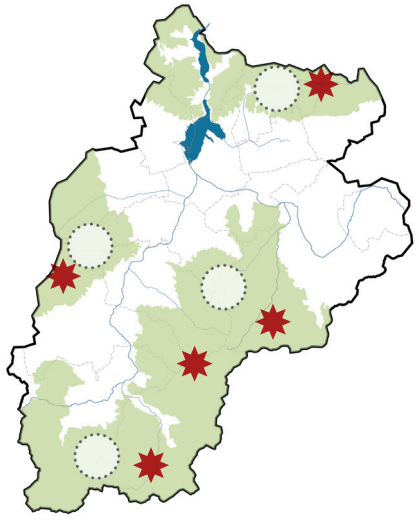

System wodny

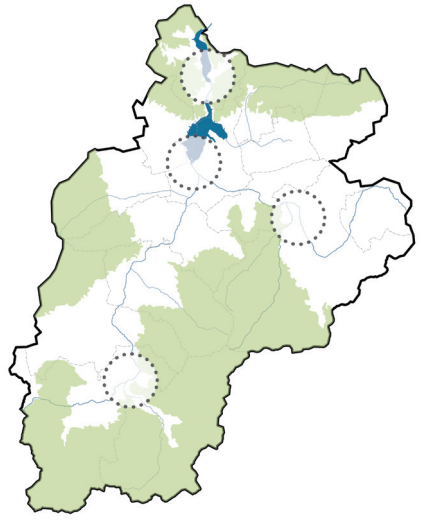

rys. RDH AU

http://www.zywiec.powiat.pl/powiat-zywiecki-w-obiektywie,113.html

http://www.beskidmaly.pl/pun/topic1172.html

http://www.polskieszlaki.pl/stara-karczma-w-jelesni.htm

http://www.polskiekrajobrazy.pl/Galerie/5847:Kotlina_Zywiecka/150305:Dzwonek_na_Biernej_z_XIX_w..html

Strategia stref

W ramach proponowanych kierunków działań dotyczących przyszłego rozwoju gmin powiatu żywieckiego wyodrębnione zostały trzy strefy przestrzenne. Strefy te wyodrębnione zostały z uwzględnieniem specyfiki terenów, zróżnicowanych uwarunkowań przestrzennych, środowiskowych, własnościowych, potencjału społecznego i gospodarczego. Każdej ze stref przypisane zostały kierunki działań rozwojowych. Stanowią one bazę do formułowania przyszłych projektów. Rozwój każdej ze stref wymaga indywidualnego podejścia, dobrej współpracy ze środowiskami lokalnymi i instytucjami regionalnymi. Wyodrębnienie stref daje możliwość realizacji projektów komplementarnych. Gminy nie rywalizują a współpracują. Takie podejście daje szansę na zintegrowanie i usprawnienie wielu działań, także pod względem organizacyjnym, administracyjnym i finansowym. To także wzmocnienie pozycji lokalnych samorządów w realizacji wartościowych lokalnie i ponadlokalnie projektów.

Przemiany ekonomiczne oraz projekty inwestycyjne, skutkujące zmianami w przestrzeni nie powinny prowadzić do zaniku wartościowych i charakterystycznych elementów strukturalnych identyfikujących obszar powiatu. Dlatego delimitując strefy pod uwagę wzięte zostały m.in. następujące potrzeby i oczekiwania:

- Kompleksowego wykorzystania walorów krajobrazowych położenia i całokształtu wartości środowiskowych;
- Wypracowania projektów podkreślających powiązania przyrodnicze, krajobrazowe, funkcjonalne, historyczne i tradycji kulturowych;
- Wzmocnienia – specjalizacji funkcji rolniczej na wybranych obszarach;
- Ukierunkowania działań na użytkowość, atrakcyjność i bezpieczeństwo terenów nadwodnych;
- Właściwego wykorzystania zasobów wody i wartościowego zagospodarowania przestrzeni;
- Zwiększenia walorów naturalnych i krajobrazowych, możliwość zrównoważonego planowania rozwoju pod kątem rekreacji, sportu i turystyki;
- Wykorzystania powierzchniowych cieków i zbiorników wodnych w ramach rewitalizacji różnych form życia społecznego na poszczególnych obszarach gmin;
- Aktywizacji gospodarczej mieszkańców powiatu;
- Stworzenia zaplecza pod rozwój nowoczesnej edukacji i usług, opowiadających potrzebom regionu;

Poniższy schemat w najprostszy sposób definiuje kluczowe obszary działań, ich wzajemną zależność, oraz wskazuje na to, co jest kręgosłupem wszystkich projektów.

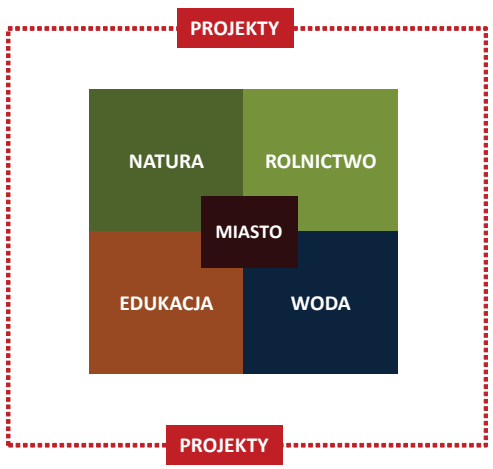

rys. RDH AU

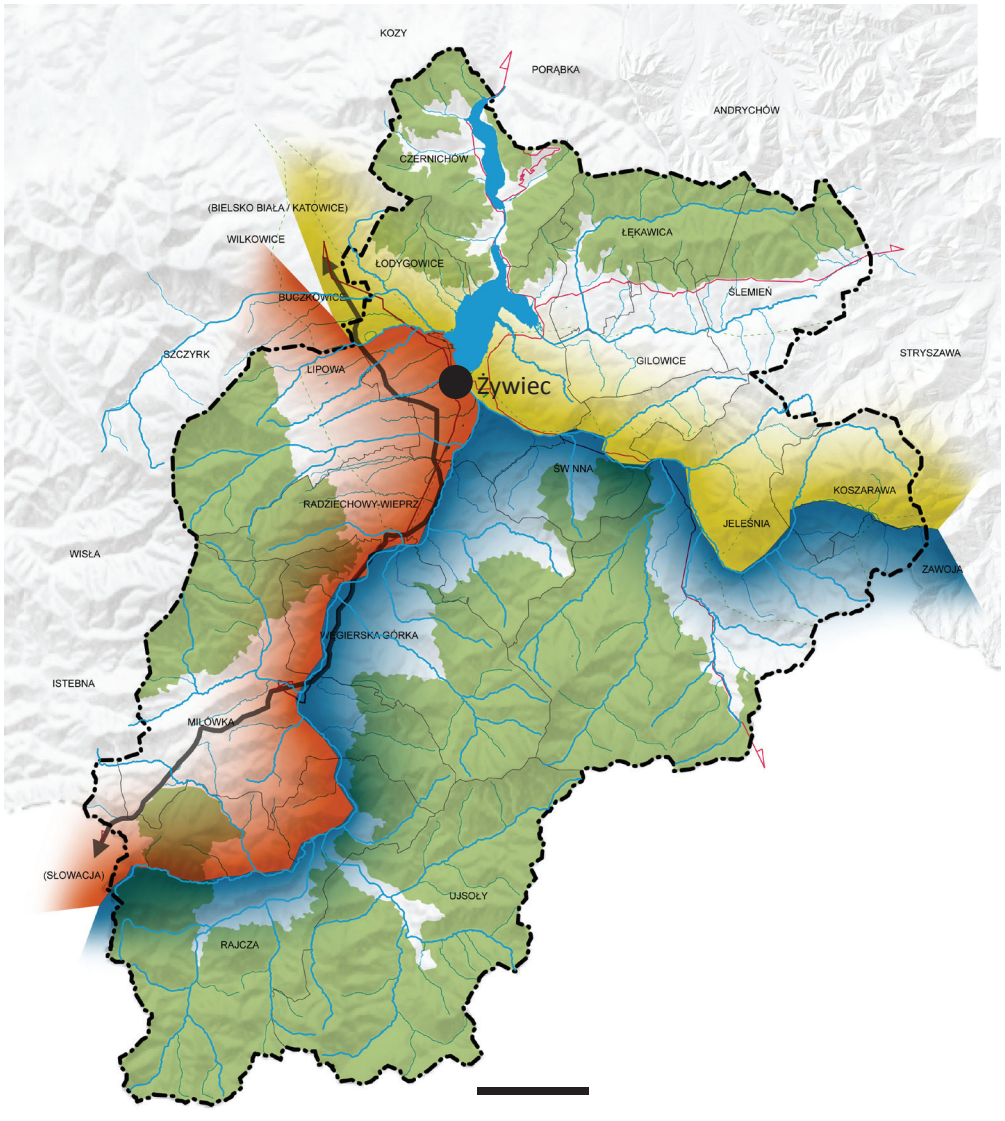

STREFA I
Strefa zurbanizowana

STREFA II
Strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa

STREFA III
Strefa natury i aktywności

rys. RDH AU

httpwww.google.plimgresimgurl=httpcdn28.podroze.smcloud.nettphotost136942beskid-niski_573682.jpg&imgrefurl=httpwww.podr

http://www.polskieszlaki.pl/fort-wedrowiec-w-wegierskiej-gorce.htm

http://sportowyzywiec.pl/nie-siedz-w-domu-pojedz-na-rajd-chlopski/

Strategia stref - woda łącząca różne oblicza przestrzeni powiatu

W ramach strategii stref wyodrębniono trzy strefy, których nazwy nawiązują do specyfiki objętych nimi obszarów:

STREFA I – Strefa zurbanizowana (kultura, edukacja, funkcje gospodarcze i administracyjne)
STREFA II – Strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa (rolnictwo ekologiczne)
STREFA III – Strefa natury i aktywności (aktywne formy wypoczynku)

Identyfikują one potencjał poszczególnych obszarów. Tak samo jak przestrzenne, społeczne i gospodarcze problemy oraz możliwości ich stopniowego rozwoju. Strefa pierwsza obejmuje tereny położone na zachód od rzeki Soły, przylegające do południowej granicy gmin Łodygowice i Żywca, z centralną rolą miasta Żywca. Strefa druga obejmuje obszar pokrywający północno-wschodnie tereny powiatu. Strefa trzecia to obszar na południe od rzeki Koszarawy i na wschód od rzeki Soły.

Elementem scalającym strefy są rzeki Soła i Koszarawa, a ich sercem Jezioro Żywieckie. Strategia stref umożliwia wypracowanie projektów ukierunkowanych na rozwój odpowiadający charakterowi i specyficznym potrzebom każdej z nich. Sprzyja również przygotowaniu projektów wzmacniających integrację przestrzenną, społeczno-gospodarczą (wzajemne pozytywne oddziaływanie projektów, tzw. spin-off), oraz rozwiązujących problemy w sferze gospodarki wodnej dla całego obszaru. W tym, tworzenie możliwości dla inteligentnego (na miarę) połączenia rozwiązywania kwestii bezpieczeństwa z poprawą jakości zagospodarowania. Społeczny, przestrzenny i gospodarczy wymiar działań zaproponowanych w ramach poszczególnych stref koresponduje z przejawami obaw i oczekiwań lokalnej społeczności, traktując poprawę jakości życia, bezpieczeństwo i rozwój jako wspólny mianownik dla wszystkich projektów. Koncepcja wyznacza cele rozwojowe w perspektywie od kilku do kilkunastu lat, z zaznaczeniem, że efektywność tego procesu zależy od sprawnej organizacji i współpracy. Jednym z jej przejawów jest umiejętność tworzenia przestrzeni do inicjatyw prywatnych, publicznych lub realizowanych wspólnie w interesie społecznym.

Każda ze stref stwarza możliwości realizacji komplementarnych projektów, dotyczących istotnych dla całego obszaru zagadnień, w tym m.in.:

- wsparcia systemu gospodarowania wodami, tworzenia dodatkowych przestrzeni dla wody, wprowadzania rozwiązań opartych na zasadzie „ochrona poprzez rozwój”,
- wzmocnienia obszarów wartościowych przyrodniczo,
- wprowadzenia zrównoważonych rozwiązań z zakresu infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej (o zróżnicowanej intensywności i charakterze),
- tworzenia wysokiej jakości przestrzeni publicznych,
- wzmocnienia lokalne ekonomii,
- wykreowania wspólnej marki i strategii promocyjnej.

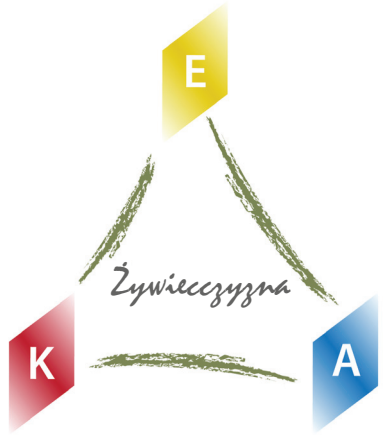

Efektywna strategia: woda – bezpieczeństwo – natura – rozwój

Jakość przestrzeni i zrównoważony rozwój infrastruktury
(turystyki, rekreacji i wypoczynku)

Rozwój w powiązaniu z tożsamością i charakterem obszaru

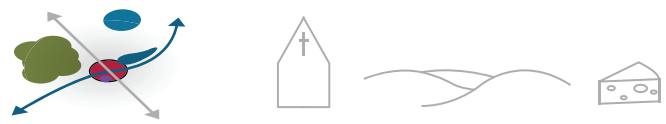

Nowoczesna sieć szlaków rowerowych, pieszych, jeździeckich
i tras dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego

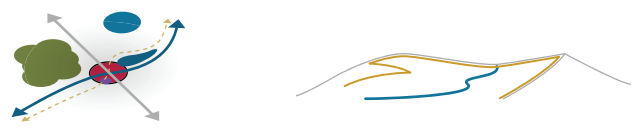

Rozwój przedsiębiorczości na rzecz wysokiej jakości usług lokalnych

Kreowanie marki i promocja

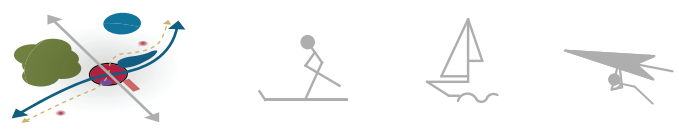

TRZY STREFY ROZWOJU W POWIECIE:
THREE DEVELOPMENT ZONES OF THE COUNTY

- EKO ŻYWIEC *ECO - ŻYWIEC*
- KREATYWNY ŻYWIEC *CREATIVE ŻYWIEC*
- AKTYWNY ŻYWIEC *ACTIVE ŻYWIEC*
- A A A MIASTO, WIEŚ, GMINA *CITY, VILLAGE, MUNICIPALITY*
- MOSTY DROGOWE *ROAD BRIDGES*
- MOSTY PIESZE *PEDESTRIAN CROSSINGS*
- WODY POWIERZCHNIOWE *SURFACE WATER*
- OBSZARY ZABUDOWANE *BUILT-UP AREAS*
- LASY (ZIELEŃ WYSOKA) *FORESTS (TALL GREENERY)*
- ROŚLINNOŚĆ TRAWIASTA (ZIELEŃ NISKA) *GRASSLANDS (LOW GREENERY)*
- DROGA EKSPRESOWA *EXPRESS ROUTE*
- DROGA GŁÓWNA JEDNOJEZDNIOWA *MAIN ROAD*
- DROGA ZBIORCZA JEDNOJEZDNIOWA *SECONDARY ROAD*
- DROGA LOKALNA, DOJAZDOWA *LOCAL, ACCESS ROAD*
- LINIA KOLEJOWA Z PRZYSTANKIEM *RAILROAD WITH A STATION*
- GRANICA POWIATU *COUNTY BORDER*
- GRANICA GMINY *MUNICIPALITY BORDER*

rys. RDH AU

Opis i kierunki działań rozwojowych stref

Wszystkie trzy strefy pod kątem funkcjonalno-przestrzennym mają przypisane funkcje turystyczne. Funkcja turystyczna, stanowiąca mocną podstawę rozwoju całego obszaru z pewnością nie rozwiąże wszystkich jego problemów społeczno-gospodarczych. Powinna być ona w zależności od typu gminy w odpowiednich proporcjach uzupełniana przez inne formy działalności, co zaproponowane zostało w ramach poszczególnych stref.

STREFA I – Strefa zurbanizowana: *miasto Żywiec z racji zaplecza usługowego, administracyjnego, kulturalnego, edukacyjnego powinno pełnić rolę silnika dla rozwoju ponadlokalnego. Można uznać, że jest ono zobowiązane do utrzymania takiego statusu z racji bycia stolicą powiatu. Musi jednak nadać temu procesowi należny mu kierunek. Samorządy wchodzące w skład powiatu, unikając rywalizacji powinny wnieść do tej współpracy to, co na ich terenie jest najlepszym atrybutem, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców. Żywiec nie jest w stanie samodzielnie zaoferować kompletnego pakietu usług odpowiadających oczekiwaniom wszystkich mieszkańców i odwiedzających w przyszłości. Może być jednak silnikiem dla rozwoju kompletnej oferty usługowej dla całego regionu.*

STREFA II – Strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa: *rozwój i wzmocnienie funkcji gospodarczej bazującej na rolnictwie w powiązaniu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii związanych z energią odnawialną i rozwojem nowoczesnych usług, respektujących zasady ochrony środowiska, ekologię. Kierunek działań projektowych w ramach strefy drugiej zmierzać powinien do wzmocnienia funkcji rolniczej poprzez specjalizację (rolnictwo ekologiczne, hodowla) lub możliwość uzyskania dodatkowych dochodów ze źródeł pozarolniczych, jak agroturystyka, zagrody edukacyjne, przestrzeń wypoczynku i zabawy dla rodzin z dziećmi. Zakładany rozwój strefy wpisuje się we wszelkie polityki europejskie ukierunkowane na energię, bezpieczeństwo żywnościowe i starzenie się społeczeństw. Profil działań w ramach strefy skierowany jest do wszystkich grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z małymi dziećmi i osób starszych.*

www.richardsonadventurefarm.com-Images_ResponsiveSiteObservationTowerPumpkinsCornMaze.jpg

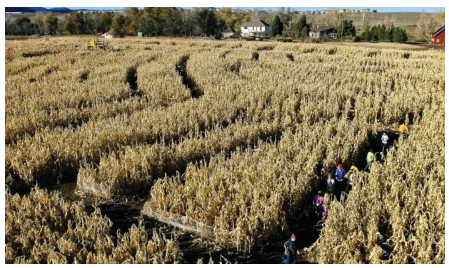

httpcdn.colorado.comsitesdefaultmasterfilesstylesmedia-player-largepublicFallSeason2_DBG_MI.jpgitok=2u5pYI0z

http://kgi.org/crcs-agriculture-education-program

STREFA III – Strefa natury i aktywności: *zrównoważony rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej i rekreacyjnej dla osób preferujących aktywne formy spędzania wolnego czasu, a także tych poszukujących spokojnej przestrzeni w bezpośrednim powiązaniu z naturą. Główny potencjał strefy wynika z lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie parków krajobrazowych. Peryferyjna względem pozostałych obszarów lokalizacja gmin sprawia, że rozwijają się one w sposób, który pozwala na zachowanie ich lokalnego charakteru i atmosfery otoczenia wsi. Umożliwia to włączenie tego obszaru w jedną ofertę turystyczno-rekreacyjno-wypoczynkową. Utrzymanie wspomnianej integralności krajobrazu wartości kulturowych, oraz atrakcyjności wsi decydować będzie o popularności i atrakcyjności tej oferty w przyszłości. Profil działań w ramach strefy skierowany jest do wszystkich grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań osób nastawionych na aktywne formy spędzania wolnego czasu.*

httpwww.google.plimgresimgurl=httpmtb-xc.plwp-contentuploads

http psinthewildwithwags.files.wordpress.com201001dismal.jpg

http://www.richter-spielgeraete.de/water-play.html

Przygotowanie i realizacja wszystkich projektów w ramach stref prowadzona powinna być z poszanowaniem tożsamości lokalnej, definiowanej nie tylko przez położenie geograficzne, rzeźbę terenu czy parki. Tworzy ją również dziedzictwo kulturowe, lokalny folklor i zwyczaje. Kierunek działań rozwojowych wszystkich stref tworzy szczególną przestrzeń do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, stawiając tym samym na budowanie konkurencyjności całego regionu.

Działania samorządu wynikające z ustawy o samorządzie gminnym, jego autonomia i swoboda decydowania stwarzają wiele obszarów prowadzenia takiej współpracy. Co istotne, współpraca taka nie powinna być celem samym w sobie, lecz sposobem radzenia sobie gmin w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Działania prorozwojowe i ich efekty, jak pokazuje doświadczenie wielu samorządów krajów Unii Europejskiej stają się bardziej wymierne, jeżeli realizowane są w szerszej skali aniżeli wyznaczonej granicą gminy. Pozwala to na podjęcie ważnych i atrakcyjnych przedsięwzięć oraz wypracowanie wielu środków działania zwiększających szansę ich powodzenia.

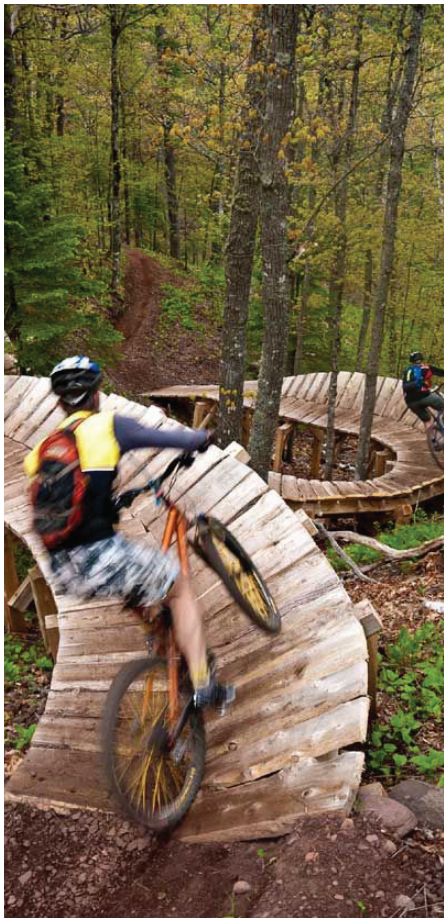

https://dinaclabaugh.wordpress.com/tag/bells-beer-copper-harbor-trails-festival/

http://www.landezine.com/index.php/2014/10/wet-meadow-and-source-of-the-river-norges-by-territoires

http://www.landezine.com/index.php/2010/05/general-maister-memorial-park/bruto-landscape-architecture-01/

http://www.turenscape.com/english/news/view.php?id=307

Fot. Arch. Referencje

Strefa pośrednia (połączenia, dostępność).
Wykorzystanie walorów lokalizacyjnych

Zważywszy na fakt, że wyodrębnione trzy strefy pod kątem funkcjonalno-przestrzennym mają przypisane w różnym zakresie funkcje turystyczne, ważne jest tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i związanej z nimi infrastruktury przyjaznej dla mieszkańców i odwiedzających. Ich charakter nawiązywać powinien do specyfiki obszarów ujętych w ramach poszczególnych stref. Proponowane w ramach strefy pośredniej działania ukierunkowane są na stworzenie atrakcyjnych wizualnie systemów połączeń (ścieżki pieszo-rowerowe, mostki, stojaki rowerowe, tablice informacyjne), prowadzących do wybranych miejsc. Mogą one stanowić bazę dla ciekawej aranżacji terenów zieleni, ciągów komunikacyjnych, miejsc integrujących społeczność lokalną. W ramach prostych rozwiązań projektowych możliwe jest by chronić je i zagospodarowywać oraz udostępniać mieszkańcom, przy założeniu, że przestrzeń ta zawsze powinna pozostać otwarta. Powiązanie tych elementów w jeden system powinno nastąpić w oparciu o pasy atrakcyjnie urządzonej zieleni i ścieżek. W niektórych miejscach tworząc dodatkowo przestrzeń dla działalności komercyjnej, usługowej czy kulturalnej. Projektowanie i realizacja tych działań dla wybranych terenów może łączyć rozwój przestrzeni publicznych wraz z rozwiązaniami na rzecz poprawy bezpieczeństwa powodziowego. Rozwiązania takie mogą dodatkowo równoważyć kontrasty w strukturze przestrzennej oraz służyć wyeksponowaniu wartościowych przyrodniczo obszarów.

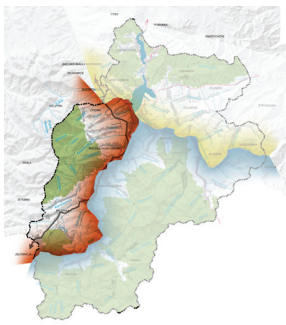

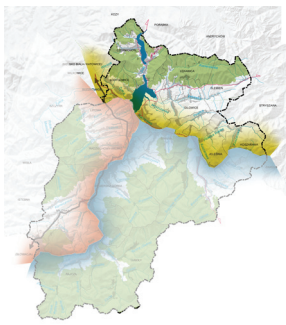

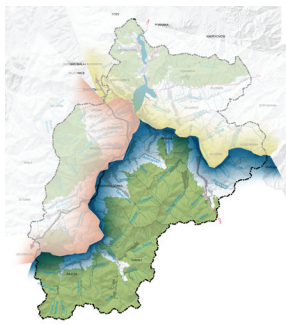

http://www.landezine.com/index.php/2011/11/moses-bridge-by-road-architects/overview/

Edukacja wodna

W ramach projektowania przestrzeni publicznych warto pomyśleć o najmłodszych. Zwłaszcza pod kątem kształtowania ich świadomości i wiedzy na temat wody, jej zachowania, możliwości i znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu.

http://www.richter-spielgeraete.de/water-play.html

http://www.richter-spielgeraete.de/water-play.html

http://archplayequipment.com/richter/tl_system/content/en/03_

http://www.richter-spielgeraete.de/water-play.html

rys. RDH AU
Fot. Arch. Referencje

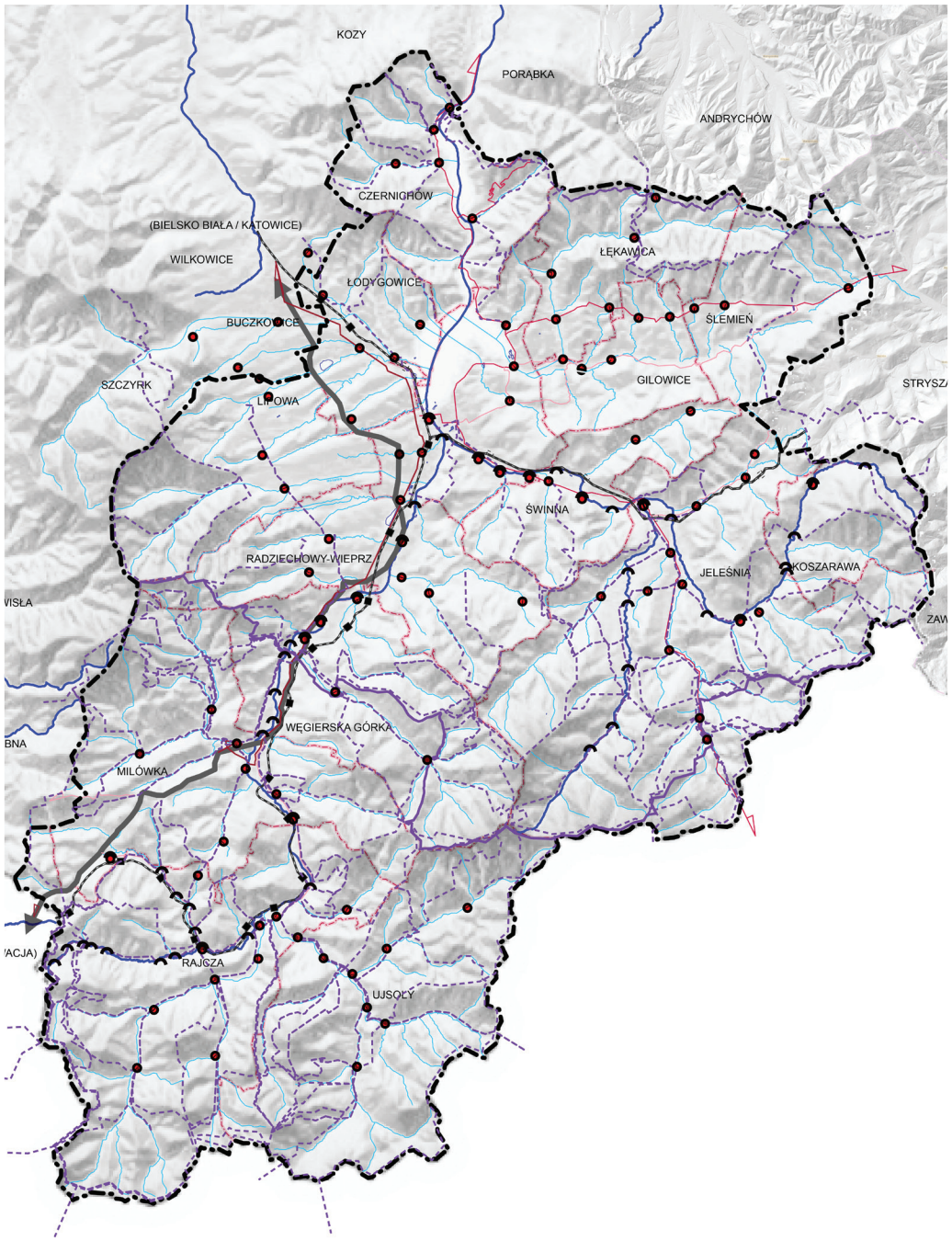

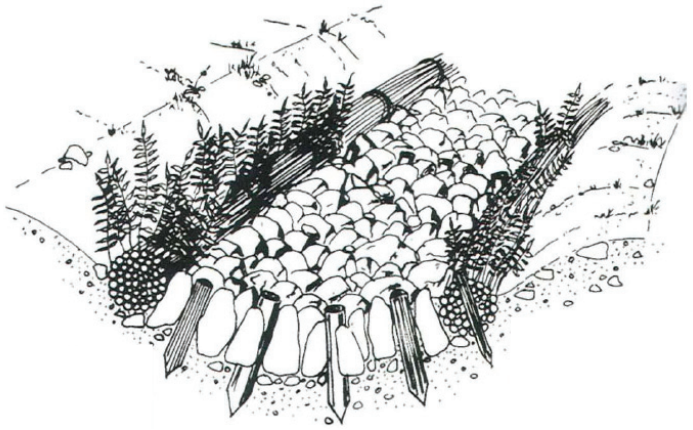

'Alpine river sedimentation', Ingeneurbiologie, 2007

'Alpine river sedimentation', Ingeneurbiologie, 2007

http://www.turenscape.com/english/news/view.php?id=307

https://www.flickr.com/photos/yellowbookltd/4574245758/in/photostream/

- MOSTY DROGOWE
- MOSTY PIESZE
- WODY POWIERZCHNIOWE
- DROGA EKSPRESOWA
- DROGA GŁÓWNA JEDNOJEZDNIOWA
- DROGA ZBIORCZA JEDNOJEZDNIOWA
- DROGA LOKALNA, DOJAZDOWA
- LINIA KOLEJOWA Z PRZYSTANKIEM
- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY

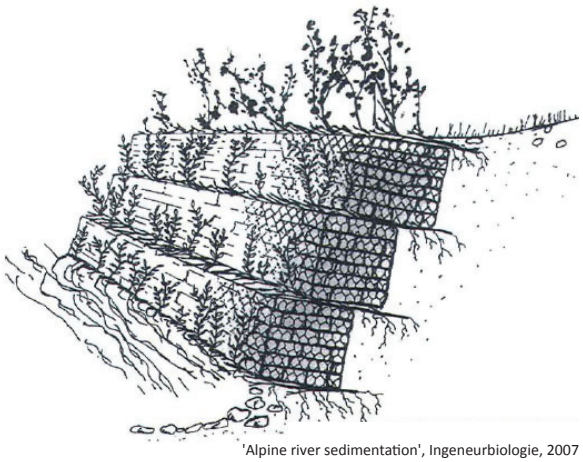

'Alpine river sedimentation', Ingeneurbiologie, 2007

rys. RDH AU

Grupy projektów

Działania w ramach strategii stref na obszarze gmin powiatu żywieckiego można realizować w ramach dwóch grup projektowych.

Pierwsza grupa pn. „Ochrona poprzez rozwój" to działania projektowe, których realizacja łączy wszystkie trzy strefy i angażuje gminy ponadlokalnie wokół wspólnych projektów.

Druga grupa pn. „Potencjał lokalny" to projekty przypisane poszczególnym strefom, realizujące ich szczególny profil rozwojowy.

Grupa projektów „Ochrona poprzez rozwój" obejmuje te inicjatywy, które integrują w skali regionu rozwój z działaniami na rzecz poprawy bezpieczeństwa powodziowego, kształtowania ładu przestrzennego, wzmocnienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu w ekosystemach górskich.

Do tej grupy projektów kwalifikują się działania w systemie wód powierzchniowych, ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji, ochrony i zagospodarowania Jeziora Żywieckiego, rzek Soły i Koszarawy oraz pozostałej sieci cieków. Uporządkowanie gospodarki wodnej, w szczególności małej retencji, spowolnienia spływu wód opadowych i roztopowych oraz poprawa jakości wody w zbiornikach Kaskady Soły jest jednym z priorytetów w tej grupie projektów. Polska jest krajem, w którym zasoby wodne są mniejsze niż w innych państwach europejskich, ponadto obserwowane w ciągu ostatnich lat anomalie klimatyczne powodują zmiany w rozłożeniu opadów w czasie. O ile sumaryczna roczna ilość opadów w naszym kraju nie zmienia się, to występują zwiększone wielokrotnie opady w krótszych okresach czasu. Powoduje to zwiększony, szybki spływ wód bliski stanom ekstremalnym powodujący zniszczenia i zwiększając zagrożenia suszą [1].

„Ochrona poprzez rozwój" koncentruje się w szczególności na projektach:

- zwiększających możliwości retencyjne obszarów górskich,
- chroniących stoki przed nadmiernym spływem powierzchniowym,
- przywracających równowagę pomiędzy funkcją odprowadzania wód wezbraniowych a funkcją ich retencjonowania w obszarach zalewowych,
- zapobiegających powstawaniu lub minimalizacji negatywnych skutków zjawisk naturalnych takich jak: niszczące działanie wód wezbraniowych, powodzie i podtopienia, susza; (poprawa stanu infrastruktury hydrotechnicznej, budowa urządzeń spowalniających spływ w ciekach, zbiorniki retencyjne, suche poldery zalewowe),
- ograniczających/ minimalizujących/ eliminujących zanieczyszczanie zbiornika tresna (jeziora żywieckiego) powodowanego spływem materiału organicznego i nieorganicznego,
- zwiększających pojemność retencyjną obszarów leśnych rolniczych i zurbanizowanych,
- wspierających zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych,
- kształtujących przestrzeń w powiązaniu z inwestycjami poprawiającymi bezpieczeństwo i jakość otoczenia,
- wspierających kształtowanie zrównoważonych struktur przestrzennych i ciągłość przestrzenną systemów przyrodniczych.

Regulując sytuację hydrologiczną i przeciwpowodziową projekty uwzględniać powinny dodatkowo tworzenie warunków dla rozwoju lokalnego, w tym przestrzeni rekreacji, sportu i wypoczynku. Pozwoli to na przygotowanie zrównoważonych i kompleksowych propozycji projektowych powiększających skalę i różnorodność funkcji oraz oferty lokalnej. Bardzo istotnym czynnikiem decydującym o dostępności i wykorzystaniu walorów otoczenia będzie system powiązań – połączeń, umożliwiający odwiedzającym kontakt z najciekawszymi obiektami przyrodniczymi i krajobrazem, a także dogodne przemieszczanie się siecią ścieżek rowerowych (rozwiązania sugerowane w ramach strefy pośredniej). Z grupą projektów „Ochrona poprzez rozwój" związane są również działania komplementarne w sferze projektów gospodarczych, społecznych i edukacyjnych.

Grupa projektów „Potencjał lokalny" koncentruje się na wieloaspektowym rozwoju wytypowanych trzech stref (zurbanizowanej, zrównoważonego rozwoju rolnictwa, natury i aktywności) oraz wprowadzaniu rozwiązań funkcjonalnych, których celem jest m.in.:

- stworzenie oferty podkreślającej charakter i potencjał każdej ze stref,
- tworzących otoczenie dla rozwoju lokalnego biznesu,
- wspierających rozwój społeczno-gospodarczy i tworzących nowe możliwości na rynku pracy,
- promujących region w ramach wspólnej strategii marketingowej.

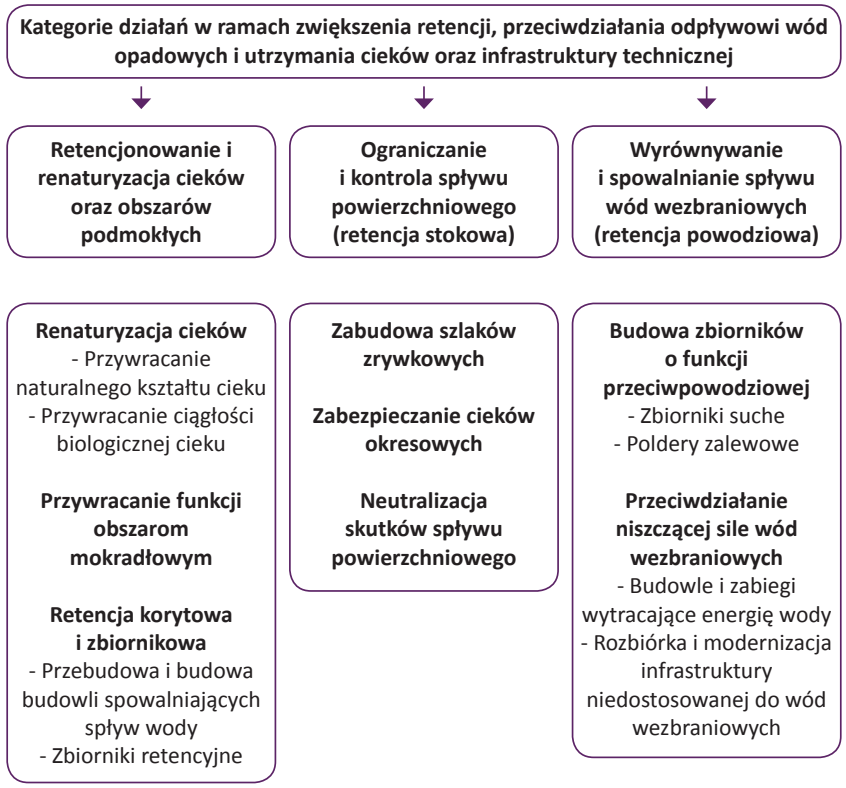

Źródo: Podręcznik wdrażania projektu – Wytyczne do realizacji małej retencji w górach. Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie. Warszawa, październik 2010

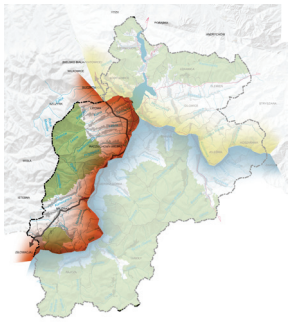

K Kreatywna Żywiecczyzna

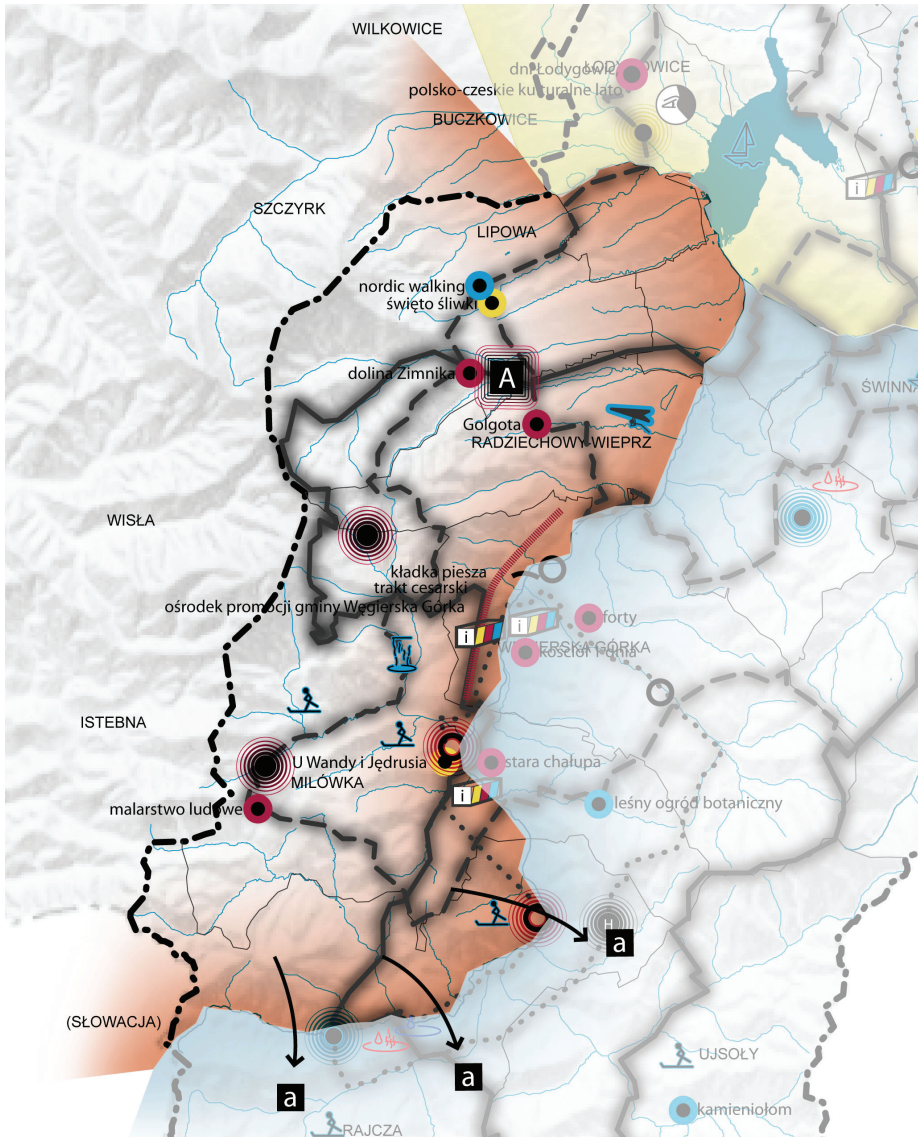

http://www.startt.it/fr/progetti/w_022_yap_max

http://www.arcspace.com/features/tadao-ando/langen-foundation/

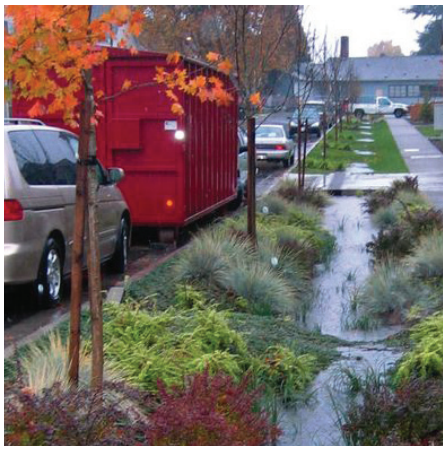

http://www.monash.edu.au/fawb/projects/project3.html

http://www.landezine.com/index.php/2011/11/moses-bridge-by-road-architects/jogger/

- skrzyżowanie dróg i rzek / *crossing of roads and rivers*
- istniejące atrakcje / *existing attractions*
- istniejące atrakcje tematyczne / *existing thematic attractions*
- planowane 'punkty informacyjne' / *planned 'information points'*
- planowane atrakcje tematyczne (kreatywne miejsca dla dzieci) / *planned thematic attractions (creative places for kids)*
- A ustanowienie "Atelier" dla lokalnej twórczości artystycznej / *establishment of 'Atelier' for local artistic activity*
- produkcja wyrobów regionalnych / *regional products*
- a miejsca kreatywne w plenerze / *creative locations in the outdoors*
- szlak dla dzieci i młodzieży / *trail for kids and youth*
- szlak dla seniorów / *trail for seniors*
- szlak dla dorosłych / *trail for adults*

rys. RDH AU

Kierunek działań projektowych:

Strefa zurbanizowana:

- aktywizacja miejsc położonych w przebiegu szlaków komunikacyjnych i turystycznych,
- zintegrowany system informacyjny i oznakowania szlaków turystycznych,
- promocja lokalnej twórczości rzemieślniczej i artystycznej,
- rozwój edukacji ukierunkowanej na potrzeby przyszłego i nowoczesnego rozwoju regionu,
- przestrzeń aktywności artystycznej dla młodych i ambitnych twórców,
- wzmocnienie i rozwój zaplecza usług publicznych, społecznych, kulturalnych
- tworzenie otoczenie biznesowego, kształcenie kadr, rozwój MSP

miejsca kreatywne dla dzieci

http://www.saalbach.com/en/summer/lift-company.html

skrzyżowanie dróg i rzek

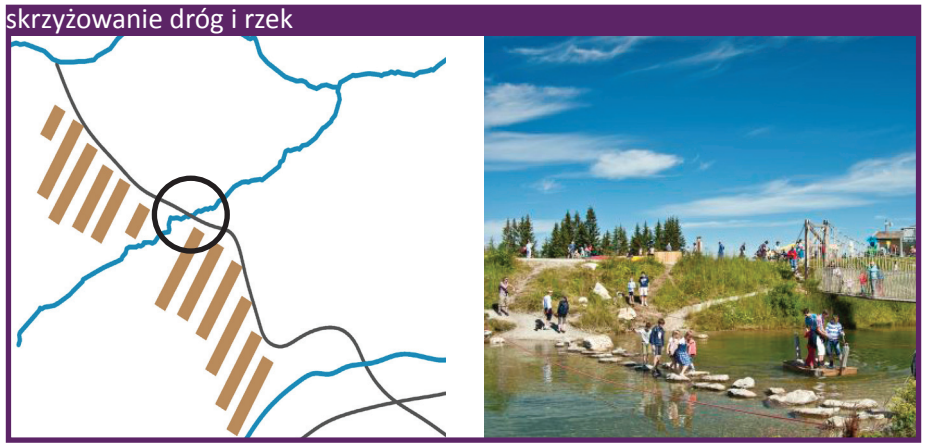

http://www.saalbach.com/en/summer/lift-company.html

produkcja wyrobów regionalnych

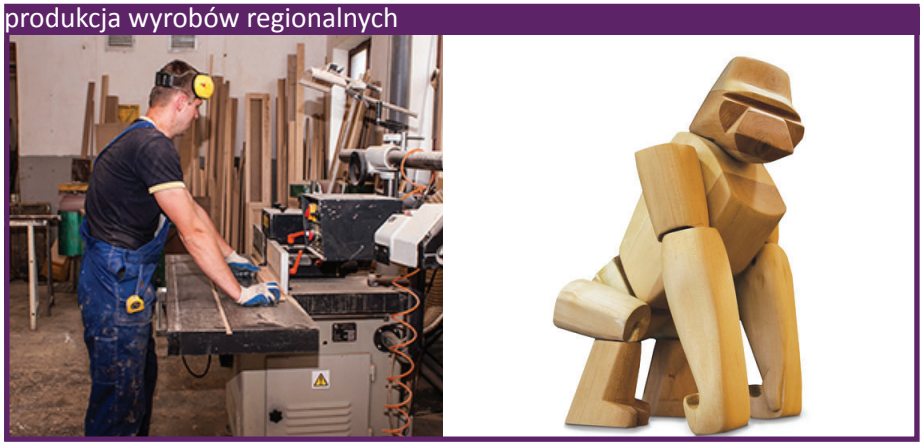

http://www.stolarznowicki.pl/ http://www.domosfera.pl/wnetrza/51,93227,8111661.html?i=3

informacja, wspólny symbol

miejsca kreatywne w plenerze i promocja sztuki

http://www.tyrol.tl/en/leisure-activities/ fot. Arch. Referencje

„Atelier" baza oraz design

fot. Arch. Referencje http://glucogenindonesia.net/images/Rze%C5%BAbienie%20w%20drewnie

edukacja i wykorzystanie własnej przedsiębiorczości dla rozwoju regionu

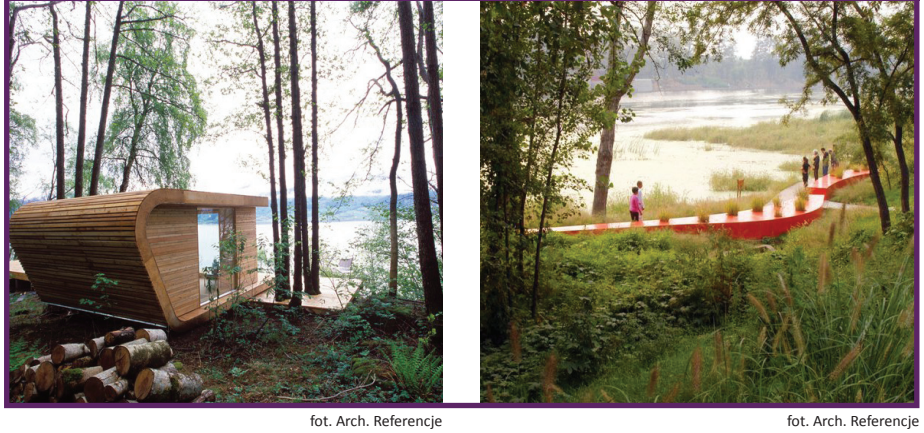

fot. Arch. Referencje fot. Arch. Referencje

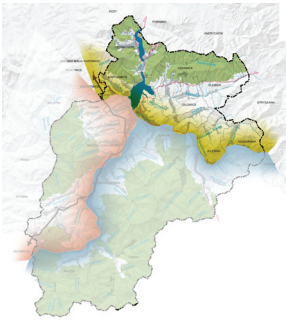

E Eko Żywiecczyzna

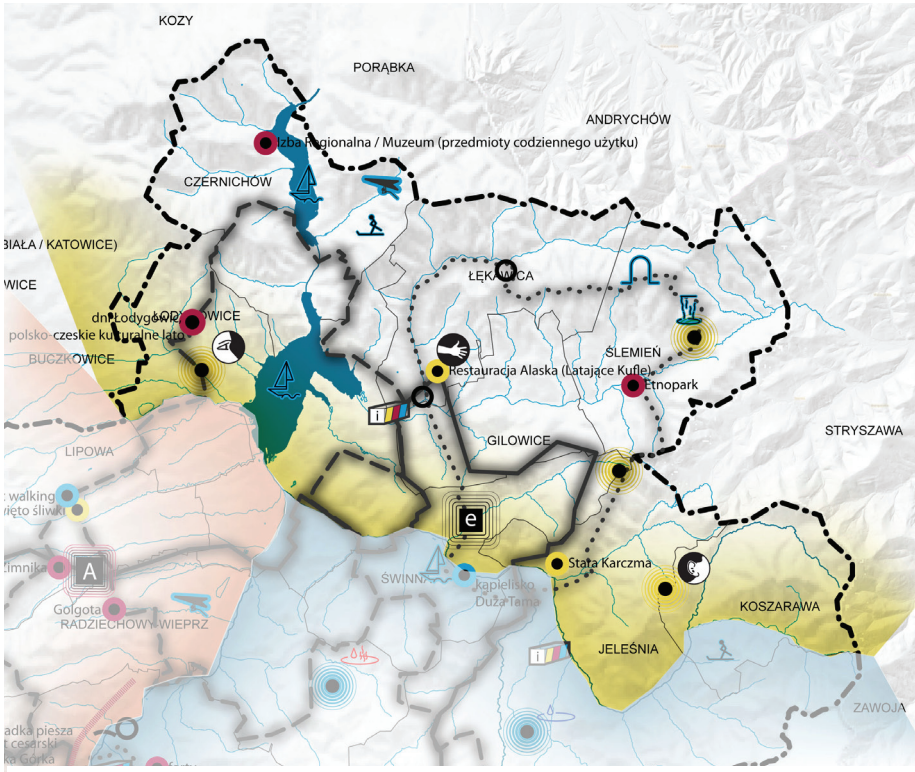

planowane inwestycje w gospodarce wodnej / *planned investments in water management*

skrzyżowanie dróg i rzek / *crossing of roads and rivers*

istniejące atrakcje / *existing attractions*

istniejące atrakcje tematyczne / *existing thematic attractions*

planowane 'punkty informacyjne' / *planned 'information points'*

planowane atrakcje tematyczne / *planned thematic attractions*

ustanowienie placówki edukacyjnej / *establishment of education facility*

szlak dla dzieci i młodzieży / *trail for kids and youth*

szlak dla seniorów / *trail for seniors*

szlak dla dorosłych / *trail for adults*

http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/

http://www.sidedoor.org.nz/christmas-labyrinth-2008.php

http://www.saalbach.com/en/summer/lift-company.html

http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/ellmis-magic-world/

rys. RDH AU

Strefa zrównoważonego rozwoju rolnictwa:

- projekty wpisujące się w ekosystem, podkreślające rolniczy charakter strefy,
- projekty zgodne z zasadami ekorozwoju,
- projekty oparte o zrównoważoną gospodarkę rolną,
- projekty równoważące system osadnictwa (zachowanie ciągłości przestrzennej systemów przyrodniczych terenów otwartych, minimalizowanie skutków urbanizacji),
- projekty ukierunkowane na specjalizację (rolnictwo ekologiczne, hodowla),
- projekty tworzące przestrzeń dla korzystania ze źródeł działalności pozarolniczej (agroturystyka, zagrody edukacyjne, przestrzeń wypoczynku i zabawy dla rodzin z dziećmi),
- wzmocnienie i rozwój lokalnej aktywności gospodarczej,
- projekty wykorzystujące potencjał odnawialnych źródeł energii,
- turystyka wiejska.

skrzyżowanie dróg i rzek

http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/ellmis-magic-world/

eko farma

http://www.ekofarmasvinna.cz/en/about-us/?nggpage=3 http://gotujmyzdrowo.pl/slow-food-festival-na-jazdowie/

praktyki

https://www.google.pl/search?q=warsztaty+kulinarne&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0CAcQ_

informacja, wspólny symbol

edukacja

http://www.sp6-piersciec.pl/index.php?arch=true

ścieżki i szlaki turystyczne

fot. Arch. Referencje

.....

FOOD TECHNOLOGY
BIO | FOOD | TECH

http://www.biofoodtech.ca/

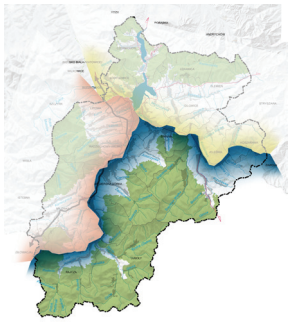

A Aktywna Żywiecczyzna

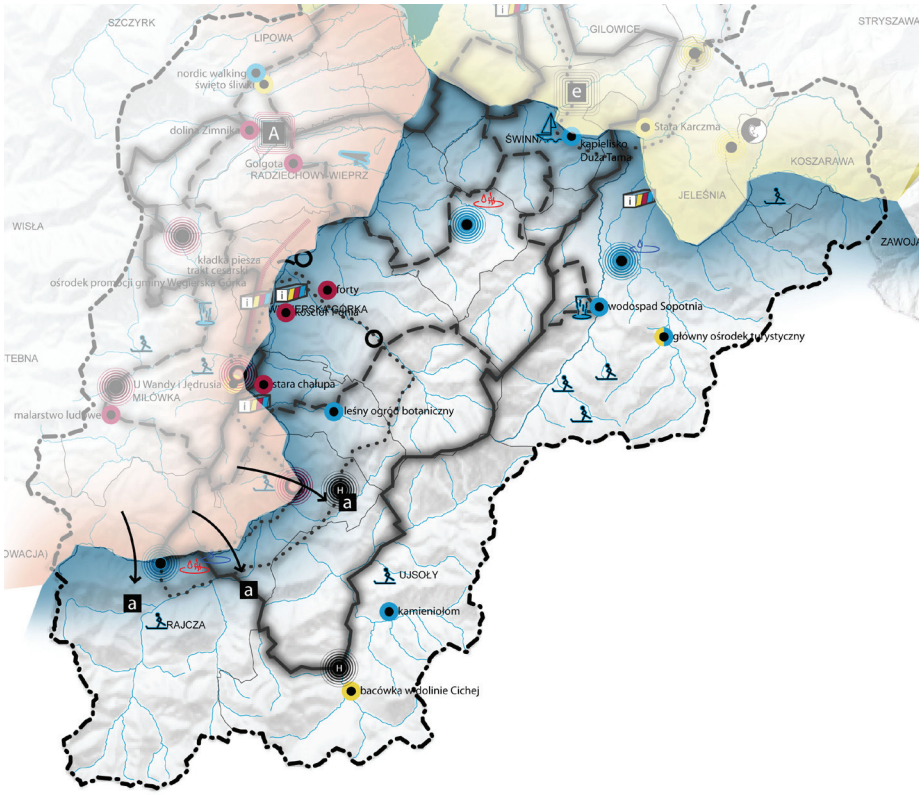

Fot. Arch. Referencje

http://archplayequipment.com/richter/tl_system/content/en/03_References_and_Examples/Photos/Water_Play/

http://www.tyrol.tl/en/leisure-activities/theme-parks-and-educational-trails/adventure-world-serfaus-murmliwasser/

http://www.landezine.com/index.php/2011/11/moses-bridge-by-road-architects/jogger/

http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/ellmis-magic-world/

- planowane inwestycje w gospodarce wodnej / *planned investments in water management*
- skrzyżowanie dróg i rzek / *crossing of roads and rivers*
- istniejące atrakcje / *existing attractions*
- istniejące atrakcje tematyczne / *existing thematic attractions*
- planowane 'punkty informacyjne' / *planned 'information points'*
- planowane atrakcje tematyczne (odnawialne źródła energii) / *planned thematic attractions (renewable energy resources)*
- źródło wód solankowych / *source of saline (brine) water*
- źródło wód termalnych / *source of thermal water*
- budowa bazy hotelowej / *creation of hotel infrastructure*
- szlak dla dzieci i młodzieży / *trail for kids and youth*
- szlak dla seniorów / *trail for seniors*
- szlak dla dorosłych / *trail for adults*

rys. RDH AU

Strefa natury i aktywności:

- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wypoczynkowej (respektowanie wartości kulturowej krajobrazu),
- przestrzeń ruchowej aktywności rekreacyjnej,
- przestrzeń rekreacji twórczej i kulturalno-rozrywkowej (wraz z zapleczem i podstawową infrastrukturą),
- przestrzeń edukacji kulturowej i kształtowania świadomości ekologicznej (wraz z zapleczem i podstawową infrastrukturą),
- ekoturystyka, turystyka krajobrazowa,
- turystyka alternatywna,
- turystyka aktywna, przygodowa,
- spójny system informacyjny i oznakowania.

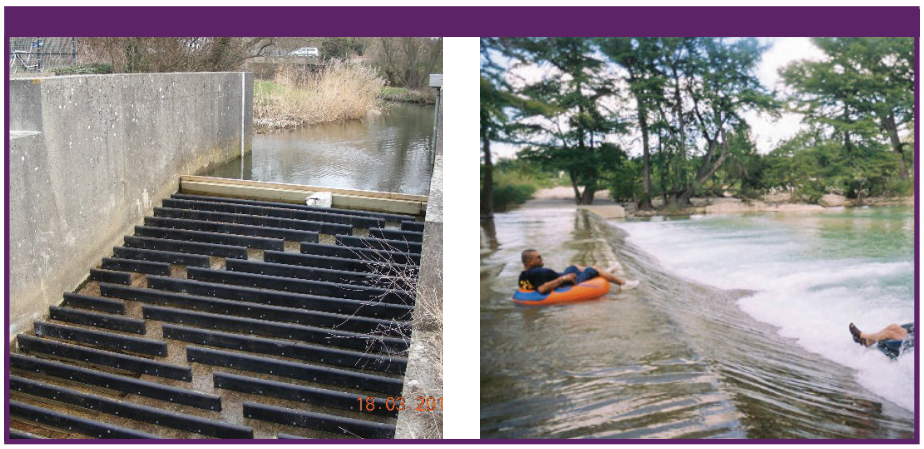

http://www.friendsofrivers.co.uk/barriers2.htm

fot. Arch Referencje

skrzyżowanie dróg i rzek

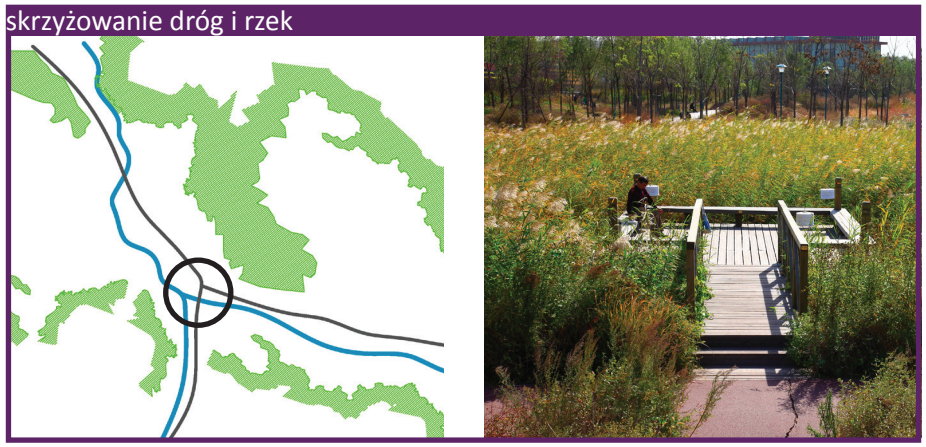

http://www.descroll.com/architecture/slow-down-liupanshui-minghu-wetland-park-by-turenscape

wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

http://www.landezine.com/index.php/2010/10/ornesvingen/ornesvingen-2/

https://fit.upjet.compublicpictures_23_06Ozdorovitelnye%20turySivas,%20Kangal3.png

informacja, wspólny symbol

ścieżki i szlaki turystyczne

fot. Arch Referencje

oferta dostosowana do odbiorcy

http://sportowyzywiec.pl/nie-siedz-w-domu-pojedz-na-rajd-chlopski/

fot. Arch. Referencje

baza hotelowa

http://www.owes.bcp.org.pl/galeria/geopark-glinka-sps-beskidnicy

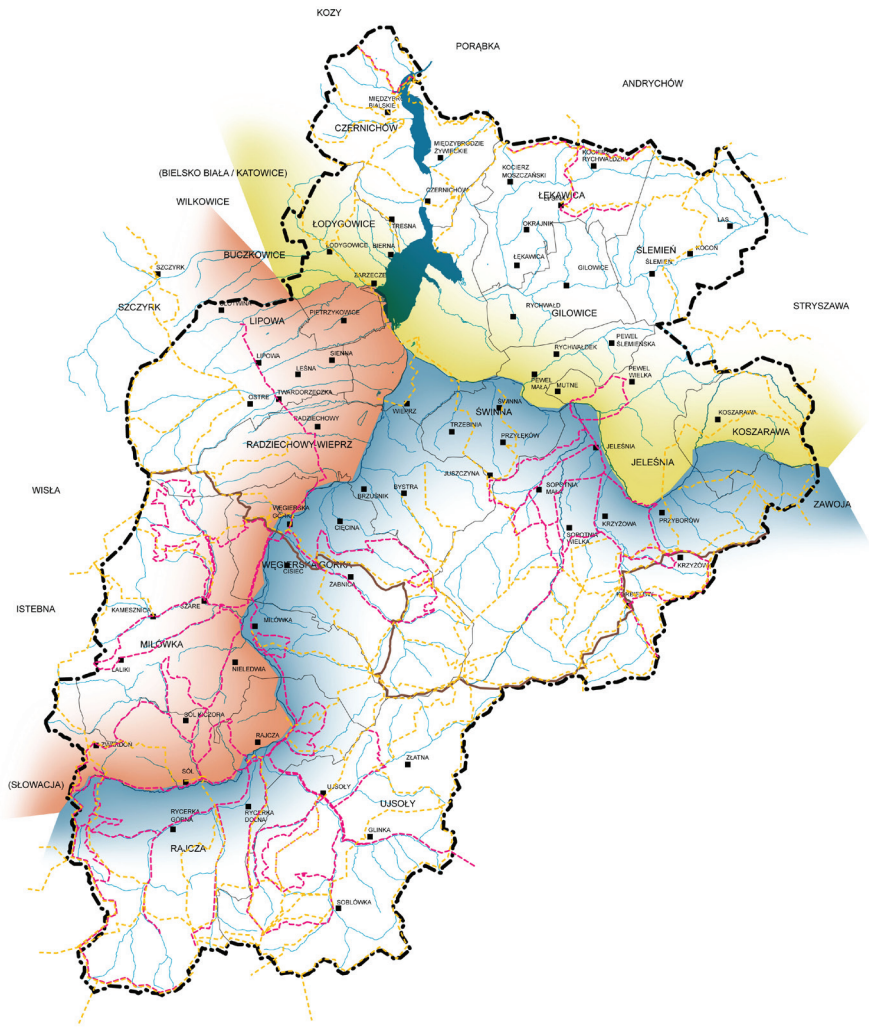

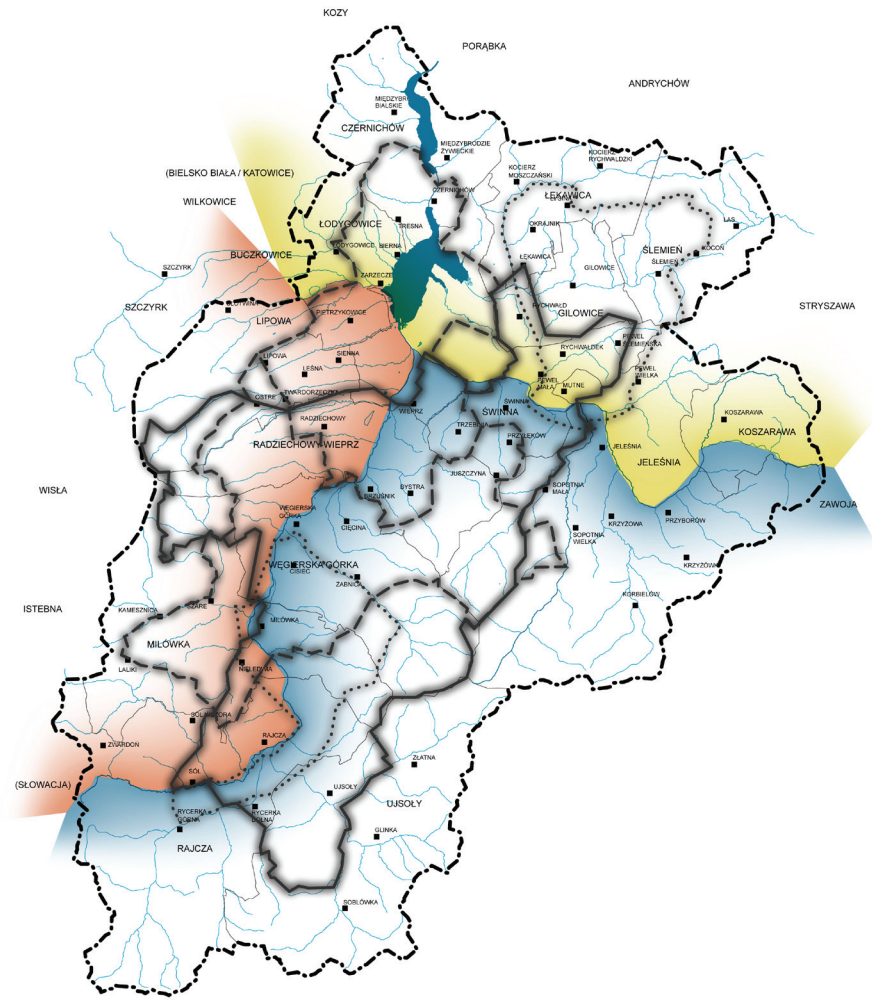

szlak dla dzieci i młodzieży / *trail for kids and youth*
szlak dla seniorów / *trail for seniors*
szlak dla dorosłych / *trail for adults*

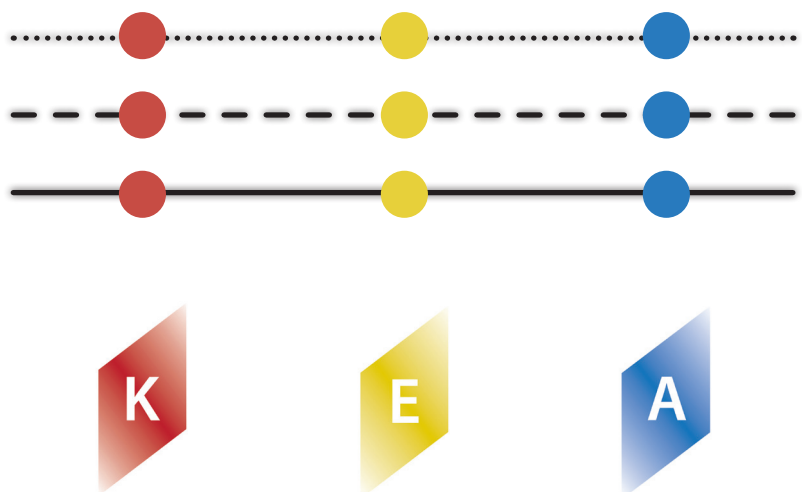

Istniejące oznakowania turystyczne

Proponowane szlaki dostosowane do odbiorcy

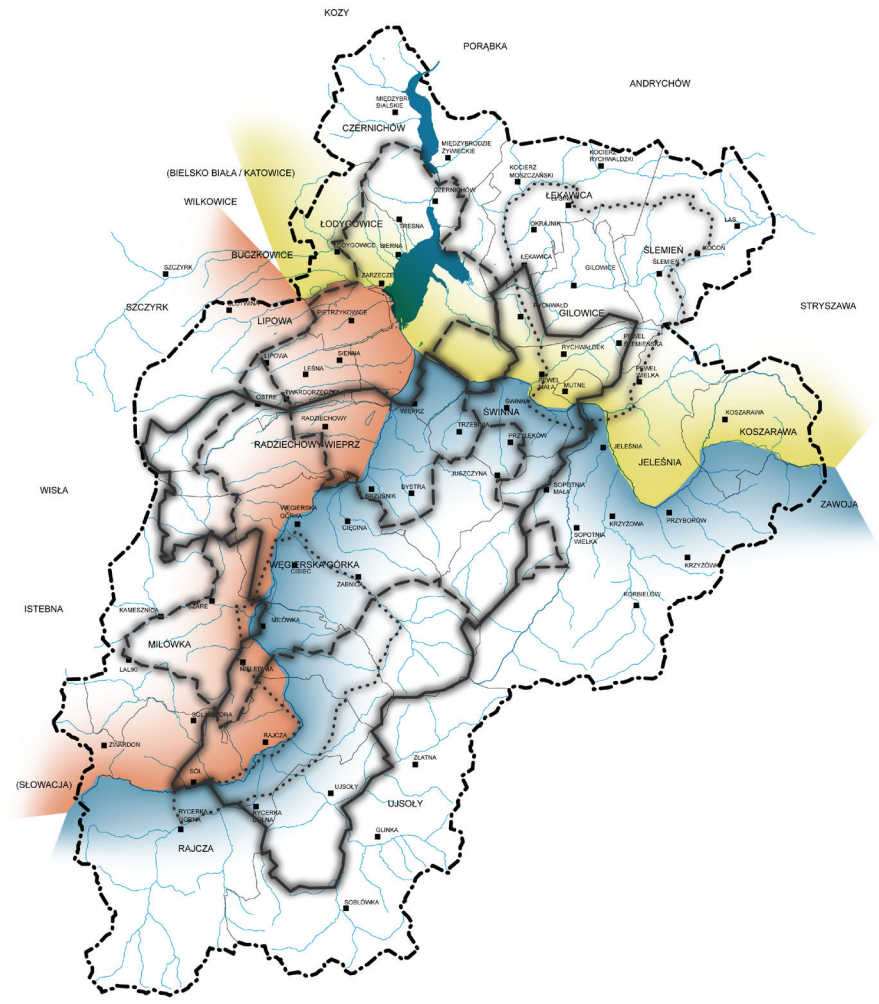

zobacz / *see*

smakuj / *taste*

dowiedz się / *learn*

zagraj / *play*

odkryj / *explore*

odpocznij / *rest*

wydarzenie / *event*

szlak dla dzieci i młodzieży / *trail for kids and youth*

szlak dla seniorów / *trail for seniors*

szlak dla dorosłych / *trail for adults*

K **Kreatywna Żywiecczyzna**

E **Eko Żywiecczyzna**

A **Aktywna Żywiecczyzna**

Projponowane oznakowania turystyczne i szlaki

rys. RDH AU

fot. Arch. Referencje

1

WODA W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Wielofunkcyjność aranżacji wodnych i przywodnych (funkcje rekreacyjne, izolacyjne, dekoracyjne, biocenotyczne, edukacyjne). Uwzględnienie retencjonowania wody deszczowej jako systemu wspomagającego utrzymanie zieleni miejskiej, poprawiającego warunki wegetacyjne roślin, bilans wodny i lokalny mikroklimat.

fot. Arch. Referencje

2

DODATKOWA ZIELEŃ W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zwiększenie bioróżnorodności i odporności ekosystemów miejskich (czystość i wilgotność powietrza, temperatura, wytłumienie hałasu, zacienienia itp.). Pasy roślinności tworzące i formujące przestrzeń oraz regulujące dostępność.

http://www.google.pl/imgresimgurl=http://cdn28.podroze.smcloud.net/photo/st136942/beskid-niski_573682.

3

AKTYWIZACJA OBSZARÓW W SĄSIEDZTWIE SKRZYŻOWAŃ SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH Z CIEKAMI

Podkreślenie walorów lokalnych i potencjału turystycznego regionu, ujednolicenie oznakowania informacyjnego w terenie, uzupełnienie sieci istniejących placówek/ atrakcji o podstawową infrastrukturę turystyczną.

fot. Arch. Referencje

4

STWORZENIE ATELIER DLA ARTYSTÓW, PRODUKCJA WYROBÓW REGIONALNYCH

Lokalizacja centralnego w skali regionu ośrodka służącego artystom oraz placówkom oświatowym i przedsiębiorcom do tworzenia wyrobów w oparciu o tradycyjne metody, promocja rzemiosła i organizacja wystaw oraz imprez promocyjnych, propagowanie rzemiosła wśród najmłodszych, organizacja warsztatów.

http://www.wegierska-gorka.opg.pl/plener-rzezbiarski-aleja-zbojnikow-w-gminie-wegierska-gorka,1,21,akt.html

5

PROMOCJA HISTORII I KULTURY POPRZEZ USTANOWIENIE STREF DLA KREATYWNEJ AKTYWNOŚCI DZIECI I DOROSŁYCH

Selekcja kilku miejsc o wysokim potencjale historycznym lub kulturalnym, rozwinięcie oferty turystycznej w powiązaniu z realizacją kreatywnych przestrzeni do zabaw, organizacja okresowych/ weekendowych eventów, spotkań edukacyjnych, nauka poprzez zabawę, etc.

http://www.google.pl/imgres?imgurl=http://www.chatki.com.

6

STWORZENIE PLENEROWYCH I SATELITARNYCH SCHRONISK DLA ARTYSTÓW

Lokalizacja w sąsiednich gminach/ strefach schronisk przeznaczonych dla artystów. Obiekty stworzone w ramach działań „Atelier" funkcjonują jako darmowe zaplecze dla twórców, którzy w ramach współpracy pozostawiają część prac na poczet promocji regionu.

http://www.monash.edu.au/fawb/projects/project3.html

7

ROŚLINNE ROWY ODWADNIAJĄCE I MOKRADŁA

Działania na rzecz poprawy użyteczności - wielofunkcyjności przestrzeni zabudowanej, uwzględniającej ochronę ekosystemów. Projektowanie rozwiązań o zwiększonej zdolności do zatrzymywania wilgoci, poprawiających jakość infiltrowanej wody do gruntu prezentujących wysokie walory estetyczne.

fot. Arch. Referencje

8

PRZEPUSZCZALNE NAWIERZCHNIE

Projektowanie przestrzeni z możliwie dużym udziałem powierzchni przepuszczalnych. Uwzględnianie w doborze materiałów i rozwiązań technologicznych przyszłego przeznaczenia (np. drogi dla ruchu pieszego, pieszo-jezdnego, jezdnego), rodzaju gleby, ukształtowania terenu, estetyki. Stosowanie powierzchni przepuszczalnych jest jedną z najprostszych metod zwiększania retencji wody w przestrzeni miejskiej.

http://www.tyrol.tl/en/highlights/thermal-baths-water-worlds/lake-filzalmsee/

1

AKTYWIZACJA OBSZARÓW W SĄSIEDZTWIE SKRZYŻOWAŃ SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH Z CIEKAMI

Podkreślenie walorów lokalnych i potencjału turystycznego regionu, ujednolicenie oznakowania informacyjnego w terenie, uzupełnienie sieci istniejących placówek/ atrakcji o podstawową infrastrukturę turystyczną.

fot. Arch. Referencje

2

ŚCIEŻKI ROWEROWE I CIĄGI PIESZE

Tworzenie ścieżek rowerowych jako ekologicznej alternatywy dla samochodów. Powiązanie ich z przestrzeniami zieleni publicznej, wprowadzenie elementów ścieżek edukacyjnych. Propozycje innowacyjnych rozwiązań w zakresie oświetlenia/ podświetlenia, retencji, infiltracji, podczyszczania spływów opadowych itp.

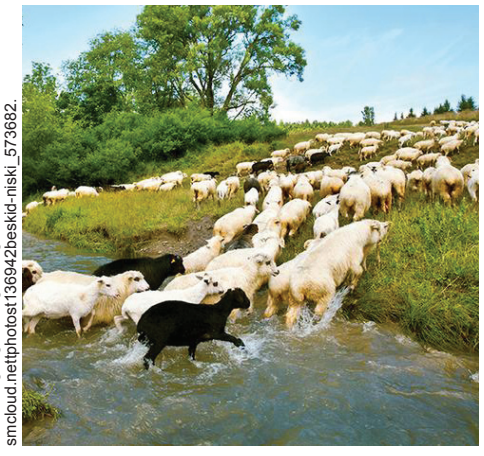

httpwww.google.plimgresimgurl=httpcdn28.podroze.smcloud.nettphotost136942beskid-niski_573682.

3

HODOWLA I UPRAWA EKOLOGICZNA

Rolnictwo ekologiczne jako radykalnie ograniczające stosowanie środków wytworzonych lub przetworzonych przemysłowo staje się coraz bardziej popularnym źródłem zaopatrywania w zdrową żywność zwłaszcza, w otoczeniu aglomeracji miejskich. Także zważywszy na cele rolnictwa ekologicznego ich rozwój stanowić może wartościowy wkład w równowagę środowiskową obszaru: zachowanie wysokiego poziomu próchnicy warunkującej żyzność gleby, utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku dzięki pielęgnowaniu bio-różnorodności, samowystarczalność paszowo-nawozowa.

fot. Arch. Referencje

4

PASY FILTRACYJNE

Obszary o łagodnym spadku, pokryte roślinnością, służące do odprowadzania spływów z terenów uszczelnionych i oczyszczania wody z zawiesin i innych zanieczyszczeń. Mogą spełniać również rolę „filtra” pomiędzy polami uprawnymi a brzegami cieków wodnych, co znacząco ogranicza ilość przedostających się do wody zanieczyszczeń.

fot. archiwum RDH AU

5

RENATURALIZACJA RZEK I STRUMIENI

Pozwala na odbudowę ekologicznego potencjału poprzez usuwanie betonowych opasek brzegowych, umożliwienie meandrowania cieków, odtwarzanie starorzeczy. Renaturyzacja jest na ogół procesem długotrwałym, w skład którego wchodzą różnego rodzaju przedsięwzięcia techniczne oraz samoistne przekształcenia wód i związanych z nimi terenów, tzn. realizowane przez samą naturę. Pełne przywrócenie naturalności jest w praktyce niemożliwe.

http://old.europa-hotel.pl/?warsztaty-kulinarne,238

6

WARSZTATY EDUKACYJNE I KULINARNE

Warsztaty i spotkania są formą aktywności rekreacyjnej dla osób poszukujących ciekawych form spędzania wolnego czasu, chcących doskonalić swoje umiejętności, rozwijać zainteresowania i pasje. Mogą one być związane z działalnością artystyczną, lokalnymi tradycjami, ogrodnictwem czy kulinariami.

http://kgi.org/crcs-agriculture-education-program

7

USTANOWIENIE PLACÓWKI EDUKACYJNEJ O PROFILU ROLNICZO-GASTRONOMICZNYM

Nawiązanie współpracy z gospodarstwami,

http://www.nowoczesnauprawa.pl/index.php?content=2346

8

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W OPARCIU O NOWE TECHNOLOGIE UPRAWY I HODOWLI

http://www.landezine.com/index.php/2010/10/ornesvingen/ornesvingen-2/

1

AKTYWIZACJA OBSZARÓW W SĄSIEDZTWIE SKRZYŻOWAŃ SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH Z CIEKAMI

Podkreślenie walorów lokalnych i potencjału turystycznego regionu, ujednolicenie oznakowania informacyjnego w terenie, uzupełnienie sieci istniejących placówek/ atrakcji o podstawową infrastrukturę turystyczną.

https://www.google.pl/search?q=CLIMBING&client=firefox-a&hs=xpT&rls=org.mozilla:pl:official&channel=sb&source=In

2

ROZWIJANIE OFERTY SPORTOWO-REKERACYJNEJ DOSTOSOWANEJ DO ODBIORCY; PROMOWANIE ISTNIEJĄCYCH OŚRODKÓW I ATRAKCJI

Określenie charakterystycznych dla regionu atrakcji, dostosowanie oferty wybranych lokalizacji do poszczególnych grup odbiorców.

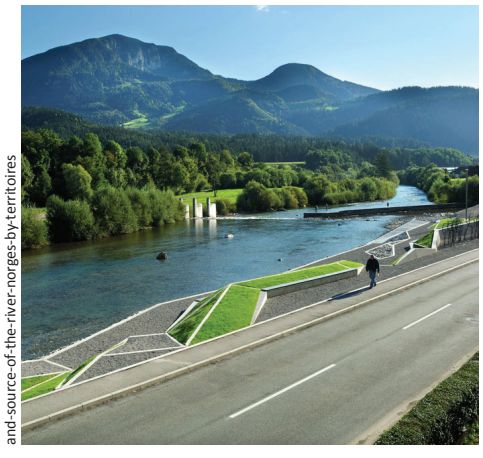

http://www.landezine.com/index.php/2014/10/wet-meadow-and-source-of-the-river-norges-by-territoires

3

WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INWESTYCJI HYDROLOGICZNYCH DO WZMACNIANIA I BUDOWANIA ATRAKCYJNOŚCI REGIONU

Weryfikacja potrzeb w zakresie lokalizacji inwestycji hydrotechnicznych, realizacja niezbędnych działań w obszarach potencjalnie atrakcyjnych z punktu widzenia turystycznego, kompleksowe powiązanie podstawowego przeznaczenia inwestycji hydrologicznych (ochronne, przeciwpowodziowe, retencyjne, etc.) z działaniami przestrzennymi służącymi aktywizacji społecznej i ekonomicznej.

https://fit.upjet.com/publicpictures_23_06Ozdorovitelnye%20turySi-vas,%20Kangal3.png

4

WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (WODY TERMALNE I SOLANKOWE)

Wzmocnienie atrakcyjności turystycznej poprzez wykorzystanie potencjału wód termalnych i solankowych, uwzględnienie powyższych w planach realizacji ośrodków wypoczynkowych czy hoteli.

http://www.rynekinstalacyjny.pl/artykul/id539,urzadzenia-do-infiltracji-wod-opadowych

5

URZĄDZENIA INFILTRACYJNE

Zbadanie możliwości wykorzystania urządzeń infiltracyjnych w miejscach trudnych do wygospodarowania odpowiedniej powierzchni terenu (drenaże, studnie chłonne, skrzynki rozsączające), jako skutecznej metody ochrony przed podtopieniami.

fot. Arch. Referencje

6

SYSTEMY ODWODNIEŃ

Systemy odwadniające projektowane dla obszarów miast i terenów wiejskich – powierzchniowe (muldy, rynny uliczne, przepusty, zbiorniki retencyjne, zbiorniki odparowujące itd.) i liniowe (korytka skrzynkowe, ruszty itd.).

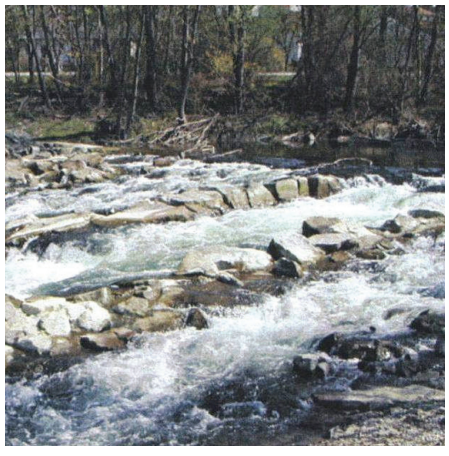

'Alpine water sedimentation'

7

BUDOWANIE PROGÓW I URZĄDZEŃ PIĘTRZĄCYCH

Realizacja inwestycji w korytach cieków z uwzględnieniem współczesnych rozwiązań technicznych, uwarunkowań środowiskowych i wymagań ekologicznych.

'Alpine water sedimentation'

8

ZATRZYMYWANIE ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH W OBSZARACH LEŚNYCH

Obieg wody w środowisku leśnym podlega tym samym prawom ogólnym jak w całych zlewniach. Takie zjawiska, jak opad, parowanie, kondensacja pary wodnej, spływ powierzchniowy i odpływ wgłębny, kształtują się w lesie inaczej niż na terenach bezleśnych. Z uwagi na górski charakter terenu, konieczna jest lokalizacja urządzeń zatrzymujących oraz spowalniających spływ zanieczyszczeń, m.in.: kaszyc, wodospustów, brodów kamiennych, bystrzy itp.

IV.

Wnioski i spostrzeżenia ogólne do projektów

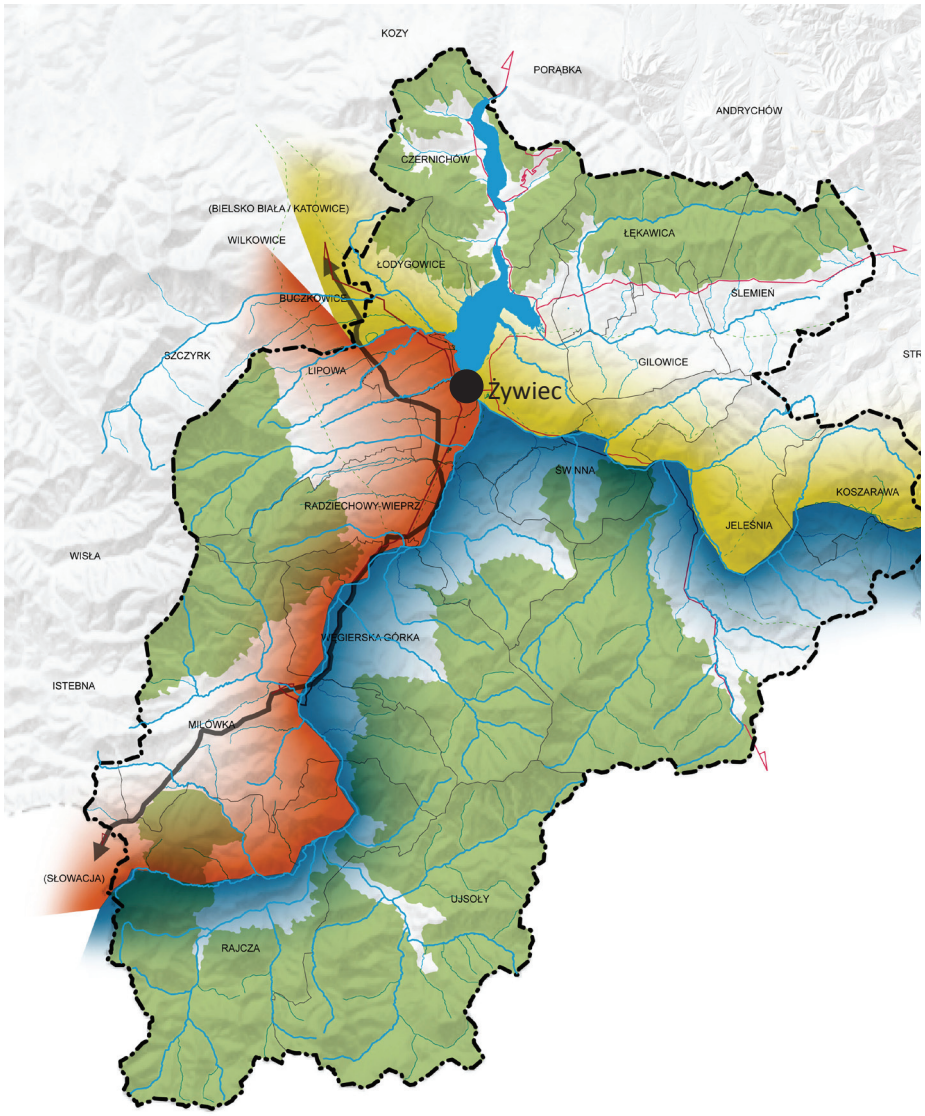

Wszystkie działania podejmowane w ramach stref na obszarze gmin powiatu żywieckiego można zdefiniować w sposób następujący: UKSZTAŁTOWANI PRZEZ NATURĘ, POŁĄCZENI WODĄ. Sformułowanie to w prosty i bezpośredni sposób oddaje tożsamość całego obszaru i fundament dla wszelkich działań projektowych.

Spośród dodatkowych wniosków i spostrzeżeń podsumowujących koncepcję, dotyczących przyszłych projektów, uwagę zwracają następujące:

1. Związek Międzygminny do spraw Ekologii w Żywcu jako inicjator opracowania koncepcji, posiada bardzo dobre doświadczenie w budowaniu współpracy międzygminnej w ramach liniowych projektów infrastrukturalnych. Może ono stanowić bazę do wzmocnienia i poszerzenia współpracy o działania w ramach projektów rewitalizacyjnych. Także do przemyślenia i wypracowania form organizacyjnych zapewniających stabilną i sprawną realizację złożonych projektów społeczno-gospodarczych i inwestycyjnych w przyszłości.
2. Zainicjowana współpraca międzygminna powinna stanowić podstawę do wypracowania i realizacji projektów wspierających w szczególności jakość zagospodarowania przestrzennego, rozwiązujących problemy społeczne i rynku pracy oraz stymulujących lokalną przedsiębiorczość.
3. Ziemia żywiecka musi wypracować ofertę nowoczesnych usług, wspartych nowoczesną i ukierunkowaną na potrzeby regionu edukacją (propozycja utworzenia Żywieckiej Akademii Gościnności), tworząc tym samym przestrzeń do zatrzymania i powrotu młodych, dobrze wykształconych ludzi.
4. Problem wody łączący gminy w poszukiwaniu rozwiązań ponad granicami administracyjnymi powinien stanowić kluczowy element projektów, ukierunkowanych na rozwój lokalny (gospodarka, turystyka, rekreacja itd.). Ochrona kosztuje. Dotyczy to zarówno utrzymania istniejącej jak i budowania nowej infrastruktury. Nie ma kraju na świecie, który byłoby stać na ponoszenie całościowych kosztów ochrony przeciwpowodziowej wyłącznie z budżetu publicznego lub innych źródeł od niego zależnych. „Ochrona poprzez rozwój" tworzy podstawy do realizacji projektów, gdzie koszt budowy i utrzymania infrastruktury może być elementem dobrego biznesplanu dla projektu inwestycyjnego, z którego dochód w części przeznaczany jest na infrastrukturę przeciwpowodziową.
5. Żywiec powinien w bardziej zdecydowany sposób wykorzystać swoją rozpoznawalność. Nie tylko jako marka w przemyśle browarniczym, ale obszar którego ikoną jest wysoki standard usług oraz zróżnicowanej, wielopokoleniowej oferty wypoczynkowej, rekreacyjnej, turystycznej, zdrowotnej. Oferty, której wyróżnikiem jest szacunek dla lokalnej tradycji, krajobrazu, środowiska.
6. Wzmocnienie rynku pracy i przedsiębiorczości (MSE) powinny być wyznacznikiem każdego projektu. Żywiec musi w mądry sposób wykorzystać szansę swojej lokalizacji i skomunikowania z nową infrastrukturą. Ważne jest określenie zasad lokowania nowych inwestycji, respektujących charakter powiatu, preferowany profil inwestycyjny i zrównoważony rozwój w przyszłości. Unikając tym samym przypadkowości oraz lokowania krótkotrwałych, psujących krajobraz i jakość otoczenia inwestycji.
7. Należy unikać rozwijania oferty bazującej wyłącznie na najniższej cenie. Jakość, wyszukana oferta, unikatowość oraz wyważona cena powinna być wyznacznikiem dla budowania oferty całego obszaru. Pozwoli to na stworzenie odpowiedniego standardu usług przyciągających bardziej zamożną, mobilną grupę odwiedzających, skłonnych zostać na dłużej i tym samym wydać więcej pieniędzy. Obszar Żywca powinien aspirować do aktywnego włączenia się w międzynarodową konkurencję (Grecja, Portugalia, Włochy, Czechy). Sezonowość nie musi być przeszkodą. Może być atutem dzięki rozwinięciu zróżnicowanej oferty, atrakcyjnej w ramach każdej z pór roku.
8. Zaproponowany w koncepcji podział na trzy strefy służy m.in. podkreśleniu charakteru całego obszaru, którego kluczowymi elementami są woda i lasy. Obszar ma wiele do zaoferowania. Każda ze stref jest unikatowa, ma swoją historię, potencjał i problemy do rozwiązania. To oznacza wiele możliwości formowania projektów. Ma to istotne znaczenie także dla rozwiązywania problemów w sektorze gospodarki wodnej. Skupienie bowiem wyłącznie na aspektach przeciwpowodziowych, poprawiających stan wód, w tym Jeziora Żywieckiego jest bardzo ważne, ale niestarczające. W dłuższej perspektywie obarczone coraz większymi kosztami i ograniczonymi możliwościami finansowania. Działania te stać się powinny częścią zintegrowanych projektów.
9. Sprawna organizacja. Oznacza to pozyskanie odpowiednich osób ale i stworzenie struktury organizacyjnej, której trwałość, autonomia względem zmian politycznych oraz sprawność zarządzania musi być podstawą stabilnej realizacji projektów (przykład funkcjonowania LeisureLands, projektu prezentowanego podczas pobytu delegacji z obszaru Żywca w Holandii).
10. Współpraca. Podkreślana wielokrotnie w treści koncepcji. Należy dodać, że ważna jest stała obecność w kalendarzu spotkań/wizyt Marszałka i Wojewody. Organizowanie spotkań ewaluacyjnych, zapraszanie Wojewody i Marszałka na kluczowe oraz ważniejsze robocze spotkania. Warto zabiegać o wyznaczenie zarówno w strukturze urzędów marszałkowskiego i wojewódzkiego osoby/przedstawiciela do stałego kontaktu w sprawie współpracy.
11. Wspólna, rozpoznawalna strategia marketingowa - jako jeden z warunków rozpoznawalności obszaru.

Doświadczenie Holandii

Rok 1953 przyniósł w Holandii jedną z największych w historii tego kraju powódź. Pochłonęła ona tysiące ofiar. Dla wszystkich obywateli wydawało się oczywistym, że bezpieczeństwo stanowi priorytet, a rząd został uprawniony do działania odgórnie. Przy pomocy specjalnej ustawy oraz moralnego wsparcia całego narodu zdołano w ciągu 25 lat zbudować główną infrastrukturę chroniącą kraj przed zagrożeniem ze strony morza. W 1995 roku zagrożenie pojawiło się ze strony rzek. Zmienił się również duch czasu i postrzeganie polityki wodnej. Związki rolników, organizacje pozarządowe skupiły się na ochronie środowiska, a wśród mieszkańców każdy miał swoje zdanie i wyrażał je głośno i na szeroką skalę. To był czas na wypracowanie kolejnego, odpowiadającego wyzwaniom czasu podejścia do rozumienia polityki wodnej, planowania przestrzennego czy inwestycji infrastrukturalnych. Hasło „Myśl na poziomie krajowym, działaj lokalnie" podsumowuje holenderskie podejście. Władze krajowe ustalają ramy dotyczące kwestii bezpieczeństwa, polityki przestrzennej, inwestycyjnej czy finansowania. Władze lokalne znając lokalne potrzeby i warunki koncentrują się na wypracowaniu i realizacji projektów. Celem jest wprowadzanie rozwiązań wspieranych przez lokalne podmioty, opartych na innowacyjnych, technicznych i środowiskowych rozwiązaniach. Podejście takie stanowi warunek budowania lokalnych strategii obejmujących tzw. „rozwiązania na miarę".

Przed taką właśnie szansą efektywnego podejścia do współpracy i wspólnego zarządzania kluczowymi problemami obszaru stoi powiat żywiecki i wchodzące w jego skład gminy. Podjęcie się realizacji koncepcji stanowi ważny prognostyk dla przygotowania projektów odpowiadających wymogom perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Co więcej, daje szansę na zbudowanie podstaw takiej współpracy, która będzie w stanie udźwignąć odpowiedzialność i koszty przedsięwzięć także po 2020 roku.

Niniejsze opracowanie jest pierwszym, ważnym krokiem w tym kierunku. Tworzy w skali całego powiatu i jego otoczenia czytelną bazę, pokazującą wspólny kierunek działań oraz obszary koncentracji przyszłych prac projektowych, wynikających m.in. z uwarunkowań przestrzennych, środowiskowych, społeczno-gospodarczych, infrastrukturalnych. Otwiera tym samym drogę do wypracowywania wpisujących się w potrzeby obszaru rozwiązań, a także kontynuowania dyskusji zaangażowanych we współpracę stron, co do oczekiwań pod względem przyszłych opracowań studialnych i projektowych. Jeden z celów aktualnie realizowanego etapu prac wyraża się w potrzebie określenia kluczowych stref, w ramach których koncentrować się będą dalsze prace. Dokument w czytelny sposób zarysowuje te obszary, dostarczając argumentów dla pożądanego kierunku działań w przyszłości.

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA WYKORZYSTANE PODCZAS PRAC NAD OPRACOWANIEM KONCEPCJI ROZWOJU POWIATU ŻYWIECKIEGO:

1. USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY 2004
2. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU GOSPODARKI WODNEJ. PROJEKT POLITYKI WODNEJ PAŃSTWA DO 2030
3. GUS UBÓSTWO EKONOMICZNE W POLSCE W 2014
4. STRATEGIA ROZWOJU EUROREGIONU BESKIDY
5. WALORY TURYSTYCZNE BESKIDU ŚLĄSKIEGO I BESKIDU ŻYWIECKIEGO – STUDIUM PRZYPADKU
6. OPRACOWANIE METODY PROGRAMOWANIA I MODELOWANIA SYSTEMÓW ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII NA TERENACH NIEPRZEMYSŁOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
7. STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WRAZ ZE STRATEGIĄ REGIONALNYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH NA LATA 2014-2020 (PROJEKT), 07.2014
8. STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU CENTRALNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014 – 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R., 01. 2014
9. STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU PÓŁNOCNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I REGIONALNYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH, 03 .2015
10. STRATEGIA DLA ROZWOJU POLSKI POŁUDNIOWEJ W OBSZARZE WOJEWÓDZTW MAŁOPOLSKIEGO I ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2020, 08.2012
11. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2004
12. AKTUALIZACJA PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2012 (UWZGLĘDNIA OBIEKTY Z PROJEKTU APMR 2015 ORAZ OBIEKTY Z PMR 2005)
13. OPRACOWANIE METODY PROGRAMOWANIA I MODELOWANIA SYSTEMÓW WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII NA TERENACH NIEPRZEMYSŁOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO (PROJEKT) 2005
14. ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2013
15. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
16. AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU ŻYWIECKIEGO NA LATA 2010-2017
17. STARTEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU ŻYWIECKIEGO 2006- 2020
18. OPRACOWANIA CBS I PBW HYDROPROJEKT (PREZENTACJA ORAZ SKAN ARTYKUŁU ZAWIERAJĄCE INFORMACJE DOTYCZĄCE ZBIORNIKÓW WODNYCH W POWIECIE PRZESŁANE PRZEZ P. BOSAKA 27.04.2015)
19. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŻYWIECKIEGO NA LATA 2010-2017
20. VADEMECUM SAMORZĄDOWCA 2014 (DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE GMIN ORAZ POWIATU ŻYWIECKIEGO)
21. www.slaskie.pl/strona_n.php?jezyk=pl&grupa=3&dzi=1422948543&id_menu=45;
22. www.pl.wikipedia.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_%C5%9Bl%C4%85skie
23. www.pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Subregionu_Zachodniego
24. www.subregion.pl/
25. www.śląskie.pl
26. www.lasy.gov.pl
27. mapy.isok.gov.pl
28. www.gddkia.gov.pl
29. zywiecinfo.pl
30. zywiec.naszemiasto.pl
31. wiadomości.wp.pl
32. RZGW: www.krakow.rzgw.gov.pl oraz prezentacje dostarczone jako materiały wyjściowe do opracowań graficznych, PGE ENERGIA ODNAWIALNA S.A. ODDZIAŁ ZEW PORĄBKA-ŻAR W MIĘDZYBRODZIU BIALSKIM WWW.ZEWPZ.PL/TRESNA.HTML#3.
33. KZGW MINISTERSTWO ŚRODOWISKA 2010
34. WARSZYŃSKA,1995, www.iop.krakow.pl/karpaty/regiony_fizycznogeograficzne_karpat,14,wyswietl.http
35. PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM REGION GÓRNEJ WISŁY; OBSZARY WYZNACZONE NA PODSTAWIE WSTĘPNEJ OCENY RYZYKA POWODZIOWEGO 12.2014
36. PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM DLA OBSZARÓW DORZECZY I REGIONÓW WODNYCH (PROJEKT PLANU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM DLA REGIONU WODNEGO GÓRNEJ WISŁY)
    - KARTY HOT SPOT ZLEWNI SOŁY
37. PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM NA POZIOMIE ZLEWNI
    - ZAŁĄCZNIK 10.4.1
    - KARTA ZLEWNI SOŁY W REGIONIE WODNYM GÓRNEJ WISŁY
38. PODRĘCZNIK WDRAŻANIA PROJEKTU – WYTYCZNE DO REALIZACJI MAŁEJ RETENCJI W GÓRACH. PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM ODPŁYWU WÓD

OPADOWYCH NA TERENACH GÓRSKICH. ZWIĘKSZENIE RETENCJI I UTRZYMANIE POTOKÓW ORAZ ZWIĄZANEJ Z NIMI INFRASTRUKTURY W DOBRYM STANIE. WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2010

39. DOKUMENTACJA ZAWIERAJĄCA INFORMACJE O PLANOWANYCH INWESTYCJACH W GOSPODARCE WODNEJ:
- APGW, ZAŁ. 31. LISTA INWESTYCJI_WISŁA
- ANALIZA PROGRAMU INWESTYCYJNEGO OCHRONY PRZED POWODZIĄW ZLEWNI SOŁY. ZAŁOŻENIA, METODA I REZULTATY
- REWITALIZACJA RZEK, POTOKÓW I JEZIORA ŻYWIECKIEGO JAKO DZIAŁANIE NA RZECZ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I WZMOCNIENIA EFEKTU EKOLOGICZNEGO PROJEKTU OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW NA ŻYWIECCZYŹNIE
- PROPOZYCJE INWESTYCJI DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
- PROPOZYCJE DOTYCZĄCE ROZWOJU INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ
- ZESTAWIENIE OBIEKTÓW NA TERENIE POWIATU ŻYWIECKIEGO UJĘTYCH W AKTUALIZACJI PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WRAZ Z PODSTAWOWYMI DANYMI
- MASTERPLAN
- ZAŁĄCZNIK NR 3. LISTA NR 1. INWESTYCJE, KTÓRE NIE WPŁYWAJĄ NEGATYWNIE NA OSIĄGNIĘCIE DOBREGO STANU WÓD LUB NIE POGARSZAJĄ STANU WÓD
- ZAŁĄCZNIK NR 4 LISTA NR 2 WISŁA
- PROJEKTOWANE ZBIORNIKI WODNE NA ŻYWIECCZYŹNIE (Z FUNKCJĄ MIN. PRZECIWPOWODZIOWĄ, RETENCYJNĄ I PRZECIWRUMOWISKOWĄ); NA PODSTAWIE OPRACOWANIA CBS I PBW HYDROPROJEKT
- INNE PROPOZYCJE DOTYCZĄCE GOSPODARKI WODNEJ ZGŁOSZONE PRZEZ GMINY

40. PLANY OCHRONY PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH (MATERIAŁY FOTOGRAFICZNE)
41. MAPY TURYSTYCZNE
42. WIKIPEDIA
43. PREZENTACJE PRZEDSTAWIONE UCZESTNIKOM WYJAZDU STUDYJNEGO DO HOLANDII W MAJU 2015
44. ŹRÓDŁA SUiKZP POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU:

Łodygowice:	Załączniki do Uchwały Nr XXV/288/2013 Rady Gminy w Łodygowicach z dnia 25 czerwca 2013 r.
Ślemień:	Załączniki do Uchwały Nr XXXI/1541/2012 Rady Gminy Ślemień z dnia 20 grudnia 2012 r.
Gilowice:	Załączniki do Uchwały Nr XLVII/273/14 Rady Gminy Gilowice z dnia 12 listopada 2014r.
Lipowa:	Załączniki do Uchwały Nr XLVI/256/14 Rady Gminy Lipowa z dnia 16 czerwca 2014r.
Milówka:	Załączniki do Uchwały Nr XXXVI/222/2013 Rady Gminy Milówka zdnia 20 września 2013 r.
Jeleśnia:	Załączniki do Uchwały Nr XLV/278/2014 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 28 lutego 2014 roku
Czernichów:	Projekt SUiKZP, 01.2015, (rysunki i tekst)
Radzeichowy-Wieprz:	Uchwała Nr XXXVIII/235/13 RADY GMINY RADZIECHOWY-WIEPRZ z dnia 28 listopada 2013 r.
Żywiec:	Uchwła Nr LXVI/480/2014 Rady Miejskiej W Żywcu z dnia 30 października 2014 r.
Koszarawa:	Załącznik do uchwały Nr XVI/113/08 Rady Gminy w Koszarawie z dnia 21 lutego 2008r.
Ujsoły:	SUiKZP, wersja 2009r.
Łękawica:	Załączniki do Uchwały Nr XIII/92/11 Rady Gminy Łękawica z dnia 21 grudnia 2011r.
Świnna:	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świnna, UCHWAŁA NR XLI/244/2006 RADY GMINY ŚWINNA z dnia 30 marca 2006 roku projekt SUiKZP gminy
Rajcza:	Studium Uwarunkowan i Kierunk6w Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rajcza, załącznik do uchwały nr XII/81/99 Rady Gminy Rajcza z dnia 17.12.1999r.
Węgierska Górka:	Rysunek SUiKZP gminy, 2001r.

45. REFERENCJE GRAFICZNE:

http://ibrbs.pl/mediawiki/index.php/Podregiony_wojew%C3%B3dztwa_%C5%9Bl%C4%85skiego
http://www.richardsonadventurefarm.com-Images_ResponsiveSiteObservationTowerPumpkinsCornMaze.jpg
http://kgi.org/crcs-agriculture-education-program
http://www.Depositphotos_33176809_original-e1412425837132
http://www.richter-spielgeraete.de/water-play.html
http://www.google.plimgresimgurl=httpmtb-xc.plwp-contentuploads
http://wwwsinthewildwithwags.files.wordpress.com201001dismal.jpg
http://www.polskieszlaki.pl/fort-wedrowiec-w-wegierskiej-gorce.htm
http://www.google.plimgresimgurl=httpcdn28.podroze.smcloud.nettphotost136942beskid-niski_573682.jpg&imgrefurl=httpwww.podr
http://www.polskiekrajobrazy.pl/Galerie/5847:Kotlina_Zywiecka/150305:Dzwonek_na_Biernej_z_XIX_w..html

http://www.polskieszlaki.pl/stara-karczma-w-jelesni.htm
http://www.beskidmaly.pl/pun/topic1172.html
http://www.google.plimgresimgurl=httpckiszn.sierpc.plwp
http://www.zywiec.powiat.pl/powiat-zywiecki-w-obiektywie,113.html
http://fotopolska.eu/browary,40,20/woj.slaskie.html
http://www.polskieszlaki.pl/babia-gora.htm
http://www.polskieszlaki.pl/gora-zar-w-beskidzie-malym.htm
fot. RZGW Kraków, zywiecinfo.pl, zywiec.naszemiasto.pl, wiadomości.wp.pl
http://www.landezine.com/index.php/2010/05/general-maister-memorial-park/bruto-landscape-architecture-01/
http://www.landezine.com/index.php/2011/11/moses-bridge-by-road-architects/jogger/
https://aslathedirt.files.wordpress.com/2011/10/uptown11.jpg
https://dinaclabaugh.wordpress.com/tag/bells-beer-copper-harbor-trails-festival/
http://www.landezine.com/index.php/2014/10/wet-meadow-and-source-of-the-river-norges-by-territoires
http://www.turenscape.com/english/news/view.php?id=307
http://archplayequipment.com/richter/tl_system/content/en/03_
'Alpine river sedimentation', Ingeneurbiologie, 2007
https://www.flickr.com/photos/yellowbookltd/4574245758/in/photostream/
http://www.startt.it/fr/progetti/w_022_yap_max
http://www.monash.edu.au/fawb/projects/project3.html
http://www.arcspace.com/features/tadao-ando/langen-foundation/
http://www.saalbach.com/en/summer/lift-company.html
http://glucogenindonesia.net/images/Rze%C5%BAbienie%20w%20drewnie
http://www.saalbach.com/en/summer/lift-company.html
http://www.stolarznowicki.pl/
http://www.domosfera.pl/wnetrza/51,93227,8111661.html?i=3
http://www.tyrol.tl/en/leisure-activities/
http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/
http://www.sidedoor.org.nz/christmas-labyrinth-2008.php
http://www.tyrol.tl/en/highlights/theme-parks-educational-trails/ellmis-magic-world/
http://www.ekofarmasvinna.cz/en/about-us/?nggpage=3
http://gotujmyzdrowo.pl/slow-food-festival-na-jazdowie/
https://www.google.pl/search?q=warsztaty+kulinarne&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0CAcQ_
http://www.sp6-piersciec.pl/index.php?arch=true
http://www.biofoodtech.ca/
http://sportowyzywiec.pl/nie-siedz-w-domu-pojedz-na-rajd-chlopski/
http://www.friendsofrivers.co.uk/barriers2.htm
httpsfit.upjet.compublicpictures_23_06Ozdorovitelnye%20turySivas,%20Kangal3.png
http://www.owes.bcp.org.pl/galeria/geopark-glinka-sps-beskidnicy
http://wwwgoogle.plimgresimgurl=httpcdn28.podroze.smcloud.nettphotost136942beskid-niski_573682.jpg&imgrefurl=httpwww.podr
http://www.wegierska-gorka.opg.pl/plener-rzezbiarski-aleja-zbojnikow-w-gminie-wegierska-gorka,1,21,akt.html
httpwww.google.plimgresimgurl=httpwww.chatki.com.
http://www.google.plimgresimgurl=httpcdn28.podroze.smcloud.nettphotost136942beskid-niski_573682.jpg&imgrefurl=httpwww.podr
http://www.old.europa-hotel.pl/?warsztaty-kulinarne,238
http://kgi.org/crcs-agriculture-education-program
http://www.nowoczesnauprawa.pl/index.php?content=2346
http://www.google.plsearchq=CLIMBING&client=firefox-a&hs=xpT&rls=org.mozillaplofficial&channel=sb&source=lnms&tbm=isch&sa
httpsfit.upjet.compublicpictures_23_06Ozdorovitelnye%20turySivas,%20Kangal3.png
http://www.rynekinstalacyjny.pl/artykul/id539,urzadzenia-do-infiltracji-wod-opadowych